

Алимуҳаммад МУРОДӢ

МОҶИ ХАСРАВ

Душанбе
«Адиб»
2012

ББК -84 тоҷик 7-5

А- 49

Мухаррир Сафар Амирхон

А-49 Алимӯҳаммад Муродӣ. Моҳи хасрав (маҷмӯаи шеърҳо). – Душанбе, «Адиб», 2012 _____ сах.

«Моҳи хасрав» китоби нави шоири дардошнову рангин-
хаёл Алимӯҳаммад Муродӣ буда, як навъ чамъбасти роҳи
эҷодии ӯст. Дар ин маҷмӯа шеърҳои солҳои гуногун
эҷодшудаи шоир гирдоварӣ шудаанд. Умед аст «Моҳи
хасрав» писанди хонандаи закиву серталаб хоҳад гардид.

ISBN 978-99947-2-199-3

© Алимӯҳаммад Муродӣ, 2012

ҒАМИ МАН АЗ МОСТ

Ғами ман нест ғами донаву об,
Ғами ҳар қавми ба ноҳақ хор аст,
Ғами ҳар озор аст,
Ғами ҳар аскари дар марзи ватан бедор аст,
Ғами душмандор аст,
Ғами ман бисёр аст.
Ғами ман нест ғами хурдану хоб,
Ғами ҳар майсаи сабзи таги пост,
Ғами ҳар навдаи аз реша ҷудост,
Ғами дасти ба дуост,
Ғами осй ба худост,
Ғами ҳар як нафаси кандаҳатост,
Ғами ман нест ғами ман,
Ғами мост.

БОРОН ГУЗАШТИ УМР БА ОБИ РАВОН НАВИШТ

ТУРНАҚАТОР

Турна хати шикастае дар осмон навишт,
Байти равон ба дафтари зарди хазон навишт.
Рафту чӣ гуфту рафт, надонам, чу тарҷумон,
Килки алам ба сафҳаи хотир фиғон навишт.
Дар барги зард чакраи хуни баҳори сабз,
Бо оҳи сард бод дареғи ҷавон навишт.
Накше, ки буд аз паи пое ба раҳ, бишуст,
Борон гузашти умр ба оби равон навишт.
Ҳушам ба бонги турнаву гӯшам ба ҳарфи дил,
Гуфтам, ки чист тарки ватан, тарки чон навишт.

НАМЕҒУНҶАД

Чу меой, дигар чон дар либоси тан намеғунҷад,
Сухан сар меравад, дар қолаби гуфтан намеғунҷад.
Азони бомдодам шарфаи боли қадамҳоят,
Ҳазорон рақъат аст ин чо, ки дар хуфтан намеғунҷад.
Ту дарёиву ман қатра, ту дунёиву ман зарра,

Дар ин гулдони дил паҳноии гулшан намеғунчад.
Чунон гум мешавам дар ту , ки ман худро намеёбам,
Чунон пур мешавам аз ту, ки ман дар ман намеғунчад.

ДАЪВАТ

Гул,
аз хоби зимистон хез,
гулшан шав,
Ба чашми гулфурӯш, эй хор сӯзан шав.
Пур аз мӯру малах дидем дунёро,
Парешонӣ бас аст, эй дона, хирман шав.
Фалак бар қасди ту санги бало дорад,
Аё осоншикан, оина, оҳан шав.
Дарахти захмии боғи ҷаҳон моем,
Дигар нармӣ бас аст, эй пӯст, ҷавшан шав.
Чӣ гӯӣ:
зарраам,
аз ман чӣ меояд?
Агар гарди раҳӣ, дар чашми душман шав.
Бухориву хуросониву эронӣ,
Ман аз ту ҳастаму ту низ аз ман шав.
Нишонгумкардаи чун соя дар шабҳо,
Чу субҳ аз шаб бурун шав, рӯзи рӯшан шав.

МУЖДАИ ҚАДАМ

Хабари омаданат муждаи борон бошад,
Ба гули ташна, ки маҳкуми биёбон бошад.
Ба тулӯи ту ғаму ғусса гурезад аз дил,
Ки чу хуршед расад, соя гурезон бошад.
Нафаси бе ту гузашта, ба висоли ту қасам,
Ба дарозии шаби ғуссаи зиндон бошад,
Чу нахоҳӣ, ки биой ту, баҳонаст ҳазор,
Чу бихоҳӣ, ки биой гапи осон бошад.
Ҳама ҷо мешунавӣ ин , ки фалон буду намонд,
Ту биё, дӯст, биё, умр чу меҳмон бошад

БҶИ ХАЗОН

Табассум рӯкаши ғам дар лаби печидафарёд аст,
Нафас оҳест берун аз дили озурда меояд.
Ба ҳар чашме ниғаҳ афсурдаи хотирпарешонӣ,
Ҳавас монанди тифли мурда аз дилмурда меояд.
Ба абри ғам наметобад дурахши ахтари бахте,
Ба ҷое корвони бахт раҳ нобурда меояд.
Пасоби охирин мешорад аз дарёи хушки вақт
Зи боғи зиндагӣ бӯи гули пажмурда меояд.

БУБИН

Ишки туро чӣ пешдари кардам, бубин,
Дар хонаи худош чӣ ҷо кардам, бубин.
Лутфи туро ба кӯчаву бозор бурдаам,
Ҷабри туро зи ҳар кӣ бачо кардам, бубин.
Дунё барои роҳати мо офаридаанд,
Роҳатсаро сарои ҷафо кардам, бубин.
Дар чашми тифл кӯчаву бозист зиндагӣ
Пиронасар чу тифл хато кардаам, бубин.

ОМАДУ РАФТ

Субҳи дигаре омад бо созу навои нав,
Сози дигаре омад бо савту садои нав.
Дар пурсу суроғи кӣ, бо чуну ҷарои чӣ
Шаб рафту саҳар омад бо чуну ҷарои нав.
Ҳар бор хато кардам, гуфтам, ки чиҳо кардам,
Бе чиву чиҳо омад як рӯзи хатои нав.
То ман ману мо гуфтам, пайванду ҷудо гуфтам,
Сад дарду бало омад бо ҳар ману мои нав.

ЧАРО

Агар анҷоми раҳи ин сафарам оғоз аст,
Ману саргаштагии роҳи азобам роз аст.
Магар ин болкушоии дили шавқбаланд,
Ҳаваси пар задани ҷўҷаи навпарвоз аст?
На манам хурмаи ширу на ҷаҳон полוקест¹,

---

¹ Полук-чизест, ки бо он ширро меполоянд.

Ҳама чо гап-гапи полудану аз певоз¹ аст.
Ба задан қуфли дари шакку гумон боз нашуд,
Ҳама паспардаву дарбаставу пинҳонбоз аст.
Ба Худо ҳайратии кори ҷаҳонам он кадр,
Ки агар даргузарам, дидаи ҳайрат боз аст.

БУДУ БОШАД

Сӯхтан чун насиби мо будаст,
Ҳар нафас мешавад бурун , дуд аст.
Хомаи дасти мо сияҳчома,
Номаи умри мо ғамолуд аст.
То Худо ҳаст саркаше бошад,
То Худо буд бандагӣ будаст.
Роҳати мурдари Худо донад,
Зинда аз зиндагӣ наосудааст.

НИҚОБПҶШ

Дӯструянди душманон ин кадр,
Заҳрдандони хушзабон ин кадр.
Чашмашон аз ниқоб мерахшад
Ҳамчунон тӯтаи камон ин кадр.
Гови нарро ба шир меоранд,
Рӯхарошанду² ҳилладон ин кадр,
Тираншонро нишона дил бошад,
Хуб донанд ҷои ҷон ин кадр.

ТАМАНО

Ашки ман хур шуд барои ғуссаи дамдӯзи ман,
Донаи дигар нахоҳад мурғи дастомӯзи ман.
Оташи рӯи туро дил диду оташбоз шуд,
Хонаи сабри маро сӯзад дили худсӯзи ман.
Хуфт бахтам бе ту чун мардум ба шаҳри бечароғ,
Чеҳра афрӯз, эй чароғи шаҳру бахтафрӯзи ман.

---

¹ Певоз- занҳои деҳа бо маслиҳат шири ҷӯшидашонро ба яке ба мӯҳлати муайян медиҳанд, ки онро певоздор ва навбати ширро певоз мегӯянд.

² Рӯхарош- бепарда, бешарму беҳаё.

Аз Худо хоҳам кунад рӯзи сафедамро сиёҳ,
То шавад ҳамранги чашмони сиёҳат рӯзи ман.

ИСЁН

Обрӯи хок мемонад гадоандешаро,
Пеши соғар хамшуданҳо хор созад шишаро,
Рӯи доғи дардро аз ханда рӯкаш кардаем,
Мекунад дар пӯст пинҳон нахл захми тешаро,
Боғбон аз ранги зарди боғ агар фоле назад,
Шоҳаи пажмурда донад илллати ҳар решаро.
Байни мову зиндагӣ андеша ҷанг андохтаст,
Меканам аз хонаи ҳастӣ паи андешаро.

ШАРОБИ ТАСАЛЛО

Дар дами пирӣ чаро ман бода афзун мехӯрам,
Мекунам ёди ғарибони ватан, хун мехӯрам.
Дарди беандоза дорам, ки нағунҷад дар қиёс,
Бодаи ғамбодаи аз сабр берун мехӯрам.
Дар бухории дилам оташ нагирёнад касе,
Оташи дил мефурӯзам, бодае чун мехӯрам.
Хор дар по, сӯз дар чон, дар гулӯ фарёд банд,
Ханда дар лаб, доғ дар дил, ҷом маҳзун мехӯрам.

БИЁ

Дастӣ кӯтоҳӣ умедам ба муроде нарасад.
Ғамнасиб гарчи кунад саъй, ба шодӣ нарасад.
Бахти пайғум, зи паят чанд давидем, нашуд,
Чанги хезонда, ки бар домани боде нарасад.
Рафт аз оинаи ёди ту гарди ғами мо,
Ҳаркӣ дур аз назар афтод, ба ёде нарасад.
Эй биё, дӯст, чу гард аз қадамат пар гирам,
Хоки роҳему бимонем чу боде нарасад.

ЭҲСОНИ ЗИНДАГӢ

Бошад насиби хору хас борони зиндагӣ,
Мо гулбунему ташнаи эҳсони зиндагӣ.
Шукри ғамаш, ки бенасиб аз ғам набудаем,

Эй офарин ба ҳиммату имкони зиндагӣ.
Як умр саъй кардаму чашмам нагашт ром,
Мондам агарчӣ чони худ бар чони зиндагӣ.
Дил мезанам чу ғук, Худо, ташнамур шудам,
Хушкидааст чашмаи чӯшони зиндагӣ.
Сахроие, ки банда буд, озод шуд, чаро,
Озодаему хастаи зиндони зиндагӣ.

ШҶҲИИ СУБҶ

Аз чашми гул сиришки ғами шаб нарафтааст,
Табхоли тарс хун шуда, аз лаб нарафтааст.
Гулмиҷчаҳои ашк зи милки гулу гиёҳ,
Аз ҷисми дардманди чаман таб нарафтааст.
Ғавғои субҳу мурдаи бемурдадори шаб,
Ин субҳ кӯдакест ба мактаб нарафтааст.
Фатвои кист мурдаи шаб бе чаноза монд,
Мулло ба фаҳми маънии матлаб нарафтааст.

ГАР ЧУНИН

Гар чунин ишқи ватан ишқи риёӣ бошад,
Охири кори ватандор гадоӣ бошад.
Арзай фазлу хунар арзи хатоандешист,
Аввали ҳарф чу пурсанд:
кучой бошад.
Ҳаркӣ даҳрӣ нашуд имрӯз, мунофиқ хонаш,
Фикри масҷиднишин чун ба худой бошад.
Тарсам он рӯз, ки ин даҳр ҷаҳонӣ гардад,
Марги ҳар қавми худокушта чудой бошад.

АҶАБ ЗАМОНЕ

Бинолад санг ҳам дар осёву дӯли пурдон ҳам,
Ки хоҳад рафт файз аз ганчи доро, ранчи деҳқон ҳам.
Пур аз доғ аст доман ғунҷаи барчидадоманро,
Ба ғорат рафта дигар исмати боғу гулистон ҳам.
Намонда нокафонда муғҷае дар шоҳаи сабзе,
Даронда ифрати гул дузди раҳ, боди биёбон ҳам.
Ба дӯкони баҳор, эй ошиқи гул, гул намеёбӣ,

Ки гул гаштаст бозориву бозорист гулдон ҳам.
Ба ҷуз орову торо нест кори фаслҳои ғар,
Хазон ҳам танфурӯшӣ мекунад акнун зимистон ҳам.

УМЕД

Аз ёди ҳама рафтам, дар ёди ту мемонам,
Чун хотираи шоду ношоди ту мемонам.
Дар кунчи фаромӯшӣ, беҳушиву боҳушӣ,
Дар охи бадарди ту, фарёди ту мемонам.
Ғар сатри хато будам, бечову бачо будам,
Дар поварақи зарди эҷоди ту мемонам.
Чун сабза равам дар хок, чун ғунча шавам дилчок,
Дар роиҳаи субҳи гулбоди ту мемонам.
Эй аз ҳама болотар, эй аз ҳама волотар,
Дар ёди ту мемонам, дар ёди ту мемонам.

ТАВБАИ ЯЪС

Сокӣ, ба ҷанги бодаи нобам нахон дигар,
Зӯрам намерасад ба маи паҳлавон дигар.
Чун моли пир қуввати пайғаҳ намекунам,
Кул меҳӯрам¹ ба ҳар қадами нотавон дигар.
Мӯи сафед парчами таслим кардаам.
Ҳастам асири лашкари вақту замон дигар.
Лутфи баҳор бар ҳама якхелааст, лек.
Ҳоли дарахти пир дигар, аз ҷавон дигар.
Бозори айшу ишратам акнун касод шуд,
Бармекашам натиҷаи суду зиён дигар.

ШУКРИ ХУДО

Бар мо зи ёр ҷавру ҷафо омаду гузашт,
Бар сар ҳазор дарду бало омаду гузашт.
Боре, ки дошт боғи тараб, бодреза шуд,
Аз боғбони бахт хато омаду гузашт.
Заҳме, ки монд дар дили мо, буданӣ будаст,
Тире, ки дохт дасти қазо, омаду гузашт.

---

¹ Кул хӯрдан-пешпо хӯрдан

Моро накушт душману мо куштаи худем,
Бар мо ҳар он чӣ рафт зи мо, омаду гузашт.
Баҳси низои мову шумо то кучо кашид,
Наҳси низои мову шумо омаду гузашт.
Гарчи гуноҳ пеши Худо карда будаем,
Шукри Худо,ки хашми Худо омаду гузашт.

НАВБАТ

Шодӣ ба чӣ ҳол аст,ки ғам дидадаро шуд,
Ҳайфи дари умед, ки бегонасаро шуд.
Дил лонаи холиву ҳавас мурғи фирорӣ
Мурғе, ки наво дошт дар ин боғ кучо шуд.
Коно чӣ кунад?
ишрату
доно чӣ?
гадой,
Поҳо ҳама сар гаштаву сарҳо ҳама по шуд.
Дар чашми касе чилваи барқи ҳавасе нест,
Уммед чӣ буд, эй дили ман,бин,ки чиҳо шуд.
Ҳам гашт қади рост чу ангушти камонкаш ,
Ҳар як нафаси умр чу тири бахато шуд.
Рахтуша надорем,таваккал ба худоем,
Ёрон ҳама рафтанду сафар навбати мо шуд.

БОЯД

Рафтагон рафтанд, фикри мондагон бояд кунем,
Дар мақоми сабр худро имтиҳон бояд кунем.
Остони худ надида осмон ҷустем чанд,
Остони пасти худро осмон бояд кунем.
Чанд меноӣ, ки миллат пир шуд чун боғбон
Ин дарахти пир пайванди ҷавон бояд кунем.
Хушк шуд дарёи мо, то рафт бар шохобҳо
Боз аз ин шохобҳо баҳри дамон бояд кунем ,
Тоҷ дар осорхона, як сари шоиста нест,
Як сари шоистаи тоҷи каён бояд кунем .
Сарзамини орё чун суфраи сагкандаест,
Суфраро озод аз чанги сагон бояд кунем.

Мо зи авлоди Худо хастем, мегӯянд, чун
Сачда сӯи қиблаи бегонагон бояд кунем.
Бояд аз ҳар чакра хуне офтобе сохтан,
3-он ҳама як офтоби орён бояд кунем.

ТАСЛИМ

Пирӣ шикаст дод сипоҳи умедро,
Бардоштем парчами мӯи сафедро.
Дар кӯи дил, ки арсаи ин корзор буд,
Ношуста гур мекунам ишқи шаҳидро.
Дигар ба пой ҳавсалаам қуввате намонд,
Бар хилвате кашидаам ғавғои идро.
Қуфли дари ҳаловати дил во намешавад,
Дар қуфли дил шикастаам банди калидро.

БОҒУ БАҲОР

Чашни Исост гӯиё гулҳои боғро,
Кардаст ҳар дарахт авезон чароғро.
Даст баҳор медиҳад атри бухор пош,
Хушбӯиё, ки мекунад хушбӯ димоғро.
Боғу баҳору чаҳ-чаҳи мурғони хушгулӯ,
Мӯи набуда сих зад ба сар кулоғро.
Ҳушу хаёл, ҳарчи буд дар базми боғ буд,
Дигар набуд хочати пурсу суроғро.
Зангоба рехт аз шабу шаб сап-сафед шуд,
Доге намонд ҳасрати дилҳои доғро.

БОЗ

Дардам, ки каботи чигарӣ кард ҳавас боз,
Бӯи чигари сӯхта ояд зи нафас боз.
Аз сабадами ишқу баҳори тараби сабз,
Мондаст ба саҳрои дилам тӯдаи хас боз.
Аз хок хабар дораму аз оқибати хеш,
Гӯшам бидиҳад чанд садо¹ ҳамчу мағас боз.

---

¹ Садо додани гӯш – ривоятест, гуё ҳар бор гуш овоз диҳад, Худо бандаро аз хок хабар медиҳад, яъне мирандаӣ, аз марг ғофил мабош.

Аз давлати пирӣ, ба худо, рӯ ба гурезам,
Ё раб, ба чавонӣ бубарам пой ба пас боз.

МЕЧЎШЕМ МО

Баски байни тӯдаи хасрӯба мечӯшем мо,
Ҳар қадар чун чашма мекӯшем, хаспӯшем мо.
Дар дабистони замона нест чуз дарси шикам,
Дониши аз хогири мардум фаромӯшем мо.
Роҳрави шабмондаи раҳгуми таърихем, шаб
Дар суроғи як чароғи хира мекӯшем мо.
Ҳеч суде нест фарёди дили бедорро,
Зери боми хуфтагони пахтадаргӯшем мо.
Дар даҳони мор бошад қони дар сӯзоки ғам,
Гарчи чун дасти шикаста андар оғушем мо.

ЧӢ КАРДӢ

Сурхчашмиҳо чавонӣ ҳамчу оташгир кард,
Чун хамираш нарм охир оташи тақдир кард.
Ҳамчу шамъ аз ростӣ оташ ба сар месӯхтем,
Рӯзгори качкамон моро хаёри тир кард.
Ширҳои хӯрдари аз почай бинӣ кашид,
Мумиёи мӯи моро ҳал даруни шир кард.
Бурёбофон чу Хусрав коми Ширин ёфтанд,
Хуни дил Фарҳодро рӯзӣ зи ҷӯи шир кард.
Мекунам ёди шумо, ҳамсӯхбатони гармрӯ
Сардии рӯи хунукрӯён маро дилгир кард.
Зиндагири дар либоси сабз мехоҳам кашам,
Ранги зарди зиндагири сабз чун тасвир кард.

НАМЕШАВАД

Қон, ки ба ту бубахшамаш шармшикан намешавад,
Нусхаи қоғазии гул зеби чаман намешавад.
Бӯи шароб мекунад кӯзаи мо шавад сафол,
Баски хумори ту ҷудо аз гили тан намешавад.
Аз кафани ватангадо бӯи ватан намерасад,
Оҳи ғарибмурдари хок кафан намешавад.
Ин ватани маризро монда кучо гурезай,

Захми тани ватан даво бе туву ман намешавад.

ЧИҶО ШУД

Қалам гапгир буд, гапнодаро шуд,
Сухан таскини дил буд, мочаро шуд.
Тараб, ки ошно буд, душманӣ кард,
Ғаме, ки душманам буд, ошно шуд.
Сиришкам орд шуд чун донаву рехт,
Ду чашмам ранги санги осё шуд.
Ду дастам дар ҳаво монда, худоё,
Чу домони ту аз дастам раҳо шуд.
Танам чун кундаву дардам зимистон,
Замони гулфишониам кучо шуд.

БҶИ ҒАЙР

Бӯи ғарбӣ мекунад боди сари пурбоди мо,
Лаҳҷаи бегона дорад мурғи навфарёди мо,
Хомсӯзи сусту сахтии алови қисматем,
Ё ки моро хом кандаст аз танӯр аждоди мо.
Дар бинои эътиқоди мо шикаст афтодааст,
Лои нохелида бошад хишт дар бунёди мо.
Сели фахшолуда мерезад ба рӯди поки Шарқ,
Шеваи озодагӣ гум мекунад озоди мо.
Кас намешӯяд ғубори рӯи моро ғайри ашқ,
Дастӣ моро меканад он, ки кунад имдоди мо.

ОХИРИН БОДА

Охирин мастӣ гузашту охирин соғар шикаст,
Шиша муфлис шуд, парӯ афтод пушти дар, шикаст.
Ваҳ чӣ дар маҳфили мастон фаҳри минбар доштем,
Пирии нохонда омад, савлату минбар шикаст.
Дӯш рӯи мичмари улфат сипанди айш буд,
Тавбаи ишратбаҳамзан омаду мичмар шикаст.
Қоғазӣ рӯ шуд сияҳ аз кашиданҳои вақт,
Қоғазӣ тан таҳ ба таҳ ҳамчун қати дафтар шикаст.
Рустами азми маро Шағоди заъфи ҳол кушт,
Баҳмани паймоншикан паймони Золи Зар шикаст.

Бар сарам мӯи сафедам парчами таслим нест,
Ҳиллаи ҳарбист, ҷоиз аст дар лашкаршикаст.

БА УМЕДИ ХУД

Зард шуд ранги ту аз сояпаноҳи дигарон,
Мекашӣ чанд, бигӯ, ҷазри гуноҳи дигарон.
Бандаи бандаи худ чун ту нагардид касе,
Тоҷи ту буд ҳамон фаҳри кулоҳи дигарон.
Зи дили хеш начустӣ раҳи асрори худӣ,
Чашмтар кард туро чашми ба роҳи дигарон.
Сабак аз ғафлати Рустам нагирифтӣ, ки чӣ сон,
Ба ҳама зиракӣ афтод ба чоҳи дигарон.
Ғуссаи фоҷиаи давлати Сомон сабак аст,
Пушти худ шав, чӣ шавӣ пушту паноҳи дигарон.

ВАРАҚИ ПУРҒАЛАТ

Қоғазӣ чехраи зардам, ки тағи борон аст,
Варақи пурғалати дафтари мактабхон аст.
Умр аз бузраҳаи танг чу нахчир ба дав,
Сангрезӣ тағи пояш нафаси ғелон аст.
Ғанабам воҳимаи омади офат дорад,
Хонаам дар гузари ҳамлаи сад тӯфон аст.
Миллати соддаи бекинаи душмандорам,
Душманам дар гузари ғафлати ман пинҳон аст.

ДИСКОТИК

Дар дискатики субҳ аҷаб рӯзи маҳшар аст,
Гулшан даридапардаву домони гул тар аст.
Шоҳе ба шоҳ мезанад гулбун ба хорбун,
Ҳаққо ҳукуқи хору гул дигар баробар аст.
Рақси гул асту бўсаи арзони гул ба бод,
Булбул ба сони ошиқи нодор музтар аст.
Шабнам фиреби бўсаи хуршед хӯрдааст,
Бӯстон фиребхӯрдаи фаҳшии сарсар аст.
Гуфтам: ба роҳи рост кунам зиндагӣ, нашуд,
Аз афти кор зиндагӣ аз раҳ бурунтар аст.

БАРФБОД

Барфбоду барфбоду барфбод
Ин қадар дард аст дар фарёди бод.
Дар раги гул хуни сабзидан намонд,
Шоҳае чуз муғҷаи барфӣ назод.
Буд баҳоре, ё набуду хоб буд,
Нест гулшанро дигар чизе ба ёд.
Шамъи гирёнам ба шаҳри бечароғ,
Марги ман бе муждаи субҳе мабод.

ШУДРӮ¹

Дар ғубори тирабахтиҳо сафо дармондааст,
Ризки мардум дар гулӯи осё дармондааст.
Чун зи чанги шаҳрвандиҳо умеди ҳар диле,
Қон саломат бурдаву бедасту по, дармондааст.
Роҳиён дар чорсӯи зиндагӣ раҳгум зада,
Кас нишони раҳ надонад, раҳнамо дармондааст.
Пешрафте нест сӯе пои корафтодаро,
Пешкор аз по задасту пешво дармондааст.
Баски колои ҳунар афтод аз мӯди замон,
Ҳар кӣ дорои ҳунар буд, чун гадо дармондааст.
Сад балоро пушти сар кардаст қавми ориён,
Дар балои душмании ошно дармондааст.

МИЖГОНИ ҚАЛАМ

Дар давоти дида мижғони қалам тар мекунам,
Номаи рӯзи сиёҳамро сияҳтар мекунам.
Ҳар киро аз сина берун мекунам чуз ишқи ту,
Хотирамро дар суроғи ту каландар мекунам.
Бигзаронам ғуссаро аз чоҳи дил бар чоҳи чашм,
Ашкро бехонумони хокбарсар мекунам.
Аз таҷаллии чамолат мешукуфам ранги гул,
Аз тасаллии маҳолат нола дигар мекунам.
Менависам, мезанам хат сатрҳои умрро,

---

¹ Шудрӯ - ҳавои рутубатнок, борони ниҳоят реза.

Боз аз сар достони зиндагӣ сар мекунам.
Ваъдаи аз ғам раҳой меदिҳад маргам агар,
Ореам, ба қавли хасм бовар мекунам.

БОВАФО ҒАМ

Агар ман дар балоям, дар бало ғам,
В-агар ман мубталоям, мубтало ғам.
Агар хоки заминам, дар замин ғам,
В-агар ман дар ҳавоям, дар ҳаво ғам.
Агар бегона шуд сад ошноям,
Ҳамеша монд бо ман ошно ғам.
Агар бар сад кучо аз ғам гурезам,
Кунад пайдо маро аз сад кучо ғам.
Хушӣ кардам агар, ғам дар барам буд,
Тараб ҷустам агар, буд муддао ғам.
Равад ғам, мезанад чашм аз паяш об,
Ки роҳат сабз бод, эй бовафо ғам.

АЙ СОҚӢ

Надорам дирҳаме то пеши поят афганам, соқӣ,
Гарав бистон баҳои май зи тан пирохонам, соқӣ.
Қадаҳ чун гул, ту гулгардон, гулоб аз косаи гул деҳ,
Ки то бошад, хумори он лаби гул бишканам, соқӣ.
Лаби рӯд асту наврӯз аст, соғар бар кафи ман неҳ,
Ки ин чо ташнае бошад агар он ҳам манам, соқӣ
Шароби роҳатиам¹ деҳ, рубоби тоҷикӣ кун чӯр,
Агар дар ғурбатам, ё дар ватан, бо меҳанам, соқӣ.

НАРАСАД

Нест тири аламе бар дили бадхӯ нарасад,
Роҳати даҳр ба ин ҷони балочӯ нарасад.
Раҳ ба раҳ рӯди ҳавасҳои дилам хушкида,
Чун Зарафшон, ки шавад сарфу ба Ому нарасад.
Оташи чеҳраи ту хонаи мардумсӯз аст,

---

¹ Роҳатӣ - навъе аз шароби тоҷикӣ

Ачаб ин аст, ки бар хирмани гесӯ нарасад.
Ҳеч гаҳ тири нигоҳи ту нарафтаст хато,
Лек дар куштани ушшок ба абрӯ нарасад.
Ҳар ки давлат талабад, аз сари чон мегузарад,
Ин арӯсест, ки бар ошики тарсӯ нарасад.

БАРФ

Бофандааст боди дай гӯиву тор барф,
Рӯи ҳаво чу рағзаву чун нах қатор барф.
Аз бом то ба кӯчаву аз кӯча то кучо,
Манзил сафед мекунад кампирвор барф.
Дар боғу роғ маҳфили мурғон зи чӯш монд,
Биншаст чун ба чои гул бар шохсор барф,
Мисли саре, ки мешавад аз фочиа сафед.
Қард арчаро сафедсар чун ғуссадор барф.
Қабки ҳилол мезанад худро ба буттазор,
Думболагир мерасад сайёдвор барф.

ДЕҲРАЙ

Ташнагӣ бигзашт аз ҳад, Чашмаи чӯшон кучост,
Танг шуд роҳи нафас, гулбоди Сумбулкон кучост.
Лаззати Оби рубот аз коми ман ҳаргиз нарафт,
Талхкому ташнаҷонам, чашмаи дармон кучост.
Об дар шаҳкоса додам духтари шаҳкосачашм,
Он нигоҳи сабрсӯзи орзуборон кучост.
Мулки Терай¹, шеъри ман бӯест аз гулзори ту,
Хушгилу хушлаҳчаву хушрӯи Доғистон кучост.
Дар Қавоқу дар Сияҳчангал намедонад касе,
Баччаи дилдодаи Ҷуливу Анҷиркон кучост.

БАҲОР МЕРАСАД

Баҳор мерасад, эй дӯст, омади баҳор хуш аст,
Маи вафо бинӯш, ки аҳди устувор хуш аст.
Баҳори сулҳу салоҳ асту оштӣ, сад шукр,

---

¹ Терай – Шӯробод, Чашмаи чӯшон, Сумбулкон, Оби рубот, Доғистон, Қавоқ – номи чашма ва маҳалҳо дар Шӯробод.

Дилат хуш аст, агар рӯзу рӯзгор хӯш аст.
Чу кабки ташна туиву ҳаёт чашманишин,
Агарчи хавфи шикор аст, сайри чашмасор хуш аст.
Ҳазор ранг зада, бин матои сабзи адир,
Чу куртаҳои чакан бар қади нигор хуш аст.
Сабо ба гӯши гулу сабзаҳо чӣ мегӯяд:
Баҳор мерасад, эй дӯст, омади баҳор хуш аст.

ДИГАРГУН КУН

Раҳи берун шудан аз чангали андӯх мекобад,
Дили шабмондаи раҳгум, ба сӯе раҳ намеёбад.
Ба чашми кӯдакӣ дидам ҷаҳонрову надонистам,
Ки дар оби мусаффо акс доим чаппа метобад.
Ба ҷуз чанге, ки мегирад гулӯ афтодарӯхиро,
Ба имдоди мададхоҳон қади чанге набиштобад.
Бирав барномаи таълими дунёро дигаргун кун,
Чу бинӣ офтоб истода бар по, соя мехобад.

БА ҚАҲ-ҚАҲ

Дами фарёдро бастам ба як қаҳ-қаҳ, ба як ханда,
Раҳи ғамбодро бастам ба як қаҳ-қаҳ, ба як ханда.
Чу дидам мезанад оташ дили девона маъвояш,
Дили ношодро бастам ба як қаҳ-қаҳ, ба як ханда.
Ба гӯши хору хас афсонаи дарди маро мегуфт,
Забони бодро бастам ба як қаҳ-қаҳ, ба як ханда.
Бубастам деви хокирову обирову бодиро,
Заҳокободро бастам ба як қаҳ-қаҳ, ба як ханда.

ХОҲИШ

Ишки туро фасонаи дил кардам, биё,
Номи туро таронаи дил кардам, биё.
Дар шаҳри бечароғ зи сӯзи хаёли ту,
Рӯшан чароғи хонаи дил кардам, биё.
Бехонаему шукри Худо, бесуроға не,
Чашми ба раҳ нишонаи дил кардам, биё.
Мардум дигар, замона дигар, зиндагӣ дигар,
Ман такя бар замонаи дил кардам, биё.

Бисёр шуд баҳонаи ташвиши зиндагӣ,
Дидорро баҳонаи дил кардам, бие.

ЧӢ МЕБИНАМ

Ба гулзори ҳавас мурғи хушовозе намебинам,
Ба базми зиндагӣ як нағмапардозе намебинам.
Чу мурғи хонагӣ аз бас дили шавқам заифбол аст.
Аз ин хушболу пар як азми парвозе намебинам.
Дар ин поиз сарсонам ба ҳар сӯ чун маҳи хасрав¹,
Сари шохи дарахти бахт чуз ғозе намебинам.
Арӯси орзу ҳамчун зани бепарда рухбоз аст,
Ҳавасбанд аст, аммо лаззати нозе намебинам.
Ба сад дар сар задам, то як дари умед бикшоянд,
Худо, дар кӯча мемонам, дари бозе намебинам.

ХАЁЛИ ЧАВОНИ

Ҳавсала пир шуду ишқ чавон боқӣ монд,
Боғбон рафт агар, боғ аз он боқӣ монд.
Рӯ гирифтаст агар захми дили захминам,
Нолиши кафтари сӯзиши чон боқӣ монд.
Ба баҳоре, ки расидем, зимистон дидем,
Гарди хотир зи раҳи сарди хазон боқӣ монд.
Дар хати чехраи ту пой ниғаҳ мешиканад,
Ҳасрати оинаи рӯи чавон боқӣ монд.

СОҚӢ

Соқӣ, нахон ба сабру маро дарди сар надех,
Навбат зи мост, навбати мо бар дигар надех.
Дар хони даҳр рӯзии ҳар касс муқаррар аст,
Чуз он чӣ дод рӯзии мо додгар, надех.
Бепардааст чехраи раънои рози маст,
Ҳушёрро зи хилвати мастон хабар надех.
Кун рӯбароҳ² тӯшаи шабро, ки рафтанист,

---

¹ Моҳи хасрав – ғози мизон, торҳои чун тори анкабут, ки хангоми хазон дар ҳаво парвоз карда мегарданд.

² Рӯбароҳ кардан – муҳайё кардан, хозир кардан:

Сагро зи пушти лӯлии овора сар надех.
Аз зиндагӣ ғанимати мо чун ҳамин дам аст,
Моро фиреби бодаи вақти сахар надех.

РАҲИ СЕЛ

Печидаи ҳазор бало шохи токи мост,
Афсурда чун анор дили дардноки мост.
Ҳар кӣ гузашт, гулшани моро хароб кард,
Садбарги барг-барг тани чок-чоки мост.
Дар роҳи сел хонаи моро чу сохтанд,
Абри баҳор номаи ҳукми ҳалоки мост.
Таърихи мо ҳикояти қавми балокаш аст,
Дар ҳар кучо, ки гӯри ғарибест, хоки мост.

АЗМ

Чу гул ба дидаи тар мекушам ғами шабро,
Силоҳи нур ба бар мекушам ғами шабро.
Ба торҳои тилоии офтоб мебандам,
Ба пеши пой сахар мекушам ғами шабро.
Ба нури рӯи банурат, ки чашм рӯшан шуд,
Ба зарби теғи назар мекушам ғами шабро.
Худо кунад, ки биой ту ҳамчу субҳи хандонрӯ,
Туро гирифта ба бар мекушам ғами шабро.
Ҳазор бор агар куштаам ба лабханде,
Ҳазор бори дигар мекушам ғами шабро.

АФЗУН ШУД

Зи нақди умр кам кардам, азоби дард афзун шуд,
Пас аз чандин ҳамӯшӣ лаб кушудам, нола берун шуд.
Баҳори навҷавонӣ хушк омад, хомпаз гаштам,
Ҳавас чун арғувон гул кард дар аъзои ман, хун шуд.
Хаёли зиндагӣ афсонаи хоби бароҳат дошт,
Хаёлам хом буд, афсонаи ман хоби маҳзун шуд,

Гирдаи ноне маро кун рӯбароҳ. (Румӣ)

Чӣ нолам аз парешониву аз тақдири пешонӣ,
Баҳона кард Лайлиро қазо, то Қайс Мачнун шуд.

ЭЙ САБО

Сахарӣ мурғи сахархон сари оҳанг гирифт,
Эй сабо, рақс макун, чеҳраи гул чанг гирифт.
Бод як раҳгузаре буд, надонам, ба чӣ фанд,
Ғунҷаи бокираро дар бағалаш танг гирифт.
Хуррамии чаман аз созиши хор аст ба гул,
Хор то сохт ба гул, боғу чаман ранг гирифт.
Нолиши вақти қадахчанги қадах бину бидон,
Пур зи хун аст диле, ки ҳаваси чанг гирифт.

ГУЗАШТ

Буд,
набуд,
он чӣ буд афсона, гузашт,
Беҳудии дили девона гузашт.
Зиндагӣ бурд кашон ҳар тарафам,
Чаври мӯрест, ки бар дона гузашт.
Ҳавас аз хонаи дил пой кашид,
Чуғзаке аз сари вайрона гузашт.
Кишти ман дар ҳаваси борон сӯхт,
Абр бар қитъаи бегона гузашт.

ШОХИ ҒУССАБОР

Чашми умед кулфи дари интизор шуд,
Н-омад баҳори рафта агарчи баҳор шуд.
Кӯтоҳ буд сӯҳбати мо чун баҳори дашт,
То пош хӯрд барги гули мо ғубор шуд.
Ашки дарег – шабнами барги лабони ту
Дар офтоби рӯи ту шояд бухор шуд,
Аммо ғиғони ҳасрати ман бечавоб монд,
К-аввал чӣ пеш омаду охир чӣ кор шуд.
Шаб, ки баҳори ёди ту бар хотирам гузашт,
Шохи умед панча заду ғуссабор шуд.

БОЗ ИН ХАЁЛИ ПИР

Боз ин хаёли пир кучо мебарад маро,
Худ меравад кучову чаро мебарад маро.
Аз роҳҳои кӯр, ки гарди гузашта нест,
Чун бодҳои обилапо мебарад маро.
Аз ёдҳои гунг киро мекунад суроғ?
Бедорёди хобнамо мебарад маро.
Аз зиндагии кандахато дар хиҷолатам,
Боз аз паи кадом хато мебарад маро.
Ман мурғи паршикастаи аз села мондаам,
Рӯҳи бараҳм сӯи даво мебарад маро.

БА ХУД

Зор нолад ҳама шаб чони гирифта ба худ,
К-эй Худо,
бандагии мост чӣ озор ба худ.
Гуфтам:
аз кам шудани умр шавад бор сабук,
Мекунам аз ғами бисёр ғаме бор ба худ.
Кор дорад ба ҳама ғуссаи дунё дили ман,
Ин сияхҷома надорад, чӣ кунам, кор ба худ.
Розхоест дар он ёди ҷавонӣ хуфта,
Ки ба пирӣ натавон гуфт шаби тор ба худ.
Умр сармояи муфтамада буд, дер намонд,
Мекунад ин тани муфтисшуда иқро ба худ.

ГУЗАРГОҶ

Зиндагонӣ гузари кутали роҳи адам аст,
Ранҷи ин кутали дамгир кӣ гуфтаст, кам аст.
Хориҳои хам шудани қуллабарой бикашем,
Ҳар сари роҳи баландӣ, ки гузаштем, хам аст.
Беасар нест тапишҳои дили чашмаи мо,
Бар раҳи рафтаи дил чун нигарӣ, сабзадам аст.
Чуръате кӯ, ки диҳад гӯш касе бар дили мо,
Сабти ин фита ҳама нолаи дарду алам аст.
Сӯзиши захми дарун пеши кӣ гуем дигар,
Ҳаркиро менигарам, дида намакдони ғам аст.

Бар хати сафҳа каловида равонам чу қалам,
Бори ангушти қаламкаш чу ба души қалам аст.

ПАРДА

Шаб, ки дили дар оташам сӯзу гудоз дошт,
Андешаам ба зиндагӣ баҳси дароз дошт.
Аз нури моҳ бар тани боғам ҳарир буд,
Боғе, ки бо хазони худ хоби баноз дошт.
Дарё ба ёди киштаи бегона метапид,
Соҳил барои қатраи борон ниёз дошт.
Аз зиндагӣ шикоятӣ доро аҷаб набуд,
Шукри гадо ба дарғаҳи аллоҳ роз дошт.
Дастӣ гумон ба домани асрор буд дароз,
Тарси гунаҳ зи пардадарихош боз дошт.

Пас аз ман бар суроғи ман барояд
Гул аз хоқу зи шаб субҳу зи ту оҳ.

Рӯзе, ки ба ин ҳаёт хушдор шудем,
Бар ними нигоҳи гарми ӯ зор шудем.
Азбаски дар ин сарои меҳмонбездор,
Меҳмонии мо дароз шуд, хор шудем.

Аз нону насиб доғу дардам доданд,
Аз ташнадилим оҳи сардам доданд.
Диданд, барои дигарон месӯзам,
Хуршедсифот ранги зардам доданд.

Имшаб шаби сӯхбат асту сӯхбат аз ишқ,
Хуш давлати он, ки шуд бадавлат аз ишқ.
Ин хона чу гулшанест пурнакҳату бӯ,
Гул-ш аз руҳи ошиқону накҳат аз ишқ.

Хумор аз чашми шаккармаст рафтаст,
Зи гесӯ ҳалқаи пайваст рафтаст.
Ҷама чун мурғи каллак сарбараҳна,
Баҳори докаи гулбаст рафтаст.

Эй чашм, дар оташам, дар обам парто,
Дар деги яхоб аз алобам парто.
То дӯст ба куштанам нагардад зомин,
Душман, ту бикиш, дар офтобам парто.

Эй сӯхтаи алови ғам ҳамчу хамир,
Ҷонат, ки дар оташ аст, шав оташгир.
Ҳар рӯз ҳазор бор мурдан то кай?
Як рӯз бизӣ чу марду мардона бимир.

Ишқи ту балову ҷон болокаш доим,
Оташ ғами тусту тан дар оташ доим.
Ин хуфтадилон чӣ хоби роҳат доранд.
Бедор диле дораму нохуш доим.

Нохӯрда ду бода хурд бода моро,
Рӯгармии хасм фанд дода моро.
Ҳоке, ки ману туро хуронанд имрӯз,
Як рӯз хурад даҳон кушода моро.

Бечора на он, ки ҷаври гардун бикашад,
Бечора касест, миннати дун бикашад.
Гардунакаше, ки мекашад бори ҳама,
Бори ғами рӯзгори худ чун бикашад?

Аз сӯзи дарун чашми тарам чӯшида,
Хун дар рағу ғам дар ҷигарам чӯшида.
Шире, ки ба кӯдакӣ зи модар хурдам,
Сар меравад¹ аз деги сарам чӯшида.

Гӯянд, ки зиндагӣ чу абру бод аст,
Шак нест дар ин сухан, ки аз устод аст.
Гуфтам:
Чӣ касе асири ин дунё нест,

---

¹ Сар рафтан- дам карда рехтани ширу об

Омад зи қадаҳ садо, ки маст озод аст.

Тезии нигоҳи ту чу ханчар бодо,
Чашмони аловият алавтар бодо.
Абрӯт, ки мекунад дарав дилхоро,
Доси дарави хусни даравгар бодо.

Хурдам маю гарди зиндагӣ рафт?
Нарафт,
Хориву азоби бандагӣ рафт?
Нарафт.
Гуфтанд:
Хушиву нохӯшӣ мегузарад,
Хубӣ ку гузашт, гандагӣ рафт?
Нарафт.

Чун нест муқими дашти пурчанг дилам,
Аз чист чу чашми муғулӣ танг дилам.
Тоҷиксифат ҳазор шаҳри тарабаш
Додаст ба турки ғусса бечанг дилам.

Аёсшабест¹, боди фалғар² нарасад,
Бедард ба қадри дидаи тар нарасад.
Ҳарчанд сухан арӯси қадрас шудааст,
Чун духтари камбағал ба шавҳар нарасад.

Ин гул, ки баҳор дилшикораш зодаст,
Афсӯс, ки ҳамнишини хораш зодаст.
Шаҳту³ зи дарахти беду гаҳвораст бед,
Бебаҳра чу панд кирдгораш зодаст.

Не битвонам ба хавф одат кардан,
Не рафъи балои хавфи офат кардан.

---

¹ Аёсшаб-шаби хуноку яхбандӣ

² Фалғар – муқобили аёс, шаби нарма, ки барфҳо об мешаванд.

³ Шаҳту-гобут

Ҳамсоия дузд дораму натвонам
Як мижжа шабе хоби бароҳат кардан.

Азбаски азиз чоҳу мол аст ин чо,
Нодониву аблахӣ камол аст ин чо.
Маҳтоб чу шом мехурад¹, мекоҳад,
Ҳар саъи камол чун завол аст ин чо.

Ин сина чу хонаасту дил мизбон аст,
Бечора дилам мудом саргардон аст.
Ноканда паи ғаме ғаме меояд,
Ин хонаи рӯи роҳ пурмеҳмон аст.

Мондаст дигар аз он паропар дили ман,
Хокӣ шудаасту хокбарсар дили ман.
Месӯзаду гармие надорад, имрӯз,
Чакдони алавхӯр² аст дигар дили ман.

Гулро , ки ба оби шӯр тар мекардӣ,
Тӯфони қиёмате, ки сар мекардӣ,
Аз охири дунё, ки чудой аз туст,
Эй кош маро пеш хабар мекардӣ.

Як чашм, ки ашкдона киштан дорад,
Чашми дигарам низ ҳамон мекорад.
Ин қоида буду ҳасту мемонад боз,
Ҳамсоя ба ҳамсоя бахилӣ дорад.

Гуфтам: ватанам, гуфт,ки он имон аст,
Гуфтам ғами ӯ?
Гуфт: ҳузури чон аст.
Гуфтам ғанабе кунам, садое омад,
Ин хонаи бахт дар раҳи дуздон аст.

---

¹ Шом хурдани моҳ- пурра шудани моҳ

² Чакдони алавхӯр- танӯри кӯхнаву фарсудае, ки ба зудӣ гарм намешавад

Тан кӯраи оташи гуноҳ аст ҳанӯз,
Сар дудбарои дуди оҳаст ҳанӯз.
Дод аз дили таркабуди¹ по дар лаби гӯр,
Рухбозу аёру ишқхоҳ аст ҳанӯз.

Андеша чу аз дасти таги санг кунам²,
Чун чашми муғул чашми дилам танг кунам.
Охир чӣ кунам, Худо ба додам нарасад,
Зӯрам нарасад, ки бо Худо чанг кунам.

Гар чархи даравгарат кунад досдарав,
Чун дона ба хок афканад, сабз бишав.
Гар сабзбурат кунад ба монанди дарахт,
Аз ҳар раги тарбурат бикаш хадраи нав.

Бар сар зада бод хоки кӣ менолад,
Бар хорию тоҷу тахти вай менолад,
Бар талхӣ марги Хусраву Ширинаш
Лаб бар лаби найнавоз най менолад.

Чун чашма диле дар талаби баҳр тапид,
Сад банд зи по кушоду то баҳр расид.
Раҳгум назанӣ ба кӯчаи сарбаста,
Ҳар хона даре дораду ҳар қулф калид.

Эй ашк, нарез, умр ҳам мерезад,
Андоваи девор зи нам мерезад.
Эй пухта, сари шох напой бисёр,
Рав, меваи хом бош, кам мерезад.

Аз хуни чигар шароб дорад дили мо ,
Обилаи чун ҳубоб дорад дили мо.
Дар ҳучраи танг зиндасӯзаш карданд,
Як марги пур аз азоб дорад дили мо.

---

¹ Таркабуд - ифодаи тахкиромезест нисбати пирони бадрафтору бадтинат.

² Дасти таги санг - дасти кӯтоҳ, норасо.

Аз бому дари ҳаёт ғам мерезад,
З-андешаи зиндагӣ алам мерезад.
Сахт аст чунон ғамам, ки дар хурдани он
Дандони шикастаи қалам мерезад.

Эй карда шиори худ беорӣ,
Кори ҳама рӯзгори ту беорӣ.
То чанд ба риши падарат мепечӣ,
Чун бор биафтод, фитад сарборӣ.

Девори замонаро манам сархорӣ¹,
Пас чун накашам зи барфу борон хорӣ?
Эй ходими дӯзахӣ, ба иззат мебош,
Ғар ман накунам гунаҳ, ту нодаркорӣ.

Дар марзи муҳаббатат кунам бедорӣ,
Осон набудааст кори кишвардорӣ.
Эй хоби фароғатат бароҳат бодо.
Девор чаро хӯрад ғами сархорӣ.

Шодӣ гузарон аст алам такрор аст,
Беғам дили хуфтаву бағам бедор аст.
Гӯед ба наққоши азал, нек нигар,
Дар нақши адолатат ғалат бисёр аст.

Моиндари зиндагӣ аҷаб фандам дод,
Озода дилеву пой дар бандам дод.
Гуфтам дами мурданам, аҷаб лутфе кард,
Ин риши сафедро манаҳбандам² дод.

Зи рӯи таъна гуфтам бар дили пир:
Ҷабин дар пой хубон аз чӣ соӣ?

---

¹ Сархорӣ - хори сари девор, хасу хоре, ки барои муҳофизати девор аз барфу борон гузошта мешавад.

² Манаҳ - чоғ, манаҳбанд- докае, ки бо он манаҳи мурдаро мебандад.

Бигуфто:
Бонги хуфтан мерасад зуд,
Бихонам бомдодамро қазой.

Шириндаханиву тунду тезӣ то кай?
Гар бахти манӣ, ба ман ситезӣ то кай?
Ман соҳили ташанаам, ту мадду чазрӣ,
Наздик биоиву гурезӣ то кай?

Аз ҳадяи тақдир алам буд маро,
Бар ҷои ҳама хурдани ғам буд маро.
Чун мардumi аввом дар ин олами ранҷ,
Эй кош фақат ғами шикам буд маро.

Ҷон сӯхт, ҷаро хонаи ҷон дар нагирифт?
Шуд мурғ кабобу ошён дар нагирифт.
Азбаски насибаи азобам будаст,
Доданд ба куштаним, камон дар нагирифт¹.

Мардум ба мисоли мушту мо чун ангушт,
Ангушт кучову ҷанг қардан бо мушт.
Бар таънаи қавми худ забон тез макун,
Эй пушт ба халқ қарда, монӣ бе пушт.

Аз софии дил рӯзи сияҳ овардам,
Аз бегунаҳӣ рӯ ба гунаҳ овардам.
Чубинасифат зи дасти номардии дӯст,
Аз дӯст ба душманам панаҳ овардам.

Гарчи дари хонаи туро накшоёнд,
Ёрон, нақунӣ гумон, ки бепарвоёнд.
Дар зиндагиат агар суроғат нақунанд,
Дар оши худоият ҳама меоянд.

---

¹ Ишора ба он аст, ки солҳои ҷанги шаҳрвандӣ муаллифи ин сатрҳо бо тасодуфе аз дами марғ наҷот ёфта буд.

Зоғе, ки ба боғ дар хазон биншинад,
Туркест, ки бар тахти Каён биншинад.
Гарде, ки зи пушти харсаворе хезад,
Бар чехраи қавми ориён биншинад.

То дарду балои нафси пастат нарасад,
Миннат зи атои сарпараст нарасад.
Дар арсаи зиндагӣ, ки майдондорӣ,
То рӯҳи ту нашканад, шикастат нарасад.

Эй умри давон, ки рӯ ба поён дорӣ,
Дар гир занӣ¹ сайди гурезонворӣ:
Чони ба иморати бадан такязада,
Чун такя ба як бинои вайрон дорӣ?

Гар хок шавӣ, хоки баландӣ бошӣ,
Ё сурмаи чашми дардманде бошӣ.
Чун бед агар бор наорӣ, боре,
Эй кошки дастаи каланде бошӣ.

Ин тӯда, ки касро ба дулар бифрӯшанд,
Бо нархи ҳавас домани тар бифрӯшанд.
Карданд чунон ба касфурӯшӣ одат,
Дунёву ахирата ба хар бифрӯшанд.

Ғун карда будам ҳар он-ч мурда-мурда,
Мушон ҳамаро шабе бағорат бурда.
Аз муш гила намекунам, одати ўст,
Фарёд зи гурбаҳои порахурда.

Мӯ чун варақи сафед дар дафтари мо,
Ҳамчун гули шакзадаст² рӯи тари мо.
Мо пир шудему дилбарон хушқаду баст,
Ғам мушти дарег мезанад бар сари мо.

---

¹ Дар гир задан – гирифтгор шудан.

² Шак- шушаи барфмонанде, ки шаб бар замин мерезад.

Мулло, ба манаш чун ҳаваси чанг ояд,
Тасбех ба каф, дар бағалаш санг ояд.
Ин бандаи нафс бар мани озода,
Гӯяд, ки ту бандай, маро нанг ояд.

Шуд соҳили оби шӯр пирохани ман,
Чуз ашк нарехт дона дар домани ман
Домони дравиям¹ такидам, рафтам,
Эй бод, дигар ту дониву хирмани ман.

Раҳдидаи санҷидаи кӯят чашмам,
Дар ҳавзи гулоб парда шӯяд чашмам.
Андар сари чӯи ашк бо расми қадим,
Хоби бади худ ба об гӯяд чашмам.

То субҳ гирифт каштали шомамро,
Андеша рабуд хобу оромамро.
Чун кӯдаки норасид аз бими ҳалок,
Дар пунба гирифтаам сари хомамро.

Ман хирмани гирди ту, агар маҳ бошӣ,
Ман ғунчаи гирён, ту сахарғаҳ бошӣ.
Чашмам чу чароғи раҳ таги борон аст,
Тарсам, ки шавад хамӯшу дар раҳ бошӣ,

Гар дастаи қамчини қазо гулкорист,
Аз тасмаи қамчини қазо хун чорист.
Моро зи қазо чу ғур аз панчаи шер,
Чизе, ки начот медиҳад, хушёрист.

Сайёд фалокат асту ин дил сайд аст,
Сайёд садаспаасту дар гил сайд аст.
Бо он ҳама зиракӣ қазо сайдам кард,
Дар чашми қазо оқилу хоҳил сайд аст.

---

¹ Дравӣ, даравӣ-чома, қабое, ки вақти дарав мепӯшанд.

То парда аз он чехраи дилкаш афтод,
Дар хирмани моҳтоб оташ афтод.
Чун пир пас аз намоз пинак мерафт¹,
Абре, ки бад-ин ҳоли мушавваш афтод.

Рӯзе ба хаёли рафта зистӣ, ё не?
Ғамнома ба номи дил навиштӣ, ё не?
Дар гӯшаи бекасӣ, шаби танҳой,
Бар мурдаи ишқи мо гиристӣ, ё не?

Лутфи ту ҳар он-ч мерасонад, бахт аст,
Обе, ки ба пахта мечаконад, бахт аст.
Аз дафтари доғу дарди ман дар ёдат
Як ҳарфи дарег агар бимонад, бахт аст.

Дар хонаи хуфтагон чароға куштанд,
Рӯшандили хоми синадоға куштанд.
Дар хилвати шом раҳзанони зулмат,
Як раҳгузари нурсуроға куштанд.

Ин лаҳзаи шодро ба ғам ёфтаем,
Кам ёфтаем он , ки фузун кофтаем.
Дар гулшани зиндагӣ чу мағзи доне,
То сабз шудем, пӯст партофтаем.

Мушти алами тагаргу борон дидаст,
Ин лола, ки гӯй чашми хун печидаст.
Ин пуштаи кӯзпушти дунёдида,
Бисёр ба гирияҳои мо хандидаст.

Моиндари зиндагӣ аҷаб пандам дод,
Таълими гиристанӣ ба лабхандам дод.
То пеши касе зи ҷабри ӯ дам назанам,

---

¹ Пинак рафта-ғанаб рафта, як ҳолати нимҳобиву нимбедорист, миёни мардум ховмалоқаш гӯянд.

Аз мушти гирехкарда гулқандам дод.

Хоре чу ба по халид, чон месӯзад,
Дил дард, ки кард, устухон месӯзад.
Мо мардumi дӯстхохи душмандорем,
Дар гуфтани дарди мо забон месӯзад.

Дар мактаби ишқ чун сабақ сар кардам,
Ман дарси муҳаббати ту аз бар кардам.
Куштанд чароғи шаҳр агар, боке нест,
Дилро ба чароғи ту мунаввар кардам.

Кӯ партави шавқ то фурӯзад дилро?
Кӯ оташи ишқ, то бисӯзад дилро?
Он сӯзани миҷжа куву кӯ риштаи меҳр,
То чок ба чок боз дӯзад дилро.

Шаб мурду нагуфт ҳеҷ кас вои шаб,
Холист дигар миёни мо ҷои шаб.
Дунёи шаба шабу Худо медонад,
Пӯшида буд аз ҳама чу дунёи шаб.

Дар маҷлиси айши шаб шаробам нарасид,
Дил гашт кабобу дилкабобам нарасид.
Дар соҳили Панҷ, меҳнати барбодам,
Олам тағи об монду обам нарасид.

Эй кош, бубинамат, дилам тар гардад,
Бори алами кашида камтар гардад.
Ҳар рӯзи Худо, ки меҳнату ташвиш аст,
Кай роҳати зиндагӣ муяссар гардад?

Чун лона ба гулзори дигар хоҳӣ кард,
Аз гулшани дил маро бадар хоҳӣ кард.
Аз дидани ман агар ҳазар хоҳӣ кард,
Аз кӯчаи ёди ман гузар хоҳӣ кард,

Чашми банами нахуфтаат розе дошт,
Дар соя гули шукуфтаат розе дошт.
Чумбидани¹ лаб, гираҳ ба абрӯ заданат,
Рози сухани нагуфтаат розе дошт.

Шаб чома сиёҳ кард аз мотами рӯз,
Бечора чароғ сӯхт шаб аз ғами рӯз.
Субҳ омаду хайма зад ва гуфт аз ин пас,
Мо вориси мутлақем дар олами рӯз.

Баъди сари шаб мурдачароғе монад,
Доғи сияҳи дуда ба роғе монад.
Ранчида суханҳои парешон гӯяд,
Аз сӯхтадил дуди димоғе монад.

Чун гарм шавад, нарм шавад оҳани қач,
Кай рост ба мо шавад дили душмани қач.
Бечорагии хасм фиребе бошад,
Шамшер хӯрад хуну кунад гардани қач.

Кулбори гарон ба душ аз бори гуноҳ
Ҷонсаҳтии мо бубину нотаҳтии роҳ.
Шустем матои умр дар оби ҳаё,
Кардем сафед оқибат мӯи сиёҳ.

Гулгунча будему ҳамчу гул чок шудем,
Чун косаи гирдбод нопок шудем.
Дидем, ҷӣ мекунамд бо шохаву бор,
Аз чашм ниҳон чу реша дар хок шудем.

Бо дарду ғаме, ки додай, шукрона,
Бо бешу каме, ки додай, шукрона.
Аз моли ҷаҳон барои дандонқобӣ,
Чун хас қаламе, ки додай, шукрона.

---

¹ Чумбидан- аз рӯи нозу итоб гунча кардани лаб, қаҳри нозолуд.

Гул кард зи хун саҳифаи номаи мо,
Бо пой шикаста меравад хомаи мо.
Чун гург зи пушти сайд хун лесида,
Думболагир аст хасми худкомаи мо.

Чун майсаи худрӯй нумӯе дорем,
Дар шабнами субҳ шустушӯе дорем.
Мангар, ки чӣ гунаем гардолуда,
Бингар, ки чӣ гуна рангу бӯе дорем.

Ҳар шох дар ин боғи гулафшон бошад,
Китфест, ки гоҳи гирия ларзон бошад.
Ин хок мазори кӯхнаи ҳамворест,
Ҳар барг кафи дасти дуохон бошад.

Инҳо, ки зимоми давр бигрифта базур,
Дар мотами дигарон кунанд ишрату сур.
Ҳоло ба кучо равему фардо ба кучо,
Эй вои касе,ки меравад аз паи кӯр.

Шабмонда шудем дар шаби чун шаби гӯр,
Не ак-аки сағ зи дуру не чашмаки нур.
Аз баҳри савоб кӣ фурӯзад шамъе,
Кӯ дасти асокаше, ки моем чу кӯр.

Месӯзаму ёд кас зи доғам накунад,
Парвона гузар сӯи чароғам накунад.
Чун боғи хазонрасидаи матрукам,
Мӯру малаху мор суроғам накунад.

Ғам як нафасам тоқаву танҳо нагузошт,
Як гӯша барои беғамӣ ҷо нагузошт.
Бо ин ғами рӯхарош созам ночор,
Кас бар сари сояи худаш по нагузошт.

Баддидаи осмон чаро Чамшед аст,
Мехраш ҳама бар Заҳок бошад доим.

Дехқон, ки дарахти зиндагӣ сабз аз ўст,
Чун реша даруни хок бошад доим.

Эй дил, зи чароғи ишқ рӯшан бошӣ,
Эй қон, зи баҳори ишқ гулшан бошӣ.
Ман чилла нишастаам чу дар гӯшаи ёд,
Эй ғам, чӣ ғамат расид, бо ман бошӣ?

Чашмони ту офат асту офатзада ман,
Ҳичрони ту ғурбат асту ғурбатзада ман.
Наздиктар аз манат мағӯ ҳаст, ки нест,
Бегона чаро қарибу ҳичратзада ман.

Нав гаштани мавчи рӯд аз костан аст,
Ороста гулситон зи перосатан аст.
Фарёд макун, ки пешпой хурдам,
Афтодани мо чу машқи бархостан аст.

Савдои ҳаётро хироче бошад,
Ғамҳои замонаро илоче бошад.
Теге, ки қазо кашид, беҳикмат нест,
Мӯро ба дукорд¹ эҳтиёче бошад.

Рӯзе, ки ба шаб расид, нопаído шуд,
Шодӣ, ки ба ғам кашид, вовайло шуд.
То соя чудо нагашт аз домани субҳ,
Шаб мурд агар, рӯзи дигар эҳё шуд.

Ин субҳ саҳифаест нокарда сиёҳ,
Дар ў начакад кош, ки як доғи гуноҳ.
Чун чашми гуселанда банам дидаи гул,
Ин рӯз мусофирест рӯ карда ба роҳ.

Дер асту замини ман накиштаст ханӯз,
Чун дафтари шеърӣ нанавиштаст ханӯз.

---

¹ Дукорд-қайчӣ

Чашмам ба ғубори тирамах, пиндорам,
Гарди каҳи хирманам нашиштаст ҳанӯз.

Имшаб, ки ҳаво рӯи дарам гирён аст,
Барги лаби ман барги таги борон аст.
Дар кулмаки кӯчаҳои сарбастаи шаб,
Чашми бараҳам ҳубоби саргардон аст.

Бо ҳам ману ту, чароғ, то кай сӯзем,
Бо синаи пур зи доғ то кай сӯзем.
Як шаб ғами ҳаршаба, ки одат кардаст,
Моро бикунад суроғ, мо кай сӯзем.

Гулпарвариву бурун зи боғат карданд,
Бедоғ диле дориву доғат карданд.
Худсӯзии шабҳои туро кай донанд.
Онон, ки чунин сияҳчароғат карданд.

Чун дид чӣ кардааст тақдир ба гул,
Додаст фалак чӣ дояи пир ба гул,
Аз чоки гиребони сияҳ берун кард
Пистон-ш сапеда, ки диҳад шир ба гул.

Имрӯз хазон чӣ баргбезон кардаст,
Парвезани хуршеда авезон кардаст.
Ёрони маро ҳавои сармоии давр
Мурғони баҳории гурезон кардаст.

Дар рӯи замин роҳ хати ожанг аст,
Домони замин зи хуни ман гулранг аст.
Ман шоҳаи навбарам, шикастам сари гул¹,
Дар кундаи ман нишони захми санг аст.

Кӯ субҳ дамад, синаи шаб чок кунад?
Шодӣ гузаре бар дили ғамнок кунад.

---

¹ Сари гул – норасид, хом.

Кӯ панҷаи офтоб аз чехраи гул,
Ашки алами шабонаро пок кунад?

Дар кашмакаши ҳаёт бас кост дилам,
Бисёр зи по фитоду бархост дилам.
Гӯям, нафасе рост кунам, менигарам,
Зистам на бад-он гуна, ки мехост дилам.

Бологузар аст ғайр дар хонаи ту,
Бадҳоҳ савор бар сари шонаи ту.
То рӯҳи ту аз банди ғуломӣ нараҳад,
Пурҳок бувад мудом пешонаи ту.

Дар гӯшаи бекасӣ ба ғам мегирям,
Бисёр ба дарду бо алам мегирям.
Печида зи сӯзи дард то рӯз чу дуд,
Чун шамъ ба ҳоли худ худам мегирям.

Ин нома, ки бо ашки чудой кардам,
Бо нома дили шикаста рой кардам.
Аз сахтии зиндагӣ ҳикоят чӣ кунам,
Рафтам дари душманам, гадоӣ кардам.

Душман накунад он чӣ ба ман кард ҳаёт,
Овора маро ба ҳар ватан кард ҳаёт.
Н-аз рафтани умр мӯи ман гашт сафед,
Як мурдаи зиндаро кафан кард ҳаёт.

Рой кардан, роҳӣ кардан- фиристодан
Ин субҳ, ки мерасад, чӣ дорад дар дил,
В-он донаи ашки шаб чӣ орад ҳосил?
Чун гулбуни боғ зиндагӣ бояд кард,

Лабҳо пури хандаасту пояш дар гил.
Чун гард нашав, ки печутобат бошад,
Саргаштагии дашти харобат бошад.
Покиза чу шабнами сахар бояд зист,

Хохй, ки дурахши офтобат бошад.
Чун мӯр савори хас ба оби гузарон,
Бар раҳмати беғаме чй бошй нигарон?
Олам ҳама дар туву ту чӯй ҳама чо,

Худро бишинос, то шиноси дигарон.
Аз роҳи сафар ба чехра чанг овардам,
Дар сина дили зи ғусса танг овардам.
Аз шарми тихидастии худ, ёри азиз,

Дар пеши ту ранг бурда ранг овардам.
Аз лутфи туам ба дил фараҳ бошад, бас,
Аз чашми туам ними нигаҳ бошад, бас.
Пои басафар дораму раҳтӯшаи кам,

Ишқи ту маро тӯшаи раҳ бошад, бас.
Дар ишқи ту обрӯ гирифтаст дилам,
Бо дарду ғами ту хӯ гирифтаст дилам.
Аз дида кучо равй чу аз дил наравй,
Эй сайди гуреза, бӯ гирифтаст дилам¹.

Ҳар зот ба зоти хеш дил мебандад,
Бегонапараст, бар ту олам хандад.
Парвардаи рӯзу рӯшноист, нигар,
Соя чу ба шаб расад, ба шаб пайвандад.

Бигрифт ракиб сангу мо шиша ба даст,
Ҳушёр будаст хасму мо ғофилу маст.
Кардем баланди роҳ ҳар мардуми паст²,
Гард аз таги по чу хест, бар дида нишаст.

Ту синаи меҳру душманат дашнаи кин,
Ту ташна чу кабку душманат чашманишин¹.

---

¹ Бӯ гирифтани- пайдо кардани нишони сайд, пайи чизеро гирифтани.

² Баланди роҳ кардан-калон кардан, тарбия карда ба воя расондан.

Ту шӯълаи саркашӣ, на хокистару гард,
То чанд лагадкӯб шавӣ ҳамчу замин.

Бар санг чу зад неши каландам, қач шуд,
Чун доси дарав қадди баландам қач шуд.
Гарчи ба таноби умр ченаш кардам,
Ҷоне, ки чу ҷӯя рост кандам, қач шуд.

Камризқ дилам ҳар он-ч мехост нашуд,
Як лаҳзаи умр бе каму кост нашуд.
Мардум ҳама гандумора хирман карданд,
Эй доси дарав, гардани ту рост нашуд.

Дурдонаи чон, дашти кабомам бе ту,
Чун майсаи дар ҳасрати обам бе ту.
Ёбам раҳи зиндагӣ, наёбам, гап нест,
Худро ба ту сад қасам, наёбам бе ту.

Дурдонаи чон, ту дар амон бошӣ, бас,
Фонист чаҳон, ту ҷовидон бошӣ, бас.
Як шоири муфлисам, ту дониву Худо,
Дороии ман ба ду чаҳон бошӣ, бас.

Аллоҳ, агар халифа ин сон бошад,
Ақли ҳама дар ҳукми ту ҳайрон бошад.
Иблис, ки шайтони одам дидаст,
Аз сачда накарданаш пушаймон бошад.

Не гӯш ба оҳу не ба ҳарфам кардӣ,
Сармозадаи дили чу барфам кардӣ.
Савдои ту хом буд, касодат кардаст,
Ман давлати ту будам, ҷӣ сарфам кардӣ.

Эй дӯст, чароғи ҳучбемори туям,

---

¹ Чашмашин-сайёд, касе, ки дар лаби чашма дом гӯзошта кабкони барои обхӯрӣ омадаро шикор мекунад.

Гирён ба сари кӯчаву бозори туям.
Фардо ба дари мазори ман чилла нашин,
Имрӯз биё, ки зиндаам, зори туям.

То чанг задам ба тори дил, чанг шикаст,
То пардаи нола хест, оҳанг шикаст.
Бар санг задам сарам магар сар шиканад,
Сар монду балои сар, вале санг шикаст.

Дил, тавсани мастӣ, на чу ёбуи саворӣ,
Бас шаҳдаҳанӣ, сахтсарӣ, сустмаҳорӣ.
Морову худатро ба бало мондаву монӣ,
Девонаи чарпар, ту сари тарс надорӣ.

Ку дасти ҳавас, ғунчаи ночида бичинад,
Н-олуда ба ғам кист, ки олуда бубинад.
Олам ҳама ҷавлонғаҳи ташвишу ғаму дард,
Н-осуда кучо равад, ки осуда нишинад.

Эй бахтсияҳ, Худо ба ёдат нарасад,
Фарёд накун, ки кас ба додат нарасад.
Бо пову ба сар давиданат беҳудаст,
Аз ризқи Худодода зиёдат нарасад.

Чун сабзаи рӯи роҳ помолат, ишқ,
Кардаст замона, вой барҳолат, ишқ.
То зинда будам, ҷонма ба ҷонат мондам,
Баъди сари ман чӣ мешавад ҳолат, ишқ.

Хирман дури пайхум аст, бодаш кӣ кунад,
Дар дил ғами мардум аст, шодаш кӣ кунад.
Дар зиндагиам касе ба қадрам нарасид,
То шаб намурад чароғ ёдаш кӣ кунад.

Не бор, на гул, на барг мондаст маро,
Як шохи пас аз тагарг мондаст маро.
Кардем, накардем, гузашт он чӣ гузашт,

Умед ба лутфи марг мондаст маро.

Кардаст ғубори зиндагӣ бетобам,
Доруи ғами замонаро мекобам.
Фарёд, ки зиндагии қач гӯю натарс,
Оинаи қачнамоғ, қач метоғам.

Оринасабе, ки ор дорад, бодо,
Бо асли худ ифтихор дорад, бодо.
Гул баҳри ҳимояи худу гулбуни худ,
Чун ханҷари тез хор дорад, бодо.

Кӣ чамъ кунад қавми парешони маро,
Обод кунад гӯшаи вайрони маро.
Кист он, ки зи хоби паҳлавонӣ¹ як рӯз,
Бедор кунад Рустаи Дағтони маро.

Айби ману айби туву ҳайфи туву ман,
Чун суфраи сағканда шуда пора ватан.
Чун рӯд ба чӯи дигарон рафта чудо,
Не шӯр ба сина монд, не зӯр ба тан.

Монда гули қоҳи хирманам дар сари ман,
В-ин чоқ чу дил дравии² дар бари ман.
Ҳайрон шудаам, ки бо зимистон чӣ кунам,
Чун ходими андоз чу кӯбад дари ман.

Шохи тарағам, ки тоқабарғ аст, эй дӯст,
Пасмондаи офати тагарғ аст, эй дӯст.
Тан пир шавад чу дил чавон аст, чӣ бок,
Дил пир шавад, ҳаёт марғ аст, эй дӯст.

Парвардаи шири поки борон ману дил,
Монем ба сабзаи биёбон ману дил.

---

¹ Хоби паҳлавонӣ - хоби ниҳоят сахт.

² Дравӣ, даравӣ- чома, қабои кӯҳнае, ки вақти дарав ба бар мекунамд.

Бозичаи дасти гирдбодем, дарег,
Монанди кулулахори гелон ману дил.

Бархурд ба санг то замоне сари мо,
Бисёр қалам гирист бар дафтари мо.
Мо масти шароби осмонӣ будаем,
Душман паи он, ки бишканид соғари мо.

Гоҳам ба гумони беҳудой куштанд,
Гоҳам ба забони ошноӣ куштанд.
Аз решаи аз кундаву аз шоҳа маро,
Карданд ҷудову дар ҷудой куштанд.

То дар паи зиндагӣ ба роҳ афтодем,
Сад бор ба чоҳи иштибоҳ афтодем.
Гуфтем дари рози фалак боз кунем,
Ду чашм бар осмон ба чоҳ афтодем.

Мон чун лаби чашма чашми дил нам бошад,
Камбаҳт диле бувад, ки камғам бошад.
Бе сарвати дард мурдаву зиндаи мо,
Чун мурдаи камбағал камодам бошад.

Ин барги хазон саҳифаи дафтари ғам,
Аз қиссаи мочарои марғу одам.
Дар сина муҳаббати ту хоҳем гузашт,
Хуршед дар оғӯш бимирад шабнам.

Ин дил, ки мудом хӯи саркаш дорад,
Дар хок равад, ба ғам кашокаш дорад.
Эй бод, ба хоки турбатам пой намон,
Хокистари ин алов оташ дорад.

Инҳо, ки ба сад забон фусунат созанд,
Аз хонаи офият бурунат созанд.
То шираи ҷони ту бинӯшанд чу май,
Чун шиша бағалкашон нагунат созанд.

Ҳарчанд ба чашми ақлу дил менигарам,
Бар олами асрори ту роҳе набарам.
Умрам чу қатораест, ман шишта дар он,
Аз шаҳри ҳақиқати ту шаб мегузарам.

Чун рондаи даргоҳи ту бо ҳоли табоҳ,
Аз ту ба ту мекунам шикоят, аллоҳ.
Кӣ кард гуноҳу кӣ кашад қазри гуноҳ,
Бар адли ту офарину аз қаҳри ту оҳ.

Девору дари баланд дорӣ, чӣ кунам,
Моро ба дарун намегузорӣ, чӣ кунам.
Хоҳам, ки ба гарди ту расам, натвонам,
Ман пой пиёдаам, саворӣ, чӣ кунам.

Аз рафта баҳор мушти хоре мондаст,
Аз бод ба рӯи гул ғуборе мондаст.
Аз ишқу ҳавасҳои чавонӣ, ки гузашт,
Афсӯсу дареғи бешуморе мондааст.

Чандест дар ин хароба раҳ мепӯям,
Огоҳ наям чиро чаро мечӯям.
Ҳарчанд ғубори роҳро аз рӯям,
Чун гурба ба оби даҳанам мешӯям.

Умрам чу китобу рӯзҳо сатри равон,
Оғоз чӣ гуна бину анҷом чӣ сон.
Хом аст ахири қиссаи қимати ман,
Бар дафтари умри ман, қазо, нуқта намон.

Шаб пушти дарам, дилам саҳар мехоҳад.
Ҳокистари мурдае шарар мехоҳад.
Аз зиндагии хасис дар қаҳтии сол
Бечораи гушнамаст зар мехоҳад.

Гирдам ҳама шаб, шаб бизанад чашмонам,

Шабмондаи раҳгумзадаи сарсонам.
Имшаб ҳама чо чароғи мардум мурда,
Сӯи чӣ равам, чун бикунам, хайронам.

Он кадр чафои зиндагӣ бар мо рафт,
К-аз чашмаи чашм хуни дил дарё рафт.
Дар лавҳи мазори ман ба хун бинвисед,
Ғамдарчигари ғариб аз дунё рафт.

Ёрон ҳама бо ғами худанд овора,
Дармондаи дарди зиндагӣ, бечора.
Ғам монд фақат зи ҳамнишинони қадим,
В-ин дил, ки бувад чу қоми пора-пора.

Монандаи сабзаи раҳам пайҳаста,
Сар то қадамам зери қадам бишкаста.
Бар ҳар дари умед, ки рӯ меорам,
Аз бахти бадам дари умедам баста.

Эй роҳ, кучост аввалу анҷомат,
Эй дӯст, кучост номаву пайғомат.
Чун кулчаи такалов¹ то кай, эй дил,
Биnam таги хокистари сӯзон хомат.

Рафтиву дилам ҳазору як пора шуда,
Чоки дили порама кӣ дӯзад, оча.
Рӯзе, ки сарам ба болин ояд, чун шамъ,
Болои сарам дигар кӣ сӯзад, оча.

Шаб рафту сахар омаду рӯзи ғами нав,
Маҳтоби сари марқади ту шом нахӯрд².
Аз донаи ашки ман умеде надамид,
Рӯҳи ту чу мурғи раста бар дом нахӯрд.

---

¹ Кулчаи тагаловӣ, ё осёбӣ-ноне, ки осёбакиҳо зери оташи хокистар мепазанд, қумоч.

² Шом хӯрдани моҳ-пурра шудани моҳ

Моем палаксӯхтаи¹ пухта базӯр.
Будем сари гул², ки чавон пир шудем,
Дар маҳкамаи чаҳон надонем чӣ сон.
Бо пой худ омадему занҷир шудем.

Аз партави рӯи ёр шомам рӯз аст,
Чашмони шарорабор зулматсӯз аст.
То ишқи ту ҳаст аз хазон нандешам,
Ҳар лаҳзаи умри ошиқӣ наврӯз аст.

Дар боғ нишастаиву гул ҳайронат,
Бишкуфта баҳори ишқ дар чашмонат.
Харпанча³ задаст ҳамчу дасти ошиқ,
Хору хаси боғ бар лаби домонат.

Ин барги хазон, ки зери пой ману туст,
Чун номаи огаҳӣ барои ману туст.
Мо аз паи рафтагон равонему бубин,
Чандин каси дигар аз қафои ману туст.

Дӣ ёр ба ваъдаҳо дилам хуш мекард.
Имрӯз ба дардҳо қаринам кардаст.
Хуш бод димоғи ёри бегонаи ман,
Дар хонаи худ ичорашинам кардаст.

Бас зуд гузашт беғамии ману ту,
Чун шадда гусаст ҳамдамии ману ту.
Хушдор⁴ ба ҳам будему хушҳол ба ҳам,
Кӯтоҳ будааст хуррамии ману ту.

---

¹ Палаксӯхта-харбуза ё тарбузе, ки бо сабаби пажмурдагии буттааш базӯрпаз мешавад.

² Сари гул-хом, нопухта.

³ Харпанча-панҷаҳои дастро миёни ҳам гузошта чизеро доштан, бисёр маҳкаму саҳт доштани чизе ё касе.

⁴ Хушдор –ошиқ

Чандест дар ин бодияи ишқу ҳавас,
Бозичаи дасти бод ҳастем чу хас.
Шабмондаи хастае дар дашти умед,
Не роҳ ба сӯи пеш донему на пас.

Оринасабему бо худоён хешем,
Аз насли каёнем в-аз он ҳам пешем.
Гуфтем ба бегонаву гӯем ба худ,
Мо пайкарасози қотилони хешем.

Чамшеди туро мӯбади нодони ту кушт,
Сӯҳроби туро Рустами Дастиони ту кушт.
Бадхоҳ, ки ғофилат ба майдон дарёфт,
Зад чапғалте¹ туро ба дастиони ту кушт.

Мурғи чаманиву дар чаман белона,
Соҳибватаниву беватан, бехона.
Эй қавм, туро умеди озодӣ нест,
То сачда кунӣ ба қиблаи бегона.

Буд дар лаби чӯ дасту гиребон моро,
Аз боиси об шӯру тӯфон моро.
Афтобаи дасти мурдашӯ ёд омад,
Оё, ки насиба мекунад он моро.

Рӯз аз паси рӯз бигзарад беҳуда,
Бигзашт тамузу кишти ман надруда.
Пайваста мушаввашу парешон бошад,
Чун хоби палакбон² дили ноосуда.

Борон бигузашту ашк дар дидаи гул,
Пурроз бувад лабони чумбидаи гул.
Монандаи чоки дили садпораи ман,
Дарбех нашавад қабои бидридаи гул.

---

¹ Чапғалат-ҳиллаву фиреб, чапғалат додан, фиреб додан.

² Палакбон-полизбон

Киштам зард асту киштзорам зард аст,
Рухсори тарам пур аз ғубору гард аст.
Ман шоири ошиқам, кунам деҳқонӣ.
Чизе, ки дарав кунам, азобу дард аст.

Бо даст канам наски баланди пушта,
Ангушти қаламгирам ба хун оғушта.
Пармуча¹ шудааст барги сабзи тарабам,
Мурғи дилаки маро замона кушта.

Дар қитъаи помондаи хокаш ҳама қум,
Хун хурдаму қон кандаму киштам гандум.
Не майсаи тар дораму не хирмани пур,
Ман гӯшанишин шудам зи дасти мардум.

Пурсанд маро, ки бе ту ҳолам чун аст,
Аз доираи гумони кас берун аст.
Эй дӯст, ба тарбузи расида монам,
Берун ҳама сабзаму дарун пурхун аст.

Ободии хонаи дилам, дурдона,
Кошонаи дил бе ту бувад вайрона.
Бо кандани қон хушк нашуд решаи ғам.
Аз мазраи дил чун алафи бегона,

Биншастай рӯ ба рӯву чумбида² ду лаб,
Аз ман ту гумони бад барӣ, нест аҷаб,
Дар дидаи бадгумони хоболуда,
Гулбутта чу дузд менамояд дар шаб.

Гуфтам: ватанам, дилам зи ғам бирён шуд.
Гуфтам: чаманам, сина аловистон шуд,
Гуфтам, ки кунам ҳикояти қисмати қавм

---

¹ Пармуча- пажмурда

² Чумбида – аз рӯи нозу итоб ғунча кардани лаб.

Гап дар даҳанам сӯхт, чигар бирён шуд,

Чун нӯги қалам нӯги забонхо суфтанд,
К-аз сад ҳунарат яке ба мардум гуфтанд.
Аз файзи баҳори табъи ту баҳра баранд,
Гулҳо, ки ба боғи маърифат бишкуфтанд,

Як чилваи орзуст дар сӯзиши дард,
Чашмакзании чароғ дар пардаи гард.
Бар теппаи сар задаст гар барфи сафед,
Шукрона, ки дил нагашт аз ишқи ту сард.

Гар қатра наметапад чу дил, дарё нест,
Гар зарра назад чӯш ба ҳам, дунё нест.
Гӯйӣ, ки зи сӯзи мо чӣ суд асту зиён,
Имрӯз насӯзем агар, фардо нест.

Ё раб, дили бераҳам¹ чӣ исён дорад,
Гӯяд, ки бигӯ: биҳиштӣ армон дорад.
Нодор ба ёди нони серӣ зиндаст,
Доро ба чӣ зиндааст чун нон дорад?

Калбеди дари хона надорад соя,
Не ҳодаи гӯр мешавад, не поя.
Эй хок кашад нафси бади дунёро,
Ҳамсоя шудааст душмани ҳамсоя.

Фармуд худои ориён парҳезам,
К-аз сояи лутфи дигарон бигрезам.
Дар роҳи ҳаёт агар зи по афтодам,
Бар дасти худам такя кунам, бархезам.

То кард қазо насиби мо лукмаи пок,
Чун мурғ ба нӯл дона ҷустем зи хок.
Бо захми каланди зиндагӣ сабз шудем,

---

¹ Бераҳа-бечогард, бадрафтор

Монанди замини кишт бо синаи чок.

Қӯем чӣ ком аз фалак беҳуда,
3-ин харбузаи мурдапалак¹ беҳуда.
Ҳам дӯзаҳу ҳам бихишт аз мо будааст,
Тарсем зи иблису малак беҳуда.

Нопухта будем, бӯи хомӣ кардем,
Гумном шудему хасма номӣ кардем.
Шамшеру сиёсату фазилат, ҳамаро,
Додем ба душману ғулумӣ кардем.

Наздик чунон ба дарду доғем ба ҳам,
К-умре қаламу ману чароғем ба ҳам.
Дар гармиву сардиҳои солу маҳи дард,
Чун гулбуну хору нахли боғем ба ҳам.

Ҳушёрӣ баъди мастиям дарди сар аст,
Хандидани ман чафидани² чашми тар аст.
Тарҳи ду ҷаҳон чӣ гуна қач сохтаанд.
Меъморо, ки мешиносамаш боҳунар аст,

Одам, ки чун ӯ ҷону хирадбохта нест,
Гӯянд, Худои дигаре сохтанист.
Дар хидмати як Худо ба чое нарасид,
Худро ба балои дигар андохтанист.

Дар кори ҷаҳон тааммуле мебояд,
То кам накунад зам накунад, н-афзояд.
Моро, ки дар оташи бало пухта шудем
Як рӯз барад зи байну хоме ояд.

Ман худ чӣ касам, ки кас ба қадрам бирасад,

---

¹ Мурдапалак- харбуза ё тарбузе, ки бо сабаби пажмурдан ё хушк шудани палакаш базӯрпаз шудааст.

² Чафидан –фишурдан, оби чизеро баровардан.

Бар кӣ бирасам, ки кас ба қадрам бирасад.
Ман чун нафасам, ки кас ба қадраш нарасад,
Не чун ҳавасам, ки кас ба қадрам бирасад.

Умед фиреб мекунад осонам,
Бо бозичае чу тифл саргардонам.
Гуяд: ба мурод мерасӣ аз раҳи дил,
Дар роҳи кушудаи дилам сарсонам.

Садрангии мост аз фалаки сурху кабуд,
Ҳам нур зи оташ асту ҳам дудаду дуд.
Эй дӯст, биё, биё, ки бо ҳам бошем,
Дар гӯр зи ҳамдигар ҷудо хоҳем буд.

Аз марг нагӯ, аз ин дами ҳаст бигӯ,
Аз соқиву аз шаробу аз маст бигӯ.
Аз роҳати сабзор дар сӯҳбати ёр,
В-аз он чӣ Худо насиба кардаст бигӯ.

Дороиву нодории дунё ҳама ҳеч,
Безориву бозории дунё ҳама ҳеч.
Факри ману фаҳри туву фарқи ману ту
Пеши нафаси хории дунё ҳама ҳеч.

Э хор манам, хор манам, хор манам,
Савдозадаи гӯшаи бозор манам.
Ин мардуми бозор надонам чӣ харанд,
Вақте чу китоб бехаридор манам.

Моем чӯ тоҷи тоҷдори мурда,
Яъне, ки чу зиндаи қатори мурда.
Дар боғи муроди рафтағони гулкор,
Мо хору хасем аз баҳори мурда.

Дар арсаи чангу чӯши берангиву ранг,
Як марди муборизем аз лашкари нанг.
Аз чашм нухуфтаем чун оташи барк,

Мо чӯши шарораем дар синаи санг.

Чинбоди ачал кулаҳ рабуд аз сари ман,
Вои сари бесоҳиби бесарвари ман.
Модар, ки ҳазор нола дар сина гузашт,
Най медамад аз гӯри тари модари ман.

Эй боди ачал, ту гулфишонам набарӣ.
Ноомада айёми хазонам набарӣ.
Чун аскарӣ ғӯрамарг дар чанги худӣ,
Эй марг, чавон, чавон, чавонам набарӣ.

Аз шиква муроди карда ҳосил нашавад
В-аз ашки чакида хоки мо гил нашавад,
Дар хеш тапида то ки хун туф накунад
Як нори ҷафидаест дил, дил нашавад,

Васфи ту шунидаему дил бохтаем,
Рӯи ту надидаему бишнохтаем.
Афсонаи ҳар буду набуд бофтаем,
Ҳар як ба гумони худ туро сохтаем.

Гармов¹ зиреҳи қиммати гардани ту,
Гард асту ғубору чанг пирохани ту.
Дасти ту ба домани замин асту Худо,
Дасти ҳама мардум аст бар домани ту.

Гиребони маро мегири, эй ғам,
Аҷаб бетарбия, бепирӣ, эй ғам.
Ту бо ман зиндаӣ, қадри маро дон,
Ки ман мирам, ту ҳам мемири, эй ғам.

Ба гардиш косаи зардоби маҳтоб,
Қадаҳ чашму шаробам ашки сурхоб.

---

¹ Гармов-донаҷаҳое, ки бар асари арақ қардан дар сару рӯ ва бадани инсон пайдо мешаванд.

Чу масту беҳудам рӯзе биёбад,
Ачал дар чогаҳи¹ хокам кунад хоб.

Камарбаста чу ангуштам кӣ кардаст?
Чу муштак ризк дар муштам² кӣ кардаст?
Худои мулки бахти хеш будам,
Худоё, хонадарпуштам кӣ кардаст?

Агар ӯ дилбари якто намебуд,
Ду олам ин қадар шайдо намебуд.
Чӣ хуш мебуд агар дар лаҳзаи роз,
Миёнрав дар миёни мо намебуд.

Ҳавасбозу ҳаваспарвардаӣ, дил,
Туи ҳам пардадор, ҳам пардаӣ, дил.
Ба пиронсолагӣ дорӣ сари ишк,
Дараҳти дар хазон гулкардаӣ, дил.

Намеғунчад дар ин дунёи дилтанг,
Касе, ки дар дилаш дунё биғунчад.
Чу чашма, кош, сатре менавиштам,
Ки дар он маънии дарё биғунчад.

Ҳаво, имшаб тамоми шаб гиристӣ,
Алам дар дил, фиғон дар лаб гиристӣ.
Сари болини ман эй шамъи дилсӯз,
Чу ман месӯхтам аз таб, гиристӣ.

Табассум дар лаби шаҳрӣ дуруғ аст,
Агар шират фурӯшад, дон, ки дӯғ аст.
Фиреби ишқи шаҳрӣ мехурӣ, дил
Чароғи ишқи шаҳрӣ бефуруғ аст.

---

¹ Чогаҳ-бистар, чоӣ хоб.

² Муштак-орди андаке, ки то расидани навбат барои як-ду хамир аз осёбон мегиранд.

Ба пушти ағба бошад хонаи хур,
Баланд аст ағбаву раҳ ин қадар дур.
Надонам то кучо хоҳам расидан,
Ки ҳам раҳ нобалад, ҳам раҳбалад кӯр.

Хаёли сайд дорад марди худком,
Худаш сайд асту сайдаш донаи дом.
Худоии касеро мехурӣ субҳ,
Худоии туро кас мехӯрад шом.

Фалак пур шуд зи оҳ оҳе нағунҷад,
Дар ӯ арзи мададхоҳе нағунҷад.
Дили тангам, дили тангам, дили танг,
Ки дар он як пари коҳе нағунҷад.

Шаби борон таги борон бигирям,
Ба мисли нови новардон бигирям.
Ба ҳоли ман бигиряд мурғу моҳӣ,
Чу ман бар қавми саргардон бигирям.

Шаб асту як чароғи раҳнамо нест,
Садо дар медиҳам, акси садо нест.
Ба шаҳри бечароғи мурдахобон
Ба сад дар сар задам, як ғурфа во нест.

Агар об аз саробаш гил набошад,
Хасу хошок дар соҳил набошад.
Нагирад сатри аврат пеши бесатр,
Ҳичобу сатр агар дар дил набошад.

Китоби саргузаштатро бихонам,
Ҳама хуну ҳама ашку ҳама дард.
Аё инсон, аё махлуқи худхур,
Худо, эй кош, ки халқат намекард.

Хушиҳои чавонӣ барнагардад,
Чавонӣ, ки гузашт аз сар нагардад.

Биной осмон битону санг аст,
Зи оби дидаи мо тар нагардад.

Ҳаво борону борон реза-реза,
Ду чашмам чашмаки кулфи тиреза.
Илоҳо, дар дили ёри бафурча¹,
Алав чун дар дили ошиқ биреза.

Диламро чок зад ин ғам, ки рӯ зад,
Худовандо, дили чокам кӣ дӯзад.
Алав мерезад аз сӯзи дарунам,
Мабодо хирмани сабрам бисӯзад.

Чаро, эй орёии парешон,
Чу гарду чанги аз боди биёбон?
Чу аъробиву турки хайма дар пушт,
Бипурсӣ аз дари чӯғӣ лаби нон.

Ҳама даъвии кофиру мусулмон,
Чу бинам, ғайри найранге набошад.
Замоне хоҳаму дигар маконе,
Ки шайтон бо Худо чангӣ набошад.

Замину осмони худ худ астӣ,
Амону ноамони худ худ астӣ.
Намегирад касе пушти туро гарм,
Ягона пуштбони худ худ астӣ.

Қасам бар ишқ, дар дунё наояд,
Чу ман ошиқ, чу ман содиқ аё мох.
Пас аз ман бар суроғам мебарояд,
Гул аз хоку зи шаб субҳу зи ту оҳ.

Бипурсидам зи як пири дилогоҳ,

---

¹ Бафурча-хотирчамъ, бепарво, касе, ки бисёр бо охистагӣ кореро анҷом медиҳад.

Чунин оҳиста аз чӣ меравӣ роҳ?
Бигуфто:
Эй савори аспи дамҳот¹,
Самандам хастаасту дар раҳам чоҳ.

Нигоҳи хастаи пири шикаста,
Гули ҳасрат зи гарди роҳ чинад.
Гузашти умр мебояд, ки одам,
Тавонад ҳам раҳу ҳам чоҳ бинад.

Баҳор омад, зи ҳар сӯе садо шуд,
Шароби нораво акнун раво шуд.
Нифоқи ҳизбу мазҳаб аз миён рафт,
Мусулмон бо насоро ошно шуд.

Шуд он хушком, ман нокоми ўям,
Шуд он хушҷом, ман ҳамҷоми ўям.
Муродиро дигар аз ман напурсед,
Муродӣ мурд, ман ҳамноми ўям.

Сари тахти чаҳон, бинӣ, кӣ шишта,
Хабису нокасу офатпарасте.
Ту хӯрдӣ мағзи сар, инҳо сару мағз,
Ту, эй Заҳҳок, одамтар будастӣ.

Чунон сардӣ, ки саҳро дар зимистон,
Гули шавқам дигар чун мешукуфад.
Чи дилхунам, чи дилхунам ту кардӣ,
Ки аз шохи танам хун мешукуфад.

Намегўям, худоё, ину вай дех,
Маро тахту кулоҳу тоҷи кай дех.
Шароби шишагӣ, гуфтӣ, ҳаром аст,
Худовандо, маро дар куза май дех.

---

¹ Дамҳот-дамгирифта, истироҳаткарда, муқобили шалпар.

Баҳори рафтаниро ранг зард аст,
Қудой аз ватан бо доғу дард аст.
Ғуломиро ба озодон кӣ фармуд?
Ғарибиرو насиби мо кӣ кардаст?

Мусофирам, мусофирам, мусофир,
Чӣ дилгирам, чӣ дилгирам, чӣ дилгир.
Ба кӣ ғурбат кунам аз доғи ғурбат,
Чавонпирам, чавонпирам, чавонпир.

Ба сад зулфи ҳавас дил бастӣ, эй дил,
Аҷаб бераҳаву чаптастӣ, эй дил.
На худро мешиносиву на моро,
Чу соҳибмансаби пулмастӣ, эй дил.

Ба ғайри дини ишқи ту, Худоё,
Қасам бар ту, дигар дине набошад.
Бихон, пайғамбаронатро бихон пас,
Ки чуз ишқи ту оине набошад.

Ҳаво сарду ҳаво сарду ҳаво сард,
Ҳама зарду ҳама зарду ҳама зард.
Ба ҳар кас рӯ ба рӯ оям, бинолад,
Фақат дарду фақат дарду фақат дард.

Худо, доро бикун нодори моро,
Бубахшо ор ҳар беори моро.
Ба мисли дори Мансур он чунон кун,
Ки аз мо фаҳр бошад дори моро.

Чӣ бинам,
беғараз кас ёри кас нест,
Маро беҳтар зи ман соҳибварас¹ нест.
Хӯрад моро замин, ки хӯронад,
Чӣ гӯям, чун замин ҳам беғараз нест.

---

¹ Соҳибварас-ворис, авлод, пушту қанат

Фаровон кун, Худо, сармояи ман,
Ки хеши ман шавад ҳамсоияи ман.
Ба рӯзи сахт аз мардум чӣ нолам,
Чу шаб аз ман гурезад соияи ман.

Хазонрангиву нам дар дидаӣ, дил,
Гули вақти хазон хандидаӣ, дил.
Дарунхолии сарди беаловӣ,
Танӯри хонаи кӯчидаӣ, дил.

Ҳаво борону борон реза-реза,
Дилам танг аст чун чашми тиреза.
Худо, пур бекасам, ту ёри ман бош,
Ки бахти бад ба ман дорад ситеза.

Ба худ бад кардам, бар кас накардам,
Хиёнат бар касе як хас накардам.
Ду дасти тори сар мондам, Худоё,
Сазоворам, ки фикри пас накардам.

Надонам ғусса таг дорад, надорад,
Ба мо раҳме фалак дорад, надорад.
Ҳама пушту панаҳ дорад, дили мо,
Ягон соҳибдарак дорад, надорад.

Худовандо, маро чун офаридӣ,
Диламро ҳавзи пурхун офаридӣ.
Магар кам буд шодӣ дар хазинат,
Ки шодӣ кам, ғам афзун офаридӣ.

Шаби борону дасти бедаи гирён,
Чароғи кӯчаро дар каш¹ гирифтаст.
Дуо кардам, ки сӯзад хонаи ғам,
Дили ғамхонаам оташ гирифтаст.

---

¹ Каш-оғӯш

Баҳори умр рафт, омад зимистон,
Ҳавасҳо дар сари ман шӯша бастанд.
Китоби зиндагиям нотамом аст,
Қаламро бо қаламдонам шикастанд.

Гаҳе аз қисмати талхат бигирям,
Гаҳе аз донишу фазалат биболам.
Аё душманавози ошнокуш,
Зи кини ту ва ё раҳми ту нолам.

Барои баستاني мурғони озод
Замоне одамон дом офариданд.
Бародархониҳо доманду мо сайд,
Чаро моро чунин хом офариданд.

Зи дуду гарди оташҳои таърих,
Дили моро бубояд пок кардан.
Зи хоки мо бирӯяд то гуле боз,
Гили моро бубояд пок кардан.

Биё бо ҳамдигар печему сӯзем,
Чу пилта, то чароғеро фурӯзем.
Ба зулмат сохтан чун метавонем,
Ману ту аз нажоди поки рӯзем.

На банда-ст он, ки дорад рӯҳи озод,
Кашида бори андӯҳи ғуломӣ.
Дар озодӣ, вале мисли ғулом аст
Касе, ки бошад рӯҳи ғуломӣ.

Дареғо, одамӣ кӯтоҳед аст,
Чароғи ёди ӯ дар роҳи бод аст.
Дар он ҷо пешпой меҳӯрад боз,
Ки сад бори дигар дар чаҳ фитодаст.

Дараҳти умри ман ҳосил надорад,

Ба ман ин зиндагонӣ дил надорад.
Кӣ ояд бар суроғам бе суроға,
Муродӣ хонаву манзил надорад.

Чӣ ҳолеву чӣ ҳолеву чӣ ҳоле,
Дили пур дораму дастони холӣ.
Чаро байни ману дунёст доим,
Малоливу малоливу малолӣ.

Китобу ман-ду моли беҳаридор,
Ду гардолудаи як кунчи бозор.
Тани хушкида дорад, чашми хунбор,
Қалам, ки бо сухан дорад сару кор.

Намехоҳам ба пирӣ тан диҳӣ, дил,
Ба худ тавба, асо бар ман диҳӣ, дил.
Ту, ки аз тухмаи озодагонӣ,
Ба турки вақт чун гардан диҳӣ, дил.

Баҳоре рафт, бо ӯ рангу бӯ рафт,
Чавонӣ дар суроғи орзу рафт.
Ғамамо рафтаму бар об гуфтам,
Ба худ печиду ларзид оби чӯ, рафт.

Зи абрӯи гирехат дил гираҳ зад,
Ғам омад боз шодиро зи раҳ зад.
Шуд ашк аз чашм бар доман гуреза,
Сипоҳи ғам ба қони бесипаҳ зад.

Ту боғи навбарӣ, ман боғбонат,
Ту ганчи гавҳарӣ, ман посбонат.
Намонам раҳзани боди хазонро,
Гузар кардан ба боғи гулфишонат.

Гиреҳи банди абрӯи зимистон,
Нашуд аз шӯҳии борон кушода.
Биё пушти ғами дунё нагардем,

Ки ғам чобуксавору мо пиёда.

Шамоли кӯча дорад нолиши пир,
Парешон мекунад хоби дарахтон.
Гул аз оғӯши сардат мегурезад,
Дили пирона дорӣ, эй зимистон.

Намедонам, ҳаво дар дил чӣ дорад,
На мегиряд, на мегардад кушода.
Чу шодихӯрдаи¹ базми баҳорам,
Ба ёди гул бигирам чоми бода.

Ба сар монӣ арақчини ҳичозӣ,
Мусулмонию ту бошад мачозӣ.
Чӣ судат мекунад ин тавбаи яъс,
Ки домони дилат набвад намозӣ.

Намонӣ, эй ғамат афсонаи дил
Саратро бар сари девонаи дил.
Зи чашмони алаврезат бигардам,
Бирез оташ, бисӯзон хонаи дил.

Ба ғамҳо мочаро дорам, Худоё,
Сари дар сад бало дорам, Худоё.
Ду чашми чун гули вақти саҳар тар,
Ду дасти дар ҳаво дорам, Худоё.

Чӣ гуна пур шавад девони дарё,
Ки ҳарчӣ менависад, мекунад пок.
Фақат як мисраи шоҳоб кофист,
Гувоҳи табъи ӯ бар дафтари хок.

Агарчӣ рӯи хонаш нон набошад,
Касе доротар аз деҳқон набошад.

---

¹ Шодихӯрда-касе, ки аз рӯи ихлосу эътиқод, чун арзи муҳаббату садоқат ба ёди касе қадаҳ мебардорад.

Мудом ин гӯшнамаст аз он кунад фахр,
Ки бе ӯ зинда як султон набошад.

Ҳама ғам дораду чун ман надорад,
Чароғи мурдаам руған надорад.
Зи сӯзам об шуд оҳан, фалак не,
Диле дорад фалак, оҳан надорад.

Чаҳонсозу чаҳондорӣ, Худоё,
Хабар дорӣ зи ҳар коре, Худоё.
Ду олам аз фиғону нола пур шуд,
Чаҳони дигаре дорӣ, Худоё.

Ҳавои соф мехоҳад дили ман,
На Кӯҳи Қоф мехоҳад дили ман.
Аз ин дунё барои қавми тоҷик,
Каме инсоф мехоҳад дили ман.

Бар сари китфи ту подеворашон,
Қасрҳо сар бар фалак афрохтанд.
Гушнаи мардумхӯрон, эй барзгар,
Гардани доси туро қач сохтанд.

Дар китоби мочарои зиндагӣ,
Кӯдакӣ оғози ширин будааст.
Кӯдакӣ бо рангу зеби дилкашаш,
Нақши гул дар банди қамчин будааст.

Аз таҷруба ҳеҷ чиз ноандӯхта,
Гаштем савору аспӣ мо бенухта.
Дар оташи тези фитнаҳои таърих
Рӯсӯз шудему мағзи мо нопухта.

Ту аҳли амал най, суҳанпардозӣ,
Бо дӯст чу душману ба душман созӣ.
Не Рустаму не Қубоду не Чамшедӣ,
Эй ҳеҷ касе, ки бо қасон менозӣ.

Як умр давидему тапидем, дарего,
Наздик надидем ягон фосиларо боз.
Уштуркаши раҳгумзадаи қофилаи умр,
Бар сӯи кучо мекашад ин қофиларо боз?

Илҳому қалам, ки дӯст бо ман буданд,
Чандест, ки аз сӯҳбати ман бигрезанд.
Дорандаи муфлисшударо мемонам,
К-аз ӯ ҳама ёрони куҳан бигрезанд.

Пур ғичим шуд гардани шахдамзада¹,
Пӯст ҳамчун коғази шабнамзада.
Устухони оҳану фӯлодиям,
Химчаи аз боду борон ҳам зада.

Сард шуд оташи афрӯхтаам,
Харҷ шуд тоқати андӯхтаам.
Канда шуд дар раҳат, эй дерсуроғ,
Кӯки чашмони ба дар дӯхтаам.

Гар набошад чехраи шаб офтоб,
Аз чӣ тобон шуд чу шаб шуд беҳиҷоб.
Роз дар роз аст ин дунёи роз,
Рӯй пиндориву мебинӣ ниқоб.

Дар диле, ки ҳавас намомондаст,
Оташе дар нафас намомондаст.
Корвон рафт, барнамегаштаст,
Бонги ҳузни ҷарас намомондаст.

Оҳи ман дуди кабоб аст, дилам месӯзад,
Ашк ҳамчун намақоб аст, дилам месӯзад.
Хонаи душманам обод диҳад ҷом ба лутф,
Заҳр дар ҷоми гулоб аст, дилам месӯзад.

---

¹ Шахдам-сахт, чизе, ки бо душворӣ кушода мешавад.

Ба қалам доғи ту гӯям, қаламам месӯзад,
Ба алам ёди ту гӯям, аламам месӯзад.
Ба хаёли ту, ки ҳар шаб ба аёдат ояд,
Зи ғами сина чӣ гӯям, ки ғамам месӯзад.

Ҳаваси рӯи банури ту , ки кардам имшаб,
Дидаи хираи пирунаи ман нур гирифт.
Сӯхт ангишти дилу лахчаи афрӯхта шуд,
Оташи ишқи ту дар синаи ман кӯр гирифт.

Зиндагӣ гуфто балоям, дар балош андохтам,
Гуфт:
тимсоли хатоям, дар хатош андохтам.
Дар шикасти нафс додам зӯри дунёро шикаст,
Зиндагӣ дар гарданам буд, зери пош андохтам.

Аз баҳори қади чону ҳам тан гул кунад,
Остин гулрез гардад, даври доман гул кунад.
Дар зимистон гар шабе бар хотири ман бигзарӣ,
Шоҳаи бебаргу бори бахт дар ман гул кунад.

Ба борони маломат гулфурӯш арчи сазовор аст,
Харидори гул аммо дар ҳалоки гул гунаҳгор аст.
Замона аз зиёни дигарон чун суд мечӯяд,
Ба мисли моли чинӣ исмати мардум ба бозор аст.

ХУРШЕДРО БА ХОНАИ ДИЛ РАҲНИШОН КУНЕД

ҶАЗО ВА САЗО

Аз захми табар чу нахли тар хаста шудем,
То бар табари табарзанон даста шудем.

БЕ ПОСУХ

Дар маҷлиси айш хун бигиряд,
Бар шиша чӣ ғам расида бошад?

ИНТИЗОРӢ

Чароғи роҳ шуд чашмам,
Ту рафтиву намеой.

САВТИ ИШҚ

Ба савти нарми бода хӯ гирифтам,
Маро бонги муаззин хуш наояд.

ЧАРОҒИ РӮЗ

Дил даруни синаи торик месӯзад чу доғ
Рӯз ҳам дар хонаи торик месӯзад чароғ.

ЭӢ КОШ

Кардам рухи сурхро чу зар зардовӣ,
Эй кош, чавониро ба зар бифрӯшанд.

ХАЗОН

Умр рафту баргу бори орзӯ дар дил намонд,
Барғҳо фасли хазон тарки дарахтон мекунад.

ДАЪВАТ

Эй дарунторик, шамъи хонаи дил барфурӯз,
Кӯр ҳам дар шаб чароғашро фурӯзон мекунад.

БОЗИХУНУК

Эй боди хазон рӯи хунукат дар гӯр,
Ту омадиву маҷлиси гул вайрон шуд,

ЗИНДАГӢ

Гул ва гулчину баҳор...
Чашми гулчин ба гул аст,
Чашми мори таги гул бар гулчин.

ЗИЁРАТ

Қадами мо нарасад то ба дари хонаи дӯст,
Ба зиёрат, ки биоем, ба сар меоем.

ИШҚИ ШАБМОНДА

Ба пирӣ омадӣ, ишқи алавгирам,
Ман аз меҳмони шабмонда алохонам¹.

ГУЛИ ВАҚТИ ХАЗОН

Бигӯ дилро ба пирӣ дил набандад,
Гули вақти хазон ҳосил набандад.

ҒАФЛАТ

Нигаҳ дар чашми ту майли шино дорад, намедонад,
Ки он ҳавзи дарунгирдоби таҳдор аст.

КӢ МЕДОНАД

Якчанд задем лофи хушрангиву бӯ,
Рафтем чу гул, чу хас бимонем, намонем.

ЗОҲИРУ БОТИН

Руҳи руҳбози оина гувоҳ аст,
Ки рӯи пушти оина сиёҳ аст.

АӢ ГУЛ

Дар шабнами субҳ, гул накун саршӯӣ,
Хори сари девор тамошо дорад.

---

¹ Алохон - хавотир, ташвиш

НОДОРӢ

Сияхрӯзии мо, эй чони саргардон,зи нодорист,
Чароғи аҳли сарват дар зимистон ҳам намемирад.

ЧӢ ГУЗАШТ

Дар хилвати боду гул надонам, чӣ гузашт,
Гул чома дариду бод ғавғо дорад,
Хори сари девор тамошо дорад.

ЧАШМИ ХОНАСӢЗ

Дар хонаи дил оташи ғам афтадаст,
Аз чашм гумонбарам, ки оташбоз аст,
Чашме, ки ба ҳамсоҷи худ носоз аст.

ХОҶИШ

Як субҳ аз даричаи мо сар намехалад,
Хуршедро ба хонаи мо раҳнишон кунед.

ҚАЗОИ ХУФТАН

Қазо шуд хуфтани бонги азон нест,
Худо, хоби муаззин бурда бошад.

ТАЛХОШИРИН

Надорад талхкови рӯзгори талх асар дар ман,
Зи ширинии чонам мекунад маргам даҳан ширин.

ДИЛИ ПИНАДӢЗ¹

Дилам аз духту дӯзи чоки сина
Сари ангушти марди пинадӯз аст.

ҲИҶОБИ ЗОҶИРУ БОТИН

Нагирад сатри аврат пеши бесатр,
Ҳиҷобу сатр агар дар дил набошад.

---

¹ Пина- дарбех, пинадӯз- кафшдӯз, кӯхнадӯз.

ГИЛА

Ба тулӯи субҳ нолид чароғ вақти мурдан,
Ки шаби сиёҳи мардум ту кучо гуреза будӣ?

ТОҚАТ

Зиндагиро ранҷ додам шаст сол,
Офарин бар тоқаташ,
Таркам накард.

ЛАБХАНДИ ЗАНГӢ

Субҳ лабханди шаби зангист,
К-ӯ ба ашки гули сағира¹ механдад.

ГАРДАНКАЧ

Дос умре мекунад гандум дарав,
Лек доим, бингарӣ гарданкач аст.

РАҲПО

Ҳама хобу
Чароғи кӯча бедор аст,
Чу чашми роҳбини модари зор аст.

ШУКРОНА

Ғам ҳаст, дило, ки карда обод туро,
Ғар ғам накунад, кӣ мекунад ёд туро.

БАӢДИ ТУ

БаӢди сари ту ханда дигар дар лаби гул нест,
Гулшан ҳама мотамзадаи чомақобо аст.

ДАРЕҒ

Пур аз доғи пушаймонӣ, сазои ман,
Ба поён мерасад девони умри пурхатои ман.

---

¹ Гули сағира – гули баҳориест аз қабиле гули зардаку сияхгӯш, ки ранги парида дорад.

САМАНДИ УМР

Тук-туки соат ба гӯшам мерасад ин лаҳза чист?
Он садои наъли аспи умри дартози ман аст.

Рӯи марқад

Рӯи марқад шукуфтани гул чист?
Зиндагонӣ ба марг механдад.

БАХШИШ

Рафтаниям,
Узр мехоҳам,
Кадхудои саро,
Ғамат додам.

РОЗ

Кӯру бино, ки аз ин роҳ ба ҳам мегузаранд,
Сари бино зи чӣ ҳам бошаду кӯр аз чӣ баланд?

САХОВАТ

Нигоҳи гушнае аз хони доро лукма медуздад,
Саховат бин, ки дуздиро чӣ сон нодида мегирад.

ГУЛИ АРМОНИ

Барф меборад,
Дар кучое як гули ночида мемирад,
Ормонҳои шукуфтано ба зери хок хоҳад бурд.

ЭЙ ЗИМИСТОН

Бас ҷавонхунӣ,
Эй зимистон,
ҳурмати мӯи сафедатро бидон.

ТЌҲМАТЗАДА

Нигоҳамро
Ба боғи ҳусни ту диданд,
Ба дуздӣ муттаҳам карданд,

Кунун дар хонаи чашми тарам бечора зиндонист.

ИНТИЗОРӢ

Агар шабмондае дар раҳ намедошт,
Чароғи раҳ тамоми шаб намесӯхт
Чу модар дар раҳи фарзанди шабгардаш.

АЗ ТУ БА ТУ

Аё барно,
Заратро кардай зангӯлаву аз дузд меноли?

НАМЕДОНӢ

Намебинӣ,
Дили сода,
Ба пушти ҳар лаби хандон
Сафи дандон камингир аст.

АЗ КӢ НОЛАМ?

Аз одамон чӣ нолам,
Оина ҳам дурӯяст.

ҒАФЛАТ

Шаби торик,
Меборад,
Дили тангам,
Чароғи хонаам рӯған надорад.

ДИЛДОРӢ

Чӣ мегӯӣ?
Зимистон сард хоҳад шуд?
Туро аз оташи дил гарм хоҳам кард.

ДУДИ ДИМОҒ

Сияҳ шуд пардаҳои дил,
Кӣ мегӯяд;
Димоғи сӯхта дуде надорад?

ОСОНУ МУШКИЛ

Дўст шудан осон,
Дўст будан мушкил.

МАНУ ТУ

Ту одами хокии манам афлокӣ,
Дунёи ману туро дигар сохтаанд.

ФИРЕБИ УМЕД

Шишта будам ба сари хони ғами танҳой,
Лукма афтод зи даст,
Шод гаштам, ки касе ёдам кард,
Дили ношод будаст.
Нолиши хастаи дарвоза баромад, ки бихез,
Хестам,
Бод будаст.

БАҲОРИ ЦАНГЗАДА

Ҳаво,ки тир меборад,
Ғами вофир¹ меборад.
Баҳор имсол мегиряд,

Чу як ғамдор мегиряд.
Лаби як гул намехандад,
Худоё хор мегиряд.

ТО КАЙ?

Замин то кай намеларзад,
Фалак то кай намеафтад,
Чаҳон то кай наметаркад,
Худо то кай намегирад
Лачоми бандағони белачомашро?

Сафедори сапеда

---

¹ Вофир-фаровон

Осмон чун пинадӯзи¹ гунг
Мӯзаи ҳафтдодаронро² мезанад мех.
Вақт ҳамчун пири сарсаҳт
Аз сафедори сапеда
Каҳкашонро мезанад поя,
То наафтад ҳамчу девори Бухоро ногаҳон аз бех.
Зиндагӣ
Вайронаҳои чаҳли одамро
Мекунад обод.

ТАСАЛЛО

Рӯз мефавтид,
Осмон рӯша ба хун мешуст,
Мурғи ҳақ мегуфт:
Ин ҳанӯз охири дунё нест.

ИЛТИҶО

Ҳамин як шаб,
Фақат як шаб
Чароғи рӯшани ман бош.
Ҳамин як шаб,
Фақат як шаб
Баҳори гулшани ман бош.
Ту ҷонӣ,
Дар тани ман бош,
Ки метарсам «шаби дигар шаби мо нест».

ҒУРБАТЗАДА

Ман ғарибам,
Сар ба болинам,
Тақядорам модарам нест,
Дар барам ҷуз бистарам нест,
Шамъ обам мечаконад.

---

¹ Пинадӯз-кӯхнадӯз, кафшдӯз.

² Ҳафтдодарон – номи ситораи ҳафтдодарон

ПО ДАР САФАР

Баҳори пираму по дар сафар дорам,
Ман имшаб охирин барги гули ишқу ҳавасхоро
Ҳаводори¹ ту хоҳам кард.

ТАШВИШ

Ҳамчу аспи пир
Дам ба дам кул мехурад² дил,
Оҳ метарсам,
Бори ман дар нимароҳи умр меафтад.

АШКИ ҲАСРАТ

Дар хазон ғунча аз чӣ мегиряд?
Ношукуфта баҳор охир шуд.

ҶАЗР³

Ба ашки худ бишӯяд осмон рӯи сиёҳашро,
Худоро шукр,
Ситамгар мекашад зачри гуноҳашро.

ШИРИН ШУД

Номат ба забон рафт,
Даҳон ширин шуд.
Ҷон лаззати ишқ ёфт,
Ҷон ширин шуд.

ФАЛАКЗАДА

Гар ба як чашм фалак халқи ҷаҳонро бинад,
Мо ҳамон дар тарафи дидаи кӯраш бошем.

ТӯФОНИ ХУФТА

---

¹ Ҳаводор – талошак, ширинӣ ва мағзу чағзе, ки ҳангоми шодиву хурсандӣ мепошанд.

² Кул хурдан – пешпо хурдани моли лағна

³ Ҷазри гуноҳ – зачри гуноҳ, ҷазо

Хотири чамъи замон хоби парешон дорад,
Фанди оромии баҳр аст, ки тӯфон дорад.

АКСИ ДАР ОБ

Сурати рӯят ба чашмам чои хоб афтадааст,
Моҳ аз пориса дар ҳавзи пуроб афтадааст.

ЧАРОҒИ ДИЛ

Чароғи шаҳрро куштанд,
Дилам имшаб ба чои ҳар чароғи мурда месӯзад.

БУХОРИРО ФУРҶЗОН КУН

Бухориро фурӯзон кун,
Зимистонро,
Биё, бар кӯча меронем,
Ки чои ин хунукрӯ хонаи мо нест.

НОЛАҶО ФАРДИСТ

Ду кафтар зери як порисаи боманд,
Вале ҳар як
Ғамашро тоқа менолад.

ХАЁЛИ КҶЧАГАРД

Ҷаво абрист,
Меборад,
Хаёли кӯчагард аз кӯчагардияш намомонад.

ЧАРОҒИ РҶЗ

Субҳи пирӣ ҳам дамиду дил намонд аз сӯхтан,
Рӯз ҳам дар хонаи торик месӯзад чароғ.

БҶСАИ ХУРШЕД

Як ниғаҳ бар рухи ту кард дилу рафт зи даст,
Тоқати бўсаи хуршед надорад шабнам.

БАРРАИ БЕОЧА

Барраи беочаам,
Рӯ ба ҳаркӣ оварам,шоҳам занад.

ХУДКУШӢ

Тангии ҷавлонғаҳи амвоҷ кори соҳил аст,
Мавҷҳои тундхӯ аммо сари ҳам мехӯранд.

Аз ночорӣ

Чу дарёро ғами соҳил набошад,
Умеди сабзаи соҳил ба борон аст.

Оқибати соя

Биной кӯҳна меғалтад,
Таги девор монад сояи девор.

Ошҳалол

Аз дари қисмат намегирӣ ба ҷуз оши ҳалол¹,
Луқмаи чун луқмаи чупон, дило, ошат шавад.

Агар

Ҳар чароғе гирди худро гар кунад рӯшан,
Кӯчаи торик нуристон шавад.

Хунбаҳо

Чашми хоболуд оғаҳ нест,
Субҳ дар хун мешукуфад.

Бе калид

Қуфли ман маро намомонад,

---

¹ Оши ҳалол-ноне, ки чӯпон ба ивази муздаш аз молдорон мегирад.

Ки шавам ба хонам ворид.

Напурс

Кори дунёро напурс:
Боғбон аз дузд дар ранҷ асту дузд аз боғбон.

Миробро бигӯ

Дигар ба абру раҳмати борон умед нест...
Миробро бигӯ:
Эй дар гулӯт захр шавад оби хурдаат,
Гулҳои сабз дар лаби чӯ ташнамур шуданд.

Ғубори ғурбат

Ҳавои шаҳри ғарибӣ ғубори ғам дорад,
Нафастангам.

Оллоҳу насиб

Марг гулчин асту мо гул,
Боғбон бас дилкушод,
То шукуфтан, эй баҳори умр, аллоҳу насиб.

Ханда дар ашк

Чу чашми ман чунин маҳзун кӣ механдад,
Чу лола дар миёни хун кӣ механдад?

Эй Худо

Эй Худо,
Як кӯча рӯшан нест,
Хонаи нур дар кучо бошад?

Гандапир

Зиндагонӣ дар канораш гӯшагирам кардааст,
Эй Худо,
Ин пирбева гандапирам кардааст.

Дастӣ пур

Кай равад даст сӯи кисаи ҳоли,

Кисаи пур бош.

Душмании дӯст

Хуни шиша меҳӯрад чоме, ки хандон мешавад,
Дӯст коре мекунад, ки хасм ҳайрон мешавад.

Мурғи озод

Рӯҳ дар ин қафаси танг намонад бисёр,
Мурғи озодпараст аст,
Қафас мешиканад.

Як шаб

Бод менолад,
Осмон чехраи гирифтае дорад,
Меборад.
Ин қадар аз чӣ
Боз мотам гирифта бошад шаб?

Бехобӣ

Бояд бихобам,
То ғам бихобад,
Не ман бихобам,
Не ғам бихобад.

Дар қофияву сатр

Дар қофия наздиканд
Дороиву доной,
Дар сатр чудо аз ҳам
Ду пояи дунёӣ.

Суфраи сагканда

Ватан гуфтам,
Фиғоне аз дилам хест,
Кучо буд,
Чашми кадбону кучо буд,
Ки ин суфра ба дасти саг фитодаст?

Ашки пушаймонӣ
Аз минбари сиёҳи ҳаво гирия мекунӣ,
Ашкат ба рӯи мурдаи гулҳо чакон- чакон.
Таъзиягӯи куштаи худ гаштай, хазон.

Баҳори мардумхурон
Арак мерезад аз рӯи баҳору дона мекорад,
Чу деҳқон худнахур, мардумхӯрон аст.

Ист
Эй боди сард,
Ист,
Рӯзе баҳор аз гузари мо гузаштанист.

Умри гул
Беҳтарин умр умри гул бошад,
Умри як ҳаёт бо ханда,
Умри пур аз шукуфтани зистан.

Дили раҳпо
Дили раҳпо,
Ки чашмат роҳ мебинад,
Азизе дар сафар дорӣ.

Талоши раҳой
Зиндагонӣ, банди поямро кушо,
Бандагиро марг хонад селай озоди ман.

Бошад мешавад
Рӯз бошад,
Соя пайдо мешавад.

Чаро?
Шамъро чанги шаби тор натонист кушад,

Бимирад аз нафаси сарди яке хоболуд.

Ё ин, ё он

Дар даҳони ом бошад меҳри ом,
Ё дар он нон мениҳӣ, ё ки лагом.

Маслиҳате

Гилеми хонаи дилро бишӯед,
Агарчи қиммат аст он, чиркгир аст.

Биё

Поят намекашад ба дари дида бигзарӣ,
Ман кӯчаҳои ёди туро об мезанам.

Баҳор мондӣ

Рафтиву барнагаштӣ,
Ҳамчун баҳор мондӣ
Дар хотири дили ман.

Бо ошёнат бош

Оҳ, баргард,
Мурғи аз сармо гурезон,
Ошёнат ошёни зоғ хоҳад шуд.

Роз

Шаб, надонам, чӣ мекунад бо боғ,
Ҳар саҳар чашми гул намолуд даст.

Ишора

Накун хомӣ,
Баҳори сабз муздури хазон аст.

Бояд сӯхт

Гар набошад шабфурӯзии чароғ,
Субҳ раҳгум мезанад.

Дареғ

Дареғи рафтани ту,
Баҳори бахти маро бурдай, намеорӣ.

Шояд

Шояд олам ба чашми мурғи қафас,
Панҷарадор чун қафас бошад.

Агар

Тавонӣ гуфт:
Ман ҳам зиста будам,
Чу шаб субҳе бизоиву бимириӣ.

Гуноҳ

Гуноҳи ту ҳамин кофист, эй рӯз,
Ки шабро бар сари мардум шинондӣ.

Оҳ, ин дил

Натонистам,
Дили бераҳоро дар раҳ дарорам,
Ба ин девона дигар гап надорам.

Саҳв

Чунин аз дасти дил синахаробам,
Хато кардам,
Ки ин бехонаро хонахудо кардам.

Муҳит

Чашма дар партовгаҳ чӯшад агар,
Ҳар қадар чӯшад, шавад нопоктар.

Мисраи шаб

Рафтай,
Дигар намеой ба ёд,
Мисраи дар хоби шаб гумгаштай.

Чӣ гӯям

Чароғи раҳ чӣ медонад, чӣ гапҳост,

Даруни хонаи торики мардум.

Суроғи чавонӣ

Баҳор омад,
Равам аз ӯ бипурсам:
Чавонии маро дар раҳ надидаст.

Нашъаи ёд

Қадди сабзи туро ба ёд орам,
Ман хумори баҳор мешиканам.
Мехалад сӯзани ғамат бар қон,
Нашъамандам, хумор мешиканам.

Чӣ суд

Боз ин қавми сияҳпӯшида
Бар сари куштаи худ ҳамчу хазон мегиряд.

Умеди танҳой

Кӯки чашмам канд¹.
Қас намеояд,
Қамбағал бе хеш аст.

Қасд

Намеоӣ,
Наё,
Имшаб ғаматро як нафас хуфтаи намемонам.

Хонаи мор

Мекунад рост қачравонро гӯр
Гӯр шояд, ки хонаи мор аст.

Фиреби раҳой

Мурғаму гирифторам,
Аз қафас раҳо карда

---

¹ Кӯки чашм кандан-интизории бисёр зиёд кашидан.

Риштае ба по дорам.

Дилгирифт

Дилма гирифтай,
Эй умри дилгирифт, даме дилкушо биё.

Дерсуроғ

Сард шуд оташи афрӯхтаам,
Сарф шуд токати андӯхтаам.
Дар раҳат канда шуд,эй дерсуроғ,
Кӯки чашмони ба раҳ дӯхтаам.

Ибрати баҳор

Чашми баҳор гирён дар мурдаи зимистон,
Оқил намешавад шод аз марги душмани чон.

Чонхалосӣ

Ба оби чашм, дидам, оташи дардам намемирад,
Ба гулҳавзи шароб андохтам ин чони сӯзонро.

Таби танҳой

Таби сӯзон дорам,
Ин шаби боронӣ
Бистарамро таги борон монед,
Бистарам месӯзад.

Ҳавас

Рашкам аз пирохани туст,
Ки ҳамоғӯши тани туст.
Мурғи чашми гушнаи ман
Бо умеди хирмани туст.

Шаби чудӣ¹

Шаб...
Шаби бе ситораи чудӣ.
Эй Худо,

---

¹ Чуд, чут-туман, ҳавои рутубатнок.

Чудро парешон кун,
Парчами субхро парафшон кун,
Корвони умед дар роҳ аст.

Дам ғанيمات
Дурият кӯрии қисмат бошад,
Эй биё,
Фурсате чанд бидуздем аз ин кӯрбахил,
Дам ғанيمات бошад.

Раҳе пайдо кун.
Раҳнамои ҳама будӣ,паси бегона магард,
Шарқи раҳгумзадаам, боз раҳе пайдо кун.
Зи дами боди дигарҳо чӣ кунӣ нола чу най ,
Рав,
Чу дарё ба тапидан ғазале иншо кун.

Қӯёи нур
Раҳи ояндаи мо мӯйсифат борик аст,
Эй Худо,
Нур бидех,
Роҳи сафар торик аст.

Бидон
Биност барои хунхӯрӣ пашшаи кӯр.

Қавми нур
Вучуди хокии мо мекашад моро ба сӯи хок,
Зи қавми нур бояд буд.

Шодимарг
Бо парчами сафед баромад шаби сиёҳ,
Дидиву шодмарг шудӣ,
Эй чароғи роҳ.

Оташам
Оташам,
Оташам,
Хокистари сардам макун.

Эй Худо,
Эй Худо,
Мӯхточи номардам макун.

Ба кӣ нолам
Дар оташбозии даври алавбоз,
Худоё,
Сӯхтам аз сӯхту сӯз.
Чу дасти осмон обиларез аст,
Ба кӣ нолам шаб аз он меҳнати рӯз?

Андози замин
Рабудӣ аз танаш пирохани гул,
Замин,
Андози ту бисёр вазнин аст.

Баҳори охирини кист
Баҳор омад,
Баҳори охирини кист?
Нигоҳи гул,
Нигоҳи вопасини кист,
Ки боди сард охи сардро монад.

Бубар
Буданат роҳати дил буду намонд.
Ғуссаат заҳмати чон асту нарафт.
Ё биё,
Ё ки бирав аз ёдам.

Муқими аморати ғам
Дар мулки ишқ
Булҳавасон қасршин шуданд,
Моро ба чуз аморати ғам ҷои зист нест.

Дилтангӣ
Дараки субҳ нашуд,

Ин қадар дуру дароз аст шаби раҳпой.

Аз кӣ бипурсам

Ман ғарибам дар даҳр,
Кӯ яке таҳҷой,
Ки бипурсам аз ӯ:
Дари ин кӯчаи сарбаста кучост?

Хиҷолати субҳ

Субҳ бе муждаи дидор омад,
Хандаи субҳ хиҷолатзадааст.

Ақидаи хазон

Хазон мегуфт:
Зари зардобрӯ беҳ аз гули сурх аст.

Бояд зист

Фурсати умр агар беш зи як соат нест,
Бояд он соат зист.

Яке мегуфт

Яке мегуфт,
Аҷаб мегуфт:
Хатои баччагӣ афсӯси пирист.

Пас аз ту

Ҳавои хотирам олудаи дуд аст,
Пас аз ту субҳ лабханди ғамолуд аст.

Чунин аст

Зиндагӣ фалсафаи тадбир аст,
Бебарор аз ҳама домангир аст.

Хандон шав

Ба шабнам шустушӯ кардӣ гули рӯро,
Ба як лабханд бозаш офтобӣ кун.
Ғубори ғуссаро з-оинаи дил шӯ,

Ба дарёи табассум нарм обӣ кун¹.
Ғами дунё нахӯр, дунё ба ғам хӯрдан намеарзад.

Дар паи гули матлаб
Канори роҳи рафтамад,
Гули ноҷидабахте нест,
Ба ҷуз гарди сабукпоён,
Ба ҷуз санги қарахте нест,
Гули бечанги хурӯро
Ман аз бераҳа мечинам.

Дили васвосӣ
Дили ман ҳамчу васвосӣ
Ҳаёли худкушӣ дорад
Худашро оқибат дар ҳалқаи мӯи ту овезад.

Шарори санг
Сари саҳти дилам бархӯрд бо санги дили саҳтат,
Шарори ғусса меҳезад.
Аз он тарсам,
Худо ноқарда сӯзад ҳонаи сабрам.

Дилро ҷароғ кун
Озурда аз ҳама,
Қамтар димоғ кун².
Дунё агар шаб аст,
Дилро ҷароғ кун.

Дили ту бо ман нест
Тани ту
Ҳамчунон лонаи ҳолӣ аз ман.
Дили ту
Мурғи хушхон, ки ба боғи дигаре меҳонад.

---

¹ Обӣ қардан-ба об партофта.

² Димоғ қардан – ранҷидан, озурда шудан.

Такдир

Хоксорӣ нест ин, ки дар ғубор олудаем,
Зиндагӣ моро чунин дар гарди раҳ биншодааст.

Бидон

Чу попӯшӣ
Ба пои он, ки сар монӣ,
Ба манзил чун расад, беруни дар монӣ.

Чӣ маҳзунӣ?

Орзӯҳои сабзсӯзатро
Дар биёбони дарду ғам бинам,
Соя карда ду чашми сурхатро
Лолаи тар ба сояхам бинам.
Мон хазонрагӣ,
Фасли гул кардану шукуфтанро
Кун ба лабхандае шукуфонтар.

Ёди ҷавонӣ

Ба ёди навҷавонӣ хоб кардам,
Баҳори мурдари дар хоб дидам.

Фатво

Ба майхорон расон фатвои пири майфурӯшонро:
Шароби сеталоқа бе ҳалола ҳам раво бошад.

Парчинам нақун

Парвоз мехоҳам, фалак,
Бар хок парчинам нақун.
Шоҳин манам, чун кабки ром
Дасту даҳанбинам нақун.

Миёнбаста

Се ҷой бубастанд миён панҷаи моро,
То дар талаби хеш миёнканда набошем.

Ҳавсалаи буттарошӣ

Ҳама ҷо бути шикастаст, биё, ҳавсала бин,

Тешаи бутгарош аз пай кор аст ханӯз.

Каму зам

Роҳ кӯтаҳ кардаему дар қадам афзудаем,
Аз ҳисоби умр кам кардему ғам афзудаем.

Бори қалам

Чӣ сангин аст бурдан бори дарду ғуссаи моро,
Қалам,бин, саркашол аз хат ба хат кулхида¹ мегардад.

Аз ҳамсоия бад паноҳ

Тавонам кард илочи душмани дур,
Худо ҳамсояро душман насозад.

Дарвозаи дил

Чашм дарвоза-ст,
Агар кулф аст,
Ишқ дар беруни дар монад.

Агар

Чароғи хонаҳоро чун кушад давлат,
Кунад мардум ба хоби бемаҳал одат.

Мисраи чашма

Чашма як мисраи равон гӯяд,
Бол бахшад суруди дарёро.

Месӯзам, ки зиндаам

Бисӯз, эй дил,
Бисӯз, эй дил,
Чароғ аз сӯхтан монад, бимирад.

Аломати борон

Ин қадар гарм шуд имрӯз ҳавои ёдат,
Пушти ин гармӣ, аҷаб нест, ки борон бошад.

---

¹ Кулхидан-сулфаи канда-кандаи доимӣ.

Хабаркаш

Ба роз гуфт гул аз бӯи хуш ба хилвати бод,
Ба гулфурӯш расид ин хабар ба одати бод.

Тӯфони қатра

Шиша дар маҷлиси мастон ба забон меояд:
Дили ин қатраи ором пур аз тӯфон аст.

Оташи гулрӯ

Алав бошад шаробу гул намояд,
Чу тифли соддахӯ худро насӯзон.

Гилаи ҳақ

Ба гӯши шиша пилта бо забони роз мегӯяд:
Барои беғамон ман сӯхтам, ту рӯсияҳ гаштӣ.

Ҷавоби рост

Ба хазон ба чашми таҳқир назар намудаму гуфт:
Манам он баҳори хушрӯ, ки як ошиқаш ту будӣ.

Ғурроси зимистон

Паси дарвоза ғуррас мезанад бод,
Зимистон ҳам саги гиранда дорад.

Дар пайроҳаи фардо

Ман аз шаброҳаи таърих,
Имои шӯъла мекобам,
Ки мехонад ба як фардои ободам.

Чунин хоҳад шуд

Оқибат панҷаи камонкашро
Ақл хоҳад канд
В-устухони тӯфангро рӯзе
Занг хоҳад хӯрд,
Дар замин, ки зиндагизеб аст,
Марг хоҳад мурд.

Беҳуда

Якчанд ба зиндагӣ задам каллаву пӯст¹,
Он ҳам ба муроди душману ҳасрати дӯст.

Хаёли гумчӯ

Дар шаҳри бечароғ
Дил пешпой меҳӯрад имшаб чу моли пир.
Дар тирамоҳи ёдҳо чӯёи кистӣ,
Имшаб хаёли пир?

Сӯзи умед

Дар оташи умед
Бо сӯхтан чу дег
Шаброву устухони худамро кунам сафед.

Кӯргиреҳ

Нохуни хаёл хун шуду накшудем
Як кӯргиреҳи зиндагиро ҳаргиз².

Хотири ғариб

Чамъ кай бошад ба ғурбат хотири марди ғайри,
Об аз сохил бурун гардад, парешон мешавад.

Зоянда

Зиндагӣ дард аст,
Дарди зоянда.

Вале бояд хандид

Хандаи гул марги гулро мекунад наздик.

Бидон,ки...

Кӯтахумр аст
Дарахте,ки ба баҳра мерасад зуд.

---

¹ Каллаву пӯст задан-часпу талоши саҳт кардан.

² Кӯргиреҳ- гиреҳи бисёр саҳту мушқилкушо.

Оҳ аз ин инсон

Чанг...
Осмон остонаи пурхун...
Зиндагӣ мурдадори беҳуш аст.
Ин баҳори охиринаи кист,
Ки чу тобут махмалинпӯш аст?
З-офаридан Худо пушаймон аст.

Чароғи умед

Шаби барфӣ...
Шаби дамдузд...
На овозе,
На парвозе...
Чароғе хира месӯзад
Канори кӯчаи холӣ.

Боди гулгардон

Боди гулгардон,
Аз кудумат умед мерӯяд.
Аз диёри баҳор меояд.

Баҳори гумкарда

Тирамоҳ аст,
Бар канорам, ки аз ту гул мекард,
Барнамегардӣ.
Ту баҳори гузаштаи умрӣ.

Мурдашӯии хазон

Бар тани гулҳои хазонкушта
Об мерезад,
Мурдашӯяст абри боронӣ.

Хавотир

Шаб...
Бод мекӯбад дарамро,
Дарзаданҳои шабона бебалое нест,
Боди дарзани кошки шабмондае бошад.

Чароғи раҳнамо
Раҳмгумзадагони шони бӯрониро
Ту нури чароғи рӯшани равзанаӣ,
Эӣ ишқи ватан.

Намехоҳам
Худо,
Роҳи ғарибиҳо шавад кӯр,
Намехоҳам, кафи хоки ватанро,
Ғариби куштае бо худ кунад гӯр.

Биё, эӣ дӯст то ҳуруфи калон чун сарлавҳа бичинед
Бо умеди ғуссамаргӣ бас,
Эӣ биё, дӯст, шодимаргам кун.

Оташи дарунсӯз
Зери хоканд ин қадар дилҳои оташбор,
Хок шояд дарунӣ месӯзад
Чун зуғоли тар.

Шаби фалғар...
Зимистон дар паси дарвоза мегиряд,
Чароғи рӯшане дар равзани кӯре
Аҷаб беҳуда месӯзад.

Биҳишти беорзӯ
Дӯзахиро умед дар пеш аст,
Дар биҳишт орзӯ намонанд.

Мурдаҳок
Оғӯши бемуҳаббат
Саҳрои мурдаҳок аст.

Марги шабнамона
Беҳтарин марг аст

Ҳамчу шабнам ба рӯи гул мурдан.

Ёди шабмонда

Равзани бастаи хаёлабро
Дасти ёде ба шаст мекӯбад,
Ёди гумкардароҳи шабмонда.

Ғами хуфта

Накун, мурғи саҳар, фарёд,
Ба як ҳоле
Ғамабро бо суруди нола хобондам.

Оташгир

Сурхчашмихо чавонӣ ҳамчу оташгир кард,
Чун хамираш нарм охир оташи тақдир кард.

Намешавад

Шаб чӣ торик аст,
Бе чароғе намешавад рафтан.
Роҳ борик аст,
Бо фароғӣ намешавад рафтан.
Ҳамсафар ҳам кару гунг аст,
Дарду доғе намешавад гуфтан.

Оҳ

Чашми ман чу қатра часпид
Ба тани булӯрии ту.
Оҳ аз ин қарибдурӣ
Оҳи пурғурурии ту.

Ҳаво бар кӣ мегирад?

Ҳаво борон,
Дарахтон сархаму гирён,
Кӣ медонад,
Фалак имрӯз бар марги кӣ мегирад.

Баҳор омад

Баҳор омад,
Равам аз ӯ бипурсам:
Чавонии маро дар раҳ надидаст.

Таънаи зиндагӣ
Ҳаёти кинагир, аз ранҷи пири шиквае созам,
Ба рӯям мекашад савҳу хатоҳои чавониро.

Тавба
Маро чиву давидан аз паи дил,
Бишинам, дарди дунёро бинолам.

Давлати ватандорӣ
Аз ватан рафтагон чӣ меоранд?
Сарвати пур зи хориву зорӣ.
Дар ватан мондагон чиро доранд?
Давлати заҳмати ватандорӣ.

Хотироти вазнин
Бунгаҳ мекашад шавбод¹.
Бунгаҳаш чӣ ширин аст.
Хотироти ишқи мо
Хотироти вазнин аст.

Шаҳрдори зулмат
Кӯчаҳо торик,
Бе равуоянд.
Шаҳрдори шаҳри зулмонӣ
Гургу сағҳоянд.

Ҳар чӣ пӯшидааст ҳавасангезтар аст
Сатри аврат ҳавасангезтар аз берӯист,
Зӯҳра то кашф нашуд, чангзани зебо буд.

---

¹ Бунгаҳ, бунгаҳ кашидан-зери лаб замзама кардан, нолаи зери лаб, оҳанги ғамангези ширинест, ки бо овози паст хонда мешавад.

Дар суроғи худ

Мо кистем,
Ҳосили завқи гуноҳи кӣ?
Ҳокистаре зи оташи хомӯши оҳи кӣ?
Ҳастем чун сароб дар ин дашти дилкабоб,
Дар интизори лаҳзаи яъси нигоҳи кӣ?

Пайғоми хуфтан

Азони бомдод андешаи хуфтан чунон дорад,
Ки борони баҳор оҳанги андӯҳи хазон дорад.

Шаҳри мурдачароғ

Ин қадар торикӣ,
Ин қадар хомӯшӣ,
Шаҳр шаҳри мурдаст,
Бод чорӯкаши пирест дар ин гӯристон,
Ки ба як лаҳни ғамангез дуо мехонад.

Вой танҳой

Дараhti тоқай пири биёбонӣ,
Агар рӯзе зи по афтад,
Ба бозуи кӣ сар монад?

Дилпора

Зи ранги сурхи хатти косаи гул метавон донист,
Шикастапораи дилҳост барги гул.

Таклиф

Шаб дар он кӯчаи сарбастаи ёд
Мисли беҳона чаро сарсонӣ?
Бидаро аз дари дил бо дили пур,
Гарчи вайрона бувад, хонаи туст.

Тулӯби ёд

Ҳаркӣ чун хуршед месӯзад агар, пас аз ғуруб,
Мекунад аз осмони ёдҳо аз нав тулӯб.

Эй дӯстрӯ¹, биё

Ин шаб чӣ тирааст,
Эй дӯстрӯ, биё,
Дидори дӯст рӯшаниии хонаи дил аст.

Хотираҳо

Гумкардаҳо ба хотираҳо сабз мешаванд,
Аммо чӣ кадр зард,
Аммо чӣ дарднок.

Бе ту

Ғайри номи ту ягон чиз надорам дар ёд,
Бе ту фикрӣ шудаам².

Бегона

Дар порисаи хонаи ман лона ниҳодаст,
Замбӯру маро неш занад:
хона раҳо кун.

Розе ҳаст

Ғапе дар байни хору гул набошад,
Чунин хуш аз таги дил гул нахандад.

Матои дил

Матои хотири дил чиркгир аст,
Ғуборе гар дар он шинад, битобад

Ғизои андеша

Бо чунон гардани хам доси дарав,
Мешавад тез чу сангаш бизанӣ.

Дар дафтари ғами мо

Ҷар субҳ мешавад тар,
Аз ашки дидаи гул,

---

¹ Дӯстрӯ-зебо, хушрӯ

² Фикрӣ шудан-хаёли шудан, ҳолатест, ки кас аз ғаму ғусса ва андешаи зиёд фаромӯшхотир мешавад.

Ҳар субҳ мешавад сар
Ашки дамидаи гул,
Дар дафтари ғами ман
Хуни чакидаи гул.

Бахти кӯчида
Дигар ту дар канори ман намерӯй,
Намесабзӣ,
Намехандӣ,
Баҳоратро дигар кардӣ.

ПАЙҶОМ

Китоби қиссаи дардам
Ба гӯши бод хоҳам хонд,
Ки баъди мурданам ғамбода меояд ба болинат,
Ба ту афсона мегӯяд
Ва дар ёдат
Зи ишқи ман ҳамин афсона мемонад.

САВОРЕ АЗ ХОТИРАҶО

Гард бархост зи роҳ
Ва саворе аз гард,
Гарди сахрои ғаму хотираҷо берун шуд.
Ношиносе, ки шиносӣ медод¹.
Як шиносе, ки намондаст ба ёд.

БАС ДИГАР

Бас дигар монанди соя
Дар мазори шаб ғунудан.
Пӯст парто чун сапеда
Дар талоши рӯз будан.

ҚАСД

Ману ту, эй чароғ, имшаб ба қасди шаб,
Бисӯзему бихандему бимирем,

---

¹ Шиносӣ додан – Худро шиносондан.

Бимон ин дилсияҳ бинад, ки мо мардона мемирём.

ПИҶИЛБОДИ ЧАРОҒ

Ларзаи шӯблаам аз тарси сахар мурдан нест,
Тарсам он аст, ки ман мирамӯ зулмат монад.

АҶАБ ДИЛБАР

На шайтон монаду на Ҷабраил, не одаму олам,
Аҷаб дилбар, ки аз танҳои фардо наметарсад.

ЧАРО?

Гули ташна
Садои пой боронро
Зи абри пушта мепурсад,
Намеборад.

ЧИЛЛАШИН

Бе ту чунам?
Чиллашинам
Дар мазори кӯҳнаи дунё.

ХОНАСҶҶ

Ҳуш дорӣ?
Хонаатро, ғам, чу месӯзӣ,
Мисли ман дар кӯча мемонӣ.

МАҒАСИ ХОСАИ АЙШ

Афтад чу магас чашми муаззин ба пиёла,
Беҳ аз даҳани шиша хурӣ бода ҳалол аст.

НАРАСИДЕМ

Чанд дар пайғаҳи чобукқаламон кӯшидем,
Бар бузургӣ нарасидему каторӣ мондем.

Соҷаи умед

Кист дар он тарафи торикӣ,

Кист дар ёдраси гумроҳӣ?
Чист ин чони Худой аз шаб?
Кист ин роҳии беҳамроҳе?
Чашми раҳбини чароғ,
Кӯчаро рӯшан кун,
Шояд аз гӯри ғарибӣ чун рӯх
Ба ватан гумшудае меояд.

Мотами шаб

Бод менолад,
Осмон чехраи гирифтае дорад,
Мегирад.
Ин қадар аз чӣ
Боз мотам гирифта бошад шаб?

Назарфиреб

То зи инсофи фалак кам ноланд,
Безаронро руҳи зарде доданд.
Баҳри таскини дили сӯхтагон
Оҳи оташбаси сарде доданд.
То нагӯянд ҷаҳон номард аст,
Модарон баччаи марде зоданд.

Заҳрханди хок

Даҳан қач қардани хокаст ин гӯр,
Ба ҳоли зиндагон механдад ин хок.
Чӣ парвои ғами мову ту дорад,
Ба ашки осмон механдад ин хок.

Эй шохоб

На мавцеву на тӯфоне,
На шӯреву на исёне,
На овозеву парвозе,
На кафке дар лабони чун лабони мурда берангат,
На бо соҳил сари ҷангат,
Ту дарёзодай, шохоб,
Ё ки аз табори ҳавзи мурдобӣ?

Хати сиёҳ

Зоғон хати сиёҳи зимистонанд,
Ки хаткашони бод
Хабари марги баҳорро
Ба боғ меорад.

Як сафҳа ёд

Як соли рафтаам
Як сафҳа ёд шуд,
Як барги сабз буд,
Он ҳам ба бод шуд.

Тачаллӣ

Дар қасри осмон
Як ғуфра боз шуд,
Як рӯ дар он шукуфт,
Сад чашми иштиёқ
Наззорасоз шуд.
Бонги азони ишқ
Дилро садо кунад,
Кӯ чонамози дил?
Вақти намоз шуд.

Шояд

Боз кун равзанаро,
Шояд он чо,
Паси ин равзана субҳе бошад
Ва ҳавое, ки тавонӣ нафаси роҳат зад
Ва гули тар, ки азоби шаби сармоиро
Ҳамчунон хоби бади дида ба чӯ мегӯяд.
Боз кун равзанаро,
То ба як рӯз,
Ба як давлати дигар бирасем,
Ба саломи хуршед,
Ба савоби ҳақи акбар бирасем.

Ёри нур

Сояҳо ҳасткардаи рӯзанд,
Бо шабони сиёҳ пайвастанд,
Ман шарики чароғ ҳаҳам буд.

Азодорӣ

Шоми мотампӯш,
Ҷомаатро деҳ, биншинам
Дар азои миллати худкуш,
Ман азодорам.

Борони биёбон

Ман чу абрам гирён,
Бар сари қитъаи хокаш мурда
Барабас мегирям.

Захроба

Захрогинанд бодаҳои давр,
Бода менӯшам.

Сояҳои рӯсиёҳ

Шаб гузашт,
Дар паноҳи буттаҳо
Сояҳо монданд бо рӯи сиёҳ.

Рӯ ба оташ

Гар бихоҳӣ,
Шаб бимонад пушти сар,
Рӯ ба оташ,
Пушт бар шаб кун дигар.

Каланд кӯ?

Кӯ?
Кӯ?
Каланд кӯ,
К-ин киштзори сабзи маро пахш кард алаф?

Разми ҳичрон

Дур аз дидаи ба дил наздик,
Бо ғами дурии ту меҷангам,
Рӯзу шаб чун сипоҳии захмӣ
Бо дили тирхурдаи хуншор.

Мири бозӣ

Кӯр-кӯри ҳавасӣ¹,
Ҳаркиро ёбӣ, бирасӣ.
Мири бозӣ,
Чашмҳои бастаи моро кушо,
Мурдаи тоҷик ба сахро бӯ гирифт.

Ситорагони хунчакон

Бошандагони арш магар мисли хокиён,
Дар рӯ ба рӯи раддаи хунмаст як сипоҳ
Инсоф чустаанд,
К-имшаб ситорагони фалак хунчакон шуданд
Чун захми тир дар тани аз зарбу лат кабуд.

Гардафшонӣ

Хонаҳои бесутун рӯи ба рӯ, рӯи ба рӯ,
По ба фарқи якдигар бинҳодаанд.
Бар сари поённишин гарди гилеми хешро
Мешапонад ҳар зани долонбаланд.

Симч²

Шаҳбози тезчанги ғами дилгирифтӣ шаб
Кабки таронахони диламро ба симчи¹ танг
Раҳгир кардааст,
Уммед бар Худост.

Ишора барои андеша

---

¹ Кӯр-кӯри ҳавасӣ – бозиест, ки мири бозӣ чашмони якеро баста ба дасташ чӯбе медиҳад. Ҳаркиро бо он занад, мағлуб ҳисоб меёбад.

² Симч-кандаи зери кӯҳ.

Бори камро ҳар кӣ ҳар чо мекашад,
Бори ғамро ҳар кӣ танҳо мекашад.
Одамон гург шуданд,
Хонаҳо пурсаг.
Гург бисёр шавад, қиммати саг афзояд.
Парда аз байн бигир,
Пушти ин парда гапи бисёр аст.
Ба бўса мекушад хуршед шабнамро.
Оина, ки айби дигарон бинмояд,
Аз рӯи сиёҳи худ даҳан накшояд.
Ғусса ҳам махлуқи эҳсосист.

Агар чунин аст
Чӣ ачаб, ки оҳи ман сард аст,
Маънии зиндагӣ агар дард даст.

Маро аз рӯшноӣ чӣ
Ман дар тарафи чароғам, эй дӯст,
Ту дар тарафи шабам чӣ чӯй ?

Модари рӯз
Рӯсиёҳат наметованам гуфт,
Модари рӯзи рӯшанӣ, эй шаб.

Хушо бар гул
Бо лаби хандида мемирад,
Гул, ки медонад
Баҳораш бесамар нагзашт.

Баҳри ноором
Нест дар баҳри ҳаёт оромӣ,
Ҳар нафас мавҷи нави тӯфон аст.

Дуди рӯшандил
Дуди сиёҳ дорад
Сӯзи чароғи рӯшан.

Оқибат

Бадёр ба ғам шавад гирифтор,
Ранги гули хор зард бошад.

Гули ишқ

Ишқ гул будаст,
Барги ин гул шабнамолуд аст.

Тасвири зард

Ўз ранги зард нест ба дўкони рўзгор,
Бо ранги зард мекашамат,
Эй баҳори сабз.

То битобӣ

Чароғ най,
Соия чароғе бош.

Ғамшарик

Наметонам дигар беғам бихандам,
Азодор аст чун ҳамсоия ман.

Огоҳӣ

Чу қасди хонаи ман карда буданд,
Саги ҳамсоияро куштанд дўздон.

Бешоҳид

Эй сабо,
Хомӯш,
Гиряи танҳоиям шоҳид надорад.

Лаззати мушқил

Меваи сарнавда ширин аст,
Орзуи дастнорас
Ин қадар зебову ранги наст.

Гумчӯ

Пурсучӯи ёд бар чое набурд,
Кӯдакиро дар кучо гум кардам?

Боумедӣ

Боди баҳор лашкари сармо шикастанист,
Нахли азобдидаи боғ,
Интизор бош.

Пушаймонӣ

Шуд сиях
Шишаи хотирам аз сӯхтанам.
Бас пушаймон шудаам,
Аз алови дилам афрӯхтанам.

Машқ

Парпечҳои кӯдакӣ
Машқи кафанпечӣ будаст.

Бо ватан

Гурезонанд мурғони баҳорӣ,
Ватан,
Бо ту равам чанги зимистон.

Обсӯз

Чун ба поёноби ҷӯи чашми ман сабзидаӣ,
Эй гули рухсори ман,
Обсӯзат кард охир чашми обанбори ман.

Субҳи ғолиб

Набарди шаб чӣ гарон буд, ки субҳдам дидам,
Сари баланди кӯҳистон сафед шуд чун барф.
Чароғ низ ба мисли сипоҳии захмӣ
Расид то паси поғаҳи саҳар,
Ҷон дод.

Қасдан

Бо замон носозгориҳо бас аст,

Бодаам дех,
Мекушам ин ақли нодаркорро.

Помонда¹

Бели тезест хаёли ту, ки мегардонад,
Боз ин қитъаи помондаи уммеди маро.
Ин замини мурда
Боварам нест гуле сабзонад.

Аз Худо металабам

Дили ман ҳавзи гулобест,
Зимистону баҳор
Гули нилӯфари ишқи ту дар он мерӯяд.
Аз Худо металабам,
Боди сарде накунад сӯи баҳори ту гузар,
Ки ҳавасҳои диламро киштам,
Дар канори ту, ки гулбоғи ҳавасҳои ман аст.

Умеди ноумедӣ

Оташе мехезад аз хокистари андӯх,
Шӯълае мерезад аз роғи дари маҳкам,
Нур мегирад
Чашми раҳпои ҳавасдарғам,
Шарфаи боли қадамҳои ту меояд.

Замини сурх

Донаи ашк насабзиду кунад
Як вачаб сабз хиёбони ҳавасҳои маро.
Оҳ аз ин гиряи талхи ту, хазон,
Бар сари мурдаи гулҳои баҳор.

Баҳори биёбон

Умрам дурахши кӯтаҳи шабнам
Дар дидаи гули саҳарханд аст.
Ман хандаи баҳори биёбонам.

---

¹ Помонда- замини кишти дамдодашуда, нокишта

Суроғаи ҷавонӣ

Ба он суроға, ки як замон ҷавониям мезист,
Ба сад хаёл рафт умеду ноумед омад,
Дар он макони хавасҳо каси дигар мешишт.

Киштаи сари роҳ

Кишти ман дар роҳи дуздон аст,
Чашмҳои гушнаи носерами дуздон
Мунтазири хоби ман ҳар гӯша бедоранд,
Хоби ман хоби палакбон¹ аст.

Пардаи роз

Пардаи равзанаи умр кушодем, ки чист,
Пушти ин парда,
Чу дидем, пушаймон рафтем.
Нарасидем ба дарёи калон,
Хушкидем,
Чӯй будем, ки дар коми биёбон рафтем.

Чӣ суд

Дигар аз гиряҳои зор чӣ суд,
Бар сари мурдаҳои сабзаи дашт.
Дӯш, эй абр, дар кӯчо будӣ,
Чашм дар роҳи ту баҳор гузашт?

Модари ғам

Замини орён, ин модари пир,
Худои ман,
Чаро чуз ғам назояд?
Агар Рустам балои чони Сӯҳроб аст,
Бигӯ Рӯдобаро, Рустам назояд.

Қадамчо

Ба нури шабнами барги гул таҳорат кун,

---

¹ Палакбон - полизбон

Ба ҷонамози сапеди сапедаи содиқ,
Намози ишқ бихон.
Ба эҳтиром биёву қадам ба иззат нех,
Бар ин замин, ки қадамҷои пири сармаст аст.

Харитаи зиндагӣ

Пирӣ баҳонаест,
Кулбор буд гарон,
Роҳи сафар дароз,
Дар чехраи харитаи роҳҳои зиндагист.

Манзараи партоб

Дарахте ҳам шуда мисли хушомадгӯ,
Кабутарҳои кӯҳӣ дона мекобанд байни тӯдаи пору
Ва дар сӯе
Алови сурх мелесад таги деги сиёҳеро.

Хуруҷ

Барқ раҳшиду гузашт,
Ғафстар шуд пас аз он торикӣ,
Чашми ман ҳеч ба ин тирагӣ одат накунад.

Донаву дом

Дар тӯри абрҳо
Печидааст мурғи тилоии моҳтоб,
Дар бешаи сиёҳи шаби рӯшанишикор,
Чун донаҳои дом парешон ситораҳо.

Чароғи рӯзадор

Шикамсерон даруни хонаи торики худ хобанд,
Чароғи рӯзадор аст ин, ки месӯзад ба роҳи субҳ.

Тасалло

Мурғи гушна ба ҷуфти худ мегуфт:
Ин зимистон баҳордарпушт аст.
Орзуи шукуфтани гулро
Ҷанги сарди хазон намекуштаст.

Зоғони гушнапушт
Носераманд ин қадар зоғони гушнапушт,
Дар киштзори ман
Донае намонд.

Качмокач
Шавад ангушт чун кач, мешавад мушт,
Наистад барф рӯи боми харпушт¹.
Ҳама кирдору гуфтору амал кач,
Қалам кач меравад бо амри ангушт.
Хато дар мост ё пиндори Зардушт?

Дегсӯзӣ
Месӯзаму чу дег
Сарро сафед мекунам аз оташи умед.

Хунмаст
Дар ҳавои гирияи борон
Сабзаҳо чун қотилони нашъаманди маст мерақсанд,
Сабзаҳо имсол хунмастанд.

Мотами баҳор
Хазон сари гулҳои баҳориро хӯрд
Ва устухони чаманро ба пеши бод андохт.
Чу пайравони Исо шароб менӯшам.

Ёди Пиримкул Сатторӣ
Шеърӣ ту дар лаб,
Дарди ту дар чон,
То саҳар имшаб гириستمӯ алам кардем
Ман ва борон.
Шаҳри ту бе туст холӣ
Ҳамчу гулшан дар зимистон.
Дарди ҳичрони тӯро дорад

---

¹ Харпушт -навъе аз пӯшиши бом.

Рангзардии дарахтон.

Нури умед

Раҳравони шаб,
Шаби пурбарф дар бераҳаи таърих,
Як чароғ аз дур мехонад шуморо сӯи ободӣ.

Офтобниҳол¹

Шукуфтааст умедам ба шохи навмедӣ,
Таронаҳои хушам аз навои ранчурифт.
Ба офтобниҳоли баҳор мемонам,
Кашида муҳраи ашкам ба риштаи нурест.

Сафари шаб

Эй рафиқи сафари оянда,
Хез,
Фонус биёр,
Раҳи мо аз қабати торикист.

Даъвати иттиҳод

Худо,
Шоҳобҳоро боз дарё кун,
Ки дарё зеби дарёӣ надорад.

Маслиҳате

Пайроҳаи зиндагӣ чӣ мушкилгард аст,
Афтода, ки хестан тавонад, мард аст.

Огоҳӣ

Чашм дар хони ишрати дунё,
Донаи дом аст.
Зиндагонӣ, кушандаи мой,
Марг бадном аст.

Напурсу нагӯям

Аз кори шаб напурс,

---

¹ Офтобниҳол – тӯйи рӯбоҳ

Чашме, ки рӯшан аст, ба хобаш бубастааст,
Аз зиндагӣ нагӯ,
Деги сиёҳ бар сари оташ нишастааст.

Рӯзгор

Рӯз рӯи рангканда,
Ҳамчунон лабханди ғамгин офтоб,
Як зани қоматшикаста
Мекунад бо сухтан деги сиёҳашро сафед.

Пайғоме ба наврӯз

Наврӯзро бигӯ,
Эй орзӯи чашмбароҳони сардмоҳ,
Дар бӯстони дидаи ту ғунчае намонд.

Ҳамдастони зулмат

Шаб чу фурсатшумор дар берун,
Хонабон буд чароғи зулматсӯз.
Хоб чун ба дидаҳо чо шуд,
Хонадорон чароғро куштанд.

Баҳори хунчакон

Боғбон,
Қулф бизан бар дари боғ.
Аз мани ошиқи гул шарм надор,
Ҳаваси боғ надорад дили ман,
Бӯи хун мекунад имсол баҳор

Пас аз он шаб

Чакра аз шишаи тирезаи ту мелағжид,
Ашк аз чеҳраи ошуфтаи ман.
Соатат занги ҷудой мезад,
Ғусса шуд қиссаи ноғуфтаи ман.

Гумони ғалат

Раҳ паридаст,
Гузаргоҳе нест,

Осмон сели бало мерезад.
Он чароғе, ки ба сӯяш ҳама шаб мерафтам,
Чашми гурги гушнаст.

Дуздӣ

Хори сархории девор фитод,
Бод печид ба паскӯчаи торику гурехт.
Боғбонро гӯед:
Ғунчаи парданишин гул шудааст.

Саъи беҳудаи нур

Худои хона аз хоби дарозаш барнамехезад,
Даруни хона торик асту рӯҳи зинда зиндонӣ.
Чароғи рӯи ҳавлӣ,
Ин қадар беҳуда месӯзӣ,
Наёбад нури ту роғе дар ин девори битонӣ.

Курбонӣ

Шаб нула мекашад,
Дарёст хунталаб,
Курбониёни ин шабанд уммедҳои ман.

Вой он майдондорӣ

Шаби ваҳмолуда...
Чашми ваҳшатзадаи ахтарҳо...
Ва ду майдон чу ду чашми хунхӯр,
Осмон меларзад.

Хӯи ғуломӣ

Шикастааст қафас,
Шербон наметобад.
Ҳанӯз дар қафаси шикаста мехобад,
Баччаи шери дар қафас зода.

Сукути фарёд

Дар шаб садои наъраи дарё шавад баланд,
Эй халқи ман,

Хамушиат аз нола бадтар аст.

Ғами миёншикан

Хуршед наметофт,
Гӯи, ки ҳаво чехраи ғамдарчигаре буд.
Як дастаи сархам,
Бо дидаи пурнам зи раҳи намзада мерафт ғиревон,
Шахтӯи¹ Писар бар сари китфи падаре буд.

Кучоӣ, баҳор?

Чӣ сукути мурда,
Чӣ муҳити торик...
Оташи хонаи дилро куштанд,
Ин зимистон, ки дароз аст чу ғам.

Бо ҳамнишини кару гунг

Дарди ногуфтаи дил бисёр аст,
Ҳамғае меҳоҳам,
Бо шаби гунг надонам, чи кунам?

Баҳои вомгирӣ аз дев

Чун дар афсона
Дар баҳои оташе, к-аз дев мегирам,
Побараҳна,
Мерасад рӯзе, ки рақсонад маро болои сӯзанҳо,
То хамирашро ба хуни ман бишӯрад деви оташбон.

Баҳори хуншори чанг

Шишта овози нола дар гӯшам,
Чаҳ-чаҳи булбулам намефрад.
Бӯи хун мекунад ҳавои баҳор,
Рангу бӯи гулам намефорад.
Муждабахшӣ, суруди гулгардон,
Чи кунам?
Дар дилам намеғунҷӣ.

---

¹ Шахтӯ - тобут

Ситораи корвонкуш

Ин ситора ситораи марг аст,
Ранги хун аст дар чилои ӯ.
Эй шумо, ки ба роҳ наздикед,
Корвонро зи раҳ бигардонед.

Чонбозии чароғ

Шабе, ки нурро дар чашми чори орзӯ кушта,
Ба рӯи устухони рӯз мерақсад.
Ба танҳой чароғе гирди худро мекунад рӯшан.

Сачдаи ғалат

Шом...
Хокистаре аз оташи зардуштии рӯз.
Дар лаби рӯд, ки гардан надихад соҳилро,
Пири мо аз сари ихлос ҳанӯз
Сачда бар қиблаи бегона кунад.

Гули каллакан

Ғунчаи кандаи дар хок забун афканда,
Гӯиё куштаи бесоҳибест.
Ба баҳоре, ки биояд ба чӣ рӯ хоҳам гуфт,
Узри ин чурм, ки аз тӯдаи нодон сар зад?

Ағбагузар

Сармои гургкуш...
Кайҳост мондааст
Оби равон зи рафтани бод аз давиданаш.
Роҳе, ки сӯи хонаи хуршед мебарад
Хонасиёҳ мардumi овори маро
Аз ағба бигзарад.

Заҳми гарм

Заҳми ман гарм аст,
Сӯзи ман дар пеш.
Эй фалак,

Гӯши гаронат тоби фарёди ман дорад?

Гиряи хушк

Нолаи боди кӯҳистон
Ин қадар талх аст имсол.
Зор мехоҳад бигиряд
Осмони ғуссабемор,
Ашк дар чашмаш намондаст.

Ку шабшикане?

Чароғи рӯи раҳ дар интизори марди шабгард аст,
Ки пушти по зада қонуни шабҳои сияҳрӯро,
Ба сӯи хонаи матлуби худ мардона меояд.

Агар

Бигӯ реги биёбонро,
Ки эй дар хуни гул ташна,
Чӣ хоҳӣ кард чун шохобҳо рӯзе ба ҳам оянд?

Фарёди хамӯшӣ

Фарёди хашмчӯш,
Аз умқи чоҳи тираи шаб мерасад ба гӯш,
Дарёст,
Ё тӯй,
Эй дар назар хамӯш,
Қавми дарунхураш?

Ғазаби хуфта

Хазон ба чехраи гулҳо ғубор мепошад
Ва бод ғунҷаи обистани ҳавасҳоро
Ба пеши чашми чаҳондор мекунад хорӣ.
Нухуфта дар паси ашки алам ғазабҳоро
Гулу гиёҳу дарахтон хамӯш меноланд:
Баҳори сабз чаро хунталаб намеояд?

Сареву садое

Мекушоям равзанамо рӯ ба рӯи офтоб,
То бишӯям дударо аз дида дар дарёи нур.
Бингарам,
Шаб мурдаашро мекашад бар соягӣ,
Хандаи хуршед яхро мекунад аз гирия кӯр.

Сиёҳӣ

Сиёҳӣ мекунад пахшам
Ва фарёди мададхоҳиям аз банди гулу берун намеояд.
Худоё,
Хоби бад дидам:
Чароғи маърифат дар хонаи тоҷик мемирад.

Бедоғ кучост?

Имсол ҳеч маза надорад чамоли гул,
Гӯи баҳор кор ба боғе надоштаст.
Дар офтоб соя чу доғе ба рӯи хуб,
Дар ин диёр кист, ки доғе надоштаст?

Лахчаи оташ

Чашму абрӯ мепарониву ба тирам мезанӣ,
Чашми оташпошат ангушти камонкаш будааст.
Даст бар зулфи ту бурдам, оташи рухсор сӯхт,
Ман надонистам, ки зери лахча оташ будааст.

Бедорӣ душвор аст

Субҳ пушти дар,
Хона торик аст.
Ин қадар душвор бошад
Боз кардан чашми хоболудро.
Чароғи душмандор

Мардуми хобдӯст хасми туст,
Бо силоҳи шабат фақат ҷанг аст.
Эй чароғ,
Эй чароғ,
Эй чароғ,

Фурсати зиндагии ту танг аст.

Донаҳои ҳайрон

Банди қафас шикаст,
Мурғи дилам ба сӯи ту парвоз мекунад.
Ин донаҳои ашкро
Бар хурди чӣ диҳам?

Модари гуноҳ

Мункири кардаҳо,
Сарпасту рӯсиёҳ,
Дар рӯ ба рӯи субҳ,
Худро сафед мекунад,
Шаб-модари гуноҳ.

Ташрифи дӯст

Биё,
Биё, ки дари равзаи дилам боз аст,
Ба рӯи ту, ки насими баҳори хушқадамӣ.
Дар ин диёри ғамобод, аё умеди начот,
Ту гулшинонӣ тарабӣ,
Ту решакоби ғамӣ.

Дасти хушки умед

Хурмаи чарғундӣ¹ шаб,
Зад ба санг аз дасти ногиро, шикаст,
Шир рехт.
Гиря дорад кӯдаки андешаам,
Нонтарӣ² дар косаи уммед нест.

Оташзан

Эй нигоҳат оташ,
Ки дилат дар ҳаваси айши гуноҳ аст имшаб,

---

¹ Чарғундӣ- рӯғанӣ, аз рӯған сиёҳшуда.

² Нонтарӣ - чизе, ки ба он нонро тар кунанд. Киноя аз хурдани андак, ночиз.

Хонаи сабри киро сӯзондӣ?
Рӯзи кӣ аз ту сиёҳ аст имшаб?

Сарпӯш

Сарпӯшро бигир,
Шири даруни деги сияҳ сар намеравад.

Дасти ширбӯ

Пеш ой,
Дастҳои ширбӯятро бибӯям,
Зиндагӣ бӯи хабисӣ мекунад.

Бемори танҳой

Кист мекулхад¹,
Боди кулхинӣ?
Ё манам, ки шабони сиёҳи танҳой
Миёни кӯчаи ёди ту меларзам.

Чомаи мотам

Марг меборад дар диёри ман,
Ин пагоҳӣ чомаатро бар кӣ хоҳӣ дод,
Шоми мотамдор?

Созиш

Бӯсаам чӯшид дар тафси лабаш,
Ашки ман дар чехрааш оташ гирифт.
Душманиро зиндагӣ бас карда буд.

Аз ин сармо

Нигаҳҳо сард,
Дилҳо сард,
Сард аст ошӯни ман.
Худоё, гарм дорӣ оташи уммедҳоямро,

---

¹ Кулхидан – сулфайи канда-кандаи доимӣ. Кулхинӣ-касе, ки ҳамеша канда-канда месулфад.

Ки ях бастам дар ин даврони яхчӯшӣ

Тақядори ғам

Биё,
Биншин,
Сари ғамрӯзиамро бар сари зонут бигзорам,
Ки таб дорам,
Таби ҷонсӯзи танҳой.

Гӯш ба овоз

Чашмони бар дарам
Чун чашми кулф дар шаби шудрӯ¹ малӯлу сард,
Дар ин сукути дилчафи² шомии умедкуш
Гушам ҳанӯз дар талаби тақ-тақи дар аст.

Видоъ

Ашк дар чашми пушаймонхурда...
Чашми ту лолаи тар,
Қалби ман хокистар.

Мурдахок

Нест гулпарвар дигар оғӯши ман,
Чашми гирён, ин ҳама
Обмониҳои ту беҳудааст.

Суханношинос

Рӯзгори айшқуш
Аз туам нофор³ кард,
Эй фаромӯшӣ,
Ба имдодам бирас,
Зиндагӣ қадри сухан нашнохт,
Моро хор кард.

Бо чароғи рӯшан ёр бош

Ҷанги шабу чароғ

---

¹ Шудрӯ- рутубат, борони ниҳоят реза

² Чафидан – фишурдан, дилчаф- дилфишор.

³ Нофор кардан – аз чизе бенасиб кардан, ноумед кардан.

Дар хонаҳои хоб,
Дар кучаҳои танг,
Дар гӯшаҳои боғ.
Эй ошиқони нур,
Дар ҷанги нобаробари шаб мемирад чароғ.

Душмани ҳамсафон

Даст дар хуни шаб наёлудааст,
Домани пур зи доғ дорад субҳ.
Шаб чу душман гурехт аз майдон,
Қасди ҷони чароғ дорад субҳ.

Дасти хунолуди ҳаёт

Ин қатли ом дар ҷамани орзӯ мағӯ,
Тақдир будааст,
Дар хун тар аст дасти замони умедкуш.

Пешгӯӣ

Дили ман,
Бо шаби торик мечангӣ,
Зи дасти субҳ хоҳӣ мурд,
Чароғ астӣ.

Ё чунин, ё чунон

Дар гулӯи регзори ҷаҳли ин мардум,
Ҳамчу дарё ё ки мехушкам,
Ё кавири синаҳои мурдари охир
Сабз хоҳам кард.

Воҳима

Бод чун шумхабар,
Боғ дар ларзаи ҷон.
Ҳама ҷо воҳимаи ҳамлаи урдуи хазон,
Марги яклаҳза аҷаб тарси дарозе дорад.

Омади гап

Заҳми реша марги сарнавда аст.

Эй шафак

Эй шафак,
Эй алами бедорй,
Ба дари хонаи хоболудон

Баъди ин ҳеч натоб.
Қадами субҳ ба ин хонағарибон ҳайф аст.
Хуфтагони шаби чаҳланд,
Нахезанд зи хоб.

Афсонаи дидор

Чашм пӯшам аз ҳама дунё
То ба ёдам ҷовидонӣ гушфишон монӣ
Чун дар ин афсонаи дидори нотақрор.

Хуморшиканӣ

Бӯсае ҳавас кардам,
Баргаки гулам додӣ,
Мегазам гули тарро,

Дуои ноумедӣ

Рафт,
То дигар наояд,
Эй худо,
Меҳоҳам, аз карда пушаймонаш кунӣ

Кӣ мегирад ба ҳоли ман?

Ҳамчу шаҳтуи¹ азизон
Рӯи китфаш боди нолон
Абрҳоро мебарад бар сӯи пушта.
Дар дилам тири ғами марги азизонам нишаста,
Бар мани дарду аламкушта,
Кас нагирад,
Кас насӯзад.

---

¹ Шаҳту -тобут

Баёзи дард

Хотиротам ғуссаи дилгир шуд,
Нолаҳоям номаҳои бечавоб.
Номаҳоямро бидех,
Ман баёзи дардҳоямро мураттаб мекунам.

Фотиҳаи гусел

Сафар дорам,
Ту аз шахкосаи чашмат
Зи пуштам об мепошӣ.
Раҳи ман дар биёбони чудой сабз хоҳад буд.

Огоҳӣ

Кафандуздони сахрой
Зи ғӯри кӯхнаи тоҷик
Дигар чизе намеёбанд,
Қасди устухони Рӯдакӣ доранд.

Каҳбод

Шаббода мевазад,
Фарёди бодгар:
Ман дона киштаам,
Қаҳ бод мекунам.

Хоку оташ

Қоҳилон қасди ҳалокам кардаанд,
Оташи покам,
Ба хокам мекушанд.

Огоҳӣ

Дили худкуш,
Дили худсӯз,
Дили рӯшан, дили сода,
Чӣ месӯзӣ?
Агар хоҳӣ, шаби ин мурдаҳобонро барафрӯзӣ
Худо шоҳид, чун қандилат овезанд.

Муҳити яхбаста

Нигаҳи чашми муҳитам сард аст,
Ман зи ях қардани дил метарсам.

Иштибоҳи баҳор

Ман ўро аз ту меҳоҳам,
Гулам бахшӣ.
Баҳоро,
Нусхаро аз асл нашноӣ?

Дар интизори субҳ

Дар ин диёри шаб
Як шамъ нест то бидиҳад нури хираам.
Эй субҳ,
Интизории ту мекашам мудом,
Чун чашмкӯр дидаи бино кунам ҳавас.

Чароғи кӯчаи мурда
Ҳама хобанд,
Аз ин кӯчаи мурда
Садои масти шабгарде намеояд,
Дилам бар сӯхтанҳои чароғи кӯча месӯзад.

Ай дарег

Шаб,
Шабе, ки душмани рӯзиву ҳоло ҳукми ту чорист
Сояҳоятро бигӯ:
Пас-паси харсангҳову тағ-тағи деворҳо,
Синамолак омаданҳотон дигар аз тарси кист,
Чун дар ин хоки сиёвушқуш намонда Рустаме,
В-андар ин мулки сияҳрӯзон сипоҳи рӯз нест.

Хаёли тарбол

Борон намегирад қарор,
Як дам намехобад шамол,
Парвози вазнин мекунад
Бо боли тар мурғи хаёл

Пули сирот

Домани пирохани дил пора шуд
Дар сари дастории девори ту.
Роҳ аз пули сирот аст, эй санам,
То бихишти давлати дидори ту.

Мустаҷоб

Мурғи шабфарёд,
Оҳи ту гирифт.
Субҳ шабро дар кафан печондааст,
Мекашад сарро дарун чун сангпушт,
Соя, ки марги шабаш тарсондааст.
Чароғи хонаи чон
Роҳ то хонаи сафо дур аст,
Ишқ бе ақли раҳнамо кӯр аст,
Хонаи чон ба ақл рӯшан кун,
Хонаи бечароғ чун гӯр аст.

Ин бало аз чист?

Ё раб
Чунин нишемани деви бало набуд,
Хоке, ки дӯш хонаи хоби фаришта буд.
Қисматнавис кинаи моро ба дил надошт,
Рӯзе, ки лавҳи қисмати моро навишта буд?

Регистон

Сиришкамро
Даруни ҳавзи чашмонам кунам пинҳон,
Ки дарёдамкаш аст ин зиндагии ҳамчу регистон.

Сареву савдое

Гуфт ошик:
Зиндагӣ чун дилбар аст.
Тифл гуфт:
Оғӯши гарми модар аст.
Маст гуфто:
Зиндагӣ кайфи май аст.
Пир гуфто:
Эй зи лаб хобидагон,

Зиндагонӣ зарбаи пай дар пай аст.

Оташзана¹

Ғам,
Мегузарӣ ту,
Чигари сӯхта монад.
Ман донаи оташзанаам, сӯзаму мирам,
Баъди сари ман гулхани афрӯхта монад.

Кӯчаи сарбаста

Сер аз чонам кард,
Дарди бадбахтии ғафлатзадагони хушбахт.
Хестам бо зарда,
Омадам то паси равзан ба суроғи субхе.
Парда афкандаму дидам,
Берун
Ғайри шаб чизе нест,
Рӯз рӯшанфикрест,
Андар он қалъаи шаб зиндонист.
Шаб чу зиндонбоне,
Бод дар кӯчаи сарбастаи шаб нолон аст,
Осмон гирён аст.

Бистарам месӯзад

Даҳанам талхов аст,
Нафасам дар даҳанам месӯзад,
Баданам,
Пираҳанам месӯзад,
Бистарамро таги борон монед,
Бистарам месӯзад.

Бемордорӣ

Меҳанам,
Эй модари пирам,
Пири ранҷурам,

---

¹ Оташзана-гӯгирд.

Дар сари болини ту то рӯз бедорам,
Ман каси бемордорам.

Зимистон

Чуту куниш¹...
Охҳои сарди сахроҳои беҳоланд,
Боди сармой шакармаст
Пуштағелак² меравад дар кӯҳу пушта.
Пойҳои бемадори мавҷоро
Мекунанд акнун ба як ҳоле кашола
Рӯдҳои коркушта,
Барф меборад.

Танҳо шабу борон

Як равзана во нест,
Як кӯча чароғон.
Не шабрави масте, ки зи ғавғош бидонӣ,
Як зинда ҳанӯз аст дар ин шаҳри хамӯшон.
Танҳо шабу борон,
Танҳо шабу борон.
Хез,
Аз паи як шӯъла ба субҳе бипаноҳем,
К-ин мурдачароғон дараки нур.

Магар

Чашмҳо,
Чашҳои сард,
Чеҳраҳо,
Чеҳраҳои зард.
Ҳар кучо дарду дарду дард.
Эй худо,
Зиндагӣ чӣ вазнин аст,
Дӯзахи ваъдагӣ магар ин аст?

---

¹ Куниш - туману рутубати саҳт.

² Пуштағелак рафтани рафтани барф ё сабза аз шодӣ гел задан

Хазон

Дигар барге намерақсад,
Дигар як гул намехандад.
Зи думболи баҳори рафта мурғи охирин ҳам кӯч мебандад.
Ҳаво чун чеҳраи ғамгин,
Дили аз зиндагӣ сард аст.
Худоё,
Ин қадар ранги хазон зард аст.
Якчанд задем лофи хушрангиву бӯ,
Рафтем чу гул, чу хас бимонем, намонем.

Инқилоб кун

Эй дилшикаста мард,
Вақте бухори мавҷи ғамат жола мешавад
Дар осмони ҷудии¹ шоми хазони дард,
Дар офтоби гарми умедаш ту об кун.
Тафсири зиндагӣ
Вақте, ки ҷуз кашокаши ранчу азоб нест,
Вақте ҳама шаб аст,
Ному нишони шабшикани офтоб нест,
Аз зарраҳои хурди умед офтоб кун.
Домони сабрро
Монанди шохи охирин вақте раҳо кунӣ
Вақте ки маргро
Ҷун ҷонхалоси ҷони хӯдой² садо кунӣ,
Дар ҷонамози субҳ,
Шин,
Бомдоди азм бихон пеши офтоб,
Бар худ хитоб кун:
Дунё агар, ки хонаи бахту умед нест,
Онро хароб кун!

Аз рафтаҳову мондаҳо

Аз азмҳо,

---

¹ Ҷуд-туман

² Ҷони худой-нидои имдодталабонаи шахс хангоми хавфу хатар.

Аз чазмҳо,
Аз базмҳо, аз размҳо,
Аз хеваву хоразмҳо,

Аз будҳо буде намонд,
Аз судҳо суде намонд,
Ҷуз кӯрдуди оҳи ман,
Дар осмон дуде намонд.
Не ҷому не паймона монд,
Не ҷону не ҷонона монд,
Аз ориён афсона монд,
Аз марву ишқободҳо
Бо номи дил вайрона монд.
Дил ҳасту дилбардор нест,
Қас ҷуз ғамам ғамхор нест,
Ёре кучо?
Ағёр нест,
Рустам дигар бедор нест,
Дардам муғултозӣ кунад,
Қисмат ғарамбозӣ кунад,
Нангам замонсозӣ кунад,
То дардро розӣ кунад,
Сар ҳасту сарбардор нест.

Танҳой

Садоҳо мурда дар оғуши сарди шаб,
Ҳавасҳо хуфта дар тобути раҳпой,
Дару девор менолад:
Чӣ танҳой!
Чӣ танҳой!
Чӣ танҳой!
Ба кунҷи хонаам гаҳвораи холӣ
Ҷу оғуши зани нозост армонӣ,
Шаби торест ҳамчун рӯзгори пири бефарзанд,

Ҳазонрезиву сардиву парешонӣ,

Дарахти пири бебарги паси тиреза менолад:
Чӣ танҳой!
Чӣ танҳой!
Чӣ танҳой!
Баҳори рафтаам, то кай намеоӣ

Бозгашти ёд

Барои Озар

Ҳанузам аз лаби дарёчаи деҳа
Навои шӯхии тифлона меояд,
Вале бегона меояд ба гуши дил,
Дили бо сози оху нола хӯ карда.
Ҳанӯзам кӯдаке гӯлчин
Ба дандон мекашад аз дасту пояш неши хореро,
Намедонад,
Ки рӯзе аз даруни синаи ӯ кунда хоҳад зад,
Тамоми хадраҳояш хадраи дарданд,
Тамоми баргҳояш чехраи зарданд.
Дар ин сангоб
Ҳанӯз ангушти пое мехурад бар санг,
Ҳанӯз ангушти тифле мешавад хуншор,
Ба санге лола мерӯяд
Ва тифле ланг-лангон меравад аз донаи ашқаш
Раҳораҳ нола мерӯяд.
Ҳанӯз ин чо
Тамоми кӯдакиҳо мешавад такрор,
Тамоми ёдҳои хуфта аз нав мешавад бедор,
Баҳори рафта меояд,
Вале чун ман ба чашми тар,
Ба мисли ман мусофирвор,

Ишқи буридакунда

Шаб...
Ин шабе, ки борон
Шӯяд рухи ҳаворо,
Гуё, ки нуқта монад
Девони ишқи моро.

Бунгаҳ кашад чу ғамдор¹
Шаббоди хонавайрон,
Рӯша ба ашк шӯяд
Беруни дар зимистон.
Ёди ту сайр дорад
Дар кӯчаи хаёлам,
Рӯяш намекунад дуд²
Аз хотири малолам.
Дар тан ҳазору як захм,
Захми забони теша,
Ишқи буридакунда
Кунда занад³ зи реша.
Шаб...
Ин шабе, ки борон.

Охир, биё

Сӯзи ғамат дар ҷони ман,
Шаб мезанад чашмони ман,
Дидори ту армони ман,
Охир, биё,
Охир, биё,
Хобам парида аз сарам,
Қулфи дарам чашми тарам,
Эй меҳри ту болу парам,
Охир, биё,
Охир, биё,
Дар сина аз шавқи ту шӯр,
Эй рӯи ту субҳи банур,
Бар дил қариб, аз дида дур,
Охир, биё,
Охир, биё,
Ҳар дам, ки аз сар бигзарад,
Бо дидаи тар бигзарад,

---

¹ Бунгаҳ кашидан-зери лаб оҳанги ғамангезеро замзама кардан.

² Дуд кардани рӯ- шарм кардан, хичолат кашидан.

³ Кунда задан- сабз шудан, хадраи нав баровардани дарахти бурида.

Умрам сари пар бигзарад,
Охир, биё,
Охир, биё,
Бо ёди ту мезистам,
Бе ту дигар ман кистам?
Як рӯз ойи, нестам,
Охир, биё,
Охир, биё.

Дилшикор

Барқи нигоҳи тираш,
Мӯи сиёҳи қираш,
Рӯи ба ранги шираш
Дорад шикори дилҳо.

Раҳ гаштани хиромон,
Қадди банози чумбон,
Чашмони офати чон
Дорад шикори дилҳо.
Дар тан пирохани гул,
Доман чу домани гул,
Рӯи чу хирмани гул
Дорад шикори дилҳо.
Файзи қадам баҳорӣ,
Нози ниғаҳ хуморӣ,
Зебои зеби ёрӣ
Дорад шикори дилҳо.

Ташнаи дидор

Сахро ҳама гулпӯш аст,
Дунё ҳама дар чӯш аст.
Хору гули боғ имрӯз
Оғӯш ба оғӯш аст.
Ман ташнаи дидорат,
Ман ошиқи гулзорат.
Доғат ману доғат ман,

Умре ба суроғат ман,
Месӯзаму мегирям
Монанди чароғат ман.
Ман ташнаи дидорат,
Ман ошиқи гулзорат.
Дар ҳар гули бишкуфта,
Сад шавқу ҳавас хуфта,
Аз ман нагузар чун бод,
Дорам ғами ноғуфта:

Ман ташнаи дидорат,
Ман ошиқи гулзорат.

Суроғам кун

Чун докаи гулбастат
Гулпӯш талу пушта,
Ҳуснат дилу ҳушам бурд,
Чашми ту маро кушта,
Сад бор ту доғам кун,
Як бор суроғам кун.
Сахро шуда гулдузӣ
Ранги лаби домонат,
Сад печу хами савдо
Дар кокули печонат,
Сад бор ту доғам кун,
Як бор суроғам кун.
Дар олами савдой,
Бедориву рӯёӣ,
Бо ҳусни Худодат,
Сарчашмаи зебой,
Сад бор ту доғам кун,
Як бор суроғам кун.

Офтобшин

(Ба ёди акаи Рачабмуҳаммад)

Чеҳрааш нуронӣ,
Хандааш хуршедӣ,

Мақдамаш наврӯзӣ,
Бо ҳамон соддагии дехқонӣ,
Бо ҳамон покиву боимонӣ
Медаромад зи дарам,
Хонаам пур мешуд,

Пур-пури сарвати меҳр,
Пур-пури давлати дидори азизи дилхоҳ,
Пур-пури дил,
Дили аз дил огоҳ.
Беҳабар меомад
Ҳамчу илҳом зи ғайб,
Ногаҳон меомад
Ҳамчу пайғом зи ғайб.
Беҳабар меомад,
Беҳабар рафт чу шодӣ аз дил,
Рафтани рафтани лабханд зи лаб.
Дар уфуқи хотир
Шишт¹,
Чун шиштани хуршед ба шаб.

Боз як бўса

Боз як бўсаву боз,
Гарм чун бўсаи хуршеди тамуз,
Барфҳо об шаванд,
Тирамаҳ сабз шавад чун наврӯз.
Боз як бўсаву боз,
Нарм чун бўсаи шаббод ба гул.
То ҳавои ҳавасам гарм шавад,
То шавад об яхи чони малул.
Боз як бўсаву боз,
Бодаангезу шакармаззаву хуш,
То кунад талхии комам ширин,
Сабзсӯзам накуну ташна накуш.

---

¹ Шишт –нишаст киноя аз фуруравии хуршед аст.

Боз як бўсаву боз,
Дастмузди дами дуздида зи вақт,
Хунбаҳои ғами бе ту мурдан,
То лабам хун нашавад,
То дилам тар нашавад,
То нарезӣ хунам аз афшурдан,
Аз ту як бўсаи дигар хоҳам,
Боз як бўсаву боз.

Гилад

Ҳаво борону борон дона-дона,
Суруди боду борон маҳзунона.
Ман аз сардии меҳри ту биларзам,
Зимистонро кунам гарчи баҳона.
Дигар нарху навои дил фаромад,
Дилам сӯзад барои ту, туро чӣ?
Намехоҳад, намехоҳад касеро,
Дили зорӣ ба ҷои ту, туро чӣ?
Бирав чун абри беборон сабукбор,
Бимон чун сабзаи сахро бимирам,
Ғамавро мон ба танҳои бинолам,
Бимон, ки ошиқи шайдо бимирам.

Соҷа хотираҳо

Шаб,
Шаби дилгирифти танҳои,
Хира-хира ҷу ҷароғи кӯре,
Чеҳраи ҳамсафаре метобад,
Чеҳраи ҳамсафари як сафари қисмати дуре, ки дигар ёдам
нест,
Гарди чинбодест,
Доду бедодест,
Сӯхбати гармест,

Хотири шодест.
Ин шаби танҳои

Зи кучои тақдир
Зи нидои тақдир
Чеҳраи ҳамсафаре метобад,
Чеҳраи ҳамсафари як сафари пурхатари умр, ки дар ёдам
нест.

Пушту рӯи оина.

Таги порисаи як боми ғампӯш
Ману ту чун ду кафтар лона дорем.
Ба як оҳанг ғамҳоро бинолем,
Валекин пардаи бегона дорем.
Ту сӯе мезанӣ пар, ман дигар сӯ,
Сари як ришта дар пои ману туст.
Сари як риштаи банди бирешим
Ба гулмеҳи ҳавасҳои ману туст.
Чу пушти оина ман рӯсиёҳам,
Чу рӯи оина ту пурчилой.
Агар оинаро садпора созанд,
Надорад пушту рӯи он ҷудой.

Суроғи ҷавонӣ

Раху пайроҳаи паймударо ҷустам,
Хасу хори набуду бударо ҷустам,
Ҷама помондаҳои ёдро гаштам,
Тагорӯи дили фарсударо ҷустам,
Намедонам,
Ҷавониро кучо кардам.
Ба ман буд он замон, ки омадам берун
Шакармаст аз дари кошонаи тифлӣ,
Ба ман буд, лаҳзае падруд меғуфтам,
Ба он афсонаи тифлӣ,

Намедонам,
Ҷавониро кучо кардам.
Ҷавониро Худо донад,
Ки дар он шаҳри аз афсонаҳо обод,
Яъне шаҳри бедардиву бемаргӣ раҳо кардам.

Чӣ кунам?

Хирманам дона надорад,
Чӣ кунам?
Мурғи дил лона надорад,
Чӣ кунам?
Фасли афсона гузашт,
Фасли сармои зимистон омад,
Баргу бори ҳавасам таг-таги по,
Нолиши чон омад,
Ҷон, ки чонона надорад,
Чӣ кунам?
Боддармушти сару савдоям,
Хонадарпушти раҳи дунёям,
Шоми бефардоям,
Ин қадар танҳоям,
Раҳм бегона надорад,
Чӣ кунам?

Рӯё

Қатора чун қатори пуршитоби вақт
Зи шаҳри сабз берун шуд,
Садое зад
Чу фарёди дарёғи як пушаймонхӯрдаи камбаخت
Ва дуде бар ҳаво сар дод,
Чу дуди оҳи як марди чигарсӯхта,

Чу дуди талхи як афсӯси ҳастисӯз
Ва гум шуд дар дили хушки биёбоне...
Қатора,
Ё қатори рӯзҳои бебароре буд,
Ки холӣ буд.

Бе ту

Зиндагии бе ту будан,
Бе ту зистан,
Бе баҳори ту шукуфтан,

Бе хаёли ту ғунудан
Зиндагии боғ дар қайди зимистон аст,
Бе талоши муғча бастан,
Сабз гаштан,
Ғурра кардан,
Зиндагии бе гулу барг,
Зиндагии бадтар аз марг.

Ман аҳли Хуросон

Гаҳ субҳаму хандонам,
Гаҳ абраму гирёнам,
Гаҳ чамъу парешонам,
Аз тухми бузургонам,
Ман аҳли Хуросонам.
Ман Соми Наримонам,
Ман Рустами Дастионам,
Сӯхроби пураармонам,
Таҳминаи бирёнам,
Ман аҳли Хуросонам.
Бунёди сухан аз ман,
Эҷоди сухан аз ман,

Фарёди сухан аз ман
Ҳам инаму ҳам онам,
Ман аҳли Хуросонам.
Шохобаму дарёям,
Ман кӯҳаму саҳроям,
Ман зодаи ин чоям,
Овораи дунёям,
Ман оҳаму афғонам,
Ман аҳли Хуросонам.
Вайрона зи ман обод,
Бегона зи ман дилшод,
Шуд банда зи ман озод,
Худ лек ба зиндонам,
Ман аҳли Хуросонам.
Бо ҳикмати зардуштӣ,

Фазлу хунари пуштӣ,
Эй чарх, маро куштӣ,
Аз чабри ту нолонам,
Осияму исёнам,
Ман аҳли Хуросонам.

Рухсораалови чашмлаҳча¹

Рухсори ту оташи ҳавасҷӯш,
Чашмони ту лаҳчаи алаварез,
Рухсораалови чашмлаҳча,
Дорӣ чӣ нигоҳи барқмаҳмез.
Шарми ту шукуфтани гули сурх,
Ҳарфи ту балоғати сухансанҷ,
Нози ту хичолати баҳорон,
Ганчиначамоли роҳатиганҷ.
Ҳоло ту ба ҳукми навбаҳорӣ,

Аз ҳоли хазон дарак надорӣ
Бар сели шикастамавчи қисмат
Наззораи кӯдакона дорӣ.
Шаҳзодаи бахт дар канорат,
Ғамбодаи дард дар барат нест.
Дар сояи чатри орзӯй,
Як сояи гард бар сарат нест.
Ман ҳамчу лапов² сустгардам,
Ту тезравӣ ба ранги тезоб.
Афтови сарам шаву наяндеш,
Барфи сари ман намешавад об.

Шабе

Осёи базм
Дар хуни гулӯи буридаи шиша мечархид,
Кабоби иштиҳо дар ҳаври даҳони майхорон бугпаз мешуд,

---

¹ Лаҳча-зуғоли оташбори чӯб ё ангишт.

² Лапов-акси тезоб, оби сустҳаракат.

Бодаҳо гул мекарданд,
Чеҳраҳо мешукуфтанд,
Ҳарчи дар сарези дили мастон буд
Аз шаршараи забонҳо бурун мерехт.
Мунофиқро
Сели шароб аз маҳфили аҳбоб ба суроғи сароб андохта
буд,
Шаб розпушӣ мекард.
Шабе, ки пур аз ҷавонӣ буд.
Хазони хотирабор
Тирамаҳ омадаву чун дили пир
Нафаси гарми ҳаво сард шуда.
Чун руҳи ғурбати дунёдида

Ин қадар ранги ҳаво зард шуда.
Номаи ғуссаи бефарёданд
Барғҳое, ки тағи по хобанд.
Ташнаи лаззати оби сарданд,
Ҷӯйҳое, ки пур аз партобанд.
Дар дилам ёди баҳоре, ки намонд
Мекунад обилаву месӯзад.
Ҳама ҷо хотираҳо, хотираҳо, хотираҳо,
Оташи мурда кӣ меафрӯзад?

Гирдбод

Ҳамсафарҳои бовафо рафтанд,
Хотироти чу гарди по монданд.
Лаҳзаҳои хушӣ кучо рафтанд,
Ғуссаву дардҳо чаро монданд?
Ин манам байни регзори ёд,
Регҳои чу ранги зардовӣ.
Регҳои равони дарёвор,
Рӯзгорам дар он шуда овӣ¹.
Гирди худ чархаму ҷӣ чархидан,
Чархуши чархгаштани гирбод.

---

¹ Овӣ шудан, обӣ шудан-ба об афтодан, ғарқ шудан.

Ба кучо меравам,
Намедонам,
Аз кучо омадам,
Надорам ёд.

Бахроми Чубинро хабар кун

Баҳор,
Ин хушпаю пои мусофир,
Ду-се рӯзе чу меҳмон мешавад боз,

Кӣ медонад, ки дар фотиҳаи кӣ
Дигар боре дуохон мешавад боз,
Гуле чину гуле бӯю гуле бахш,
Гумон дорам, ки имкон мешавад боз.
Зи фардои ватан андеша дорам,
Чу Кисро хеши Хоқон мешавад боз.
Бирав Бахроми Чубинро хабар кун,
Ки чанги турку Эрон мешавад боз.

Тасалло

Тоза шуд боз умеди пажмурда,
Зинда шуд дил,
Дили мурда,
Рӯҳи маҷрӯҳ,
Ҷони озурда,
Мешавад боз зиндагӣ кардан.
Наҳсии наҳси сад бало бигзашт,
Тири партобии қазо бигзашт,
Ғуссаи дарди бедаво бигзашт,
Буданӣ буд,
Будаҳо бигзашт,
Мешавад боз зиндагӣ кардан.
Рафта, ки рафт, барнамегаштаст,
Умри рафта зи сар намегаштаст,
Бад, ки аз бад батар намегаштаст,
Расми дунё дигар намегаштаст,
Мешавад боз зиндагӣ кардан.

Як шаб

Шаб...
Чароғе нест,

Дар китоби шаб
Ғайри доғе нест,
Дил ба дард омад,
Дилсуроғе нест,
Бодаи ғам мехӯрам дар кунчи танҳой.
Пушти дарвоза
Бод менолад,
Мекунам ёдат,
Ёд менолад,
Бодаи ғам мехӯрам дар кунчи танҳой.
Кӯча торик аст,
Хона торик аст,
Тиратар аз тирагии шаб муҳити ман,
Бодаи ғам мехӯрам дар кунчи танҳой.

Хиёбони Хулбук

Дар ин раҳу рӯ пову пае нест,
Як гарди ёде аз рафтае нест,
Бод асту борон дар ин хиёбон.
Бо ранги канда чун ранги мурда,
Гулбун лабашро маҳкам фишурда,
Дод асту афғон дар ин хиёбон.
Нахле хамида чун гардани хам,
Хаспӯш ҳавзе чун чоҳи Рустам,
Гарди биёбон дар ин хиёбон.
Хокаш ҳама сурх чун реги хунпӯш,
Ин чо чакида хуни Сиёвуш,
Сад қисса пинҳон дар ин хиёбон.

Не боли Шаҳбол, не Шери Хатлон,
Ҷанги бародар хайтолу Эрон,
Гӯри далерон дар ин хиёбон.
Шайтони туркӣ, имони тозӣ,

Дар қатлу ғорат, дар фитнесозӣ,
Ҳамаҳду паймон дар ин хиёбон.
Ин тахти вожун ин шаҳри вайрон,
Дарс асту ибрат бар қавми Эрон,
Аз рӯзгорон дар ин хиёбон.

Табрики худам ба рӯзи мавлудам
Зиндагиро балокаше боист,
Чони дар обу оташе боист,
Пештози балову офатҳо,
Соддаи хуш зи нохушӣ боист,
Баҳри ин ҳама маро зоданд,
Инчунин як рисолатам доданд,
Рӯзи мавлуди ман муборак.
Чун шудӣ дард ман намебудам?
Ғам чӣ мекард ман намебудам?
Боғи дунё чӣ рангу зебе дошт,
Бе гули зард, ман намебудам?
Баҳри ин ҳама маро зоданд,
Инчунин як рисолатам доданд,
Рӯзи мавлуди ман муборак.
То намонад, даме ба ҳам бошем,
Зиндагии баҳоначӯ ҳар бор,
Пеш орад баҳонаи бисёр.
То дами кӯтаҳе ба ҳам бошем,

Зиндагонӣ баҳона мехоҳад,
Зодрӯзам баҳонаи дидор,
Рӯзи мавлуди ман муборак,
Сӯзи бедуди ман муборак.

Шоми деҳа

Маҳтоб дафи зарин даффовӣ¹ бувад гардун,
Ин чо ҳама арғуштӣ, мавзунқаду номавзун.
Рахшидани ахтарҳо аз гунбади ахтарбор

---

¹ Даффовӣ - дафнавоз, доиразан

Чун чашми тамошобин аз бому сари девор.
Чумбондани¹ шаббода рақсидани нозолуд,
Махмур чу тарёкӣ ҳар хона барорад дуд.
Зоғони сияҳчурда аз сайри баҳор оянд,
Хубони хушу кадрас бо села зи кор оянд.
Хам карда чу дар сачда кӯху талу пушта пушт,
Рӯ бар шафақи ҳамчун оташкадаи Зардушт.
Ҷо карда ба оғилҳо мардум бузу бузғола,²
Чир-чиркунон мурғон гиранд ҳама ҳола².
Шаб пардаи гулдузӣ оҳиста кунад поён
Неку бади мардумро дар парда кунад пинҳон.
Хайр, эй ғаму ташвишҳо, ранчу ситами дунё,
Хушпову қадам бодо пову қадами фардо.

Гилай ман аз мост

Гилай ман зи хазон нест,
Гилай ман зи баҳор аст, ба як тап-тапи по
Чаманашро ба хазон додаву бигрехт кучо.

Ханчари хору қиёғаш³ аз чӣ
Натавонист дами теғи хазонро гирад?
Лулаи ғунҷаи сахташ чу гулӯлагардон
Натавонист раҳи тиру камонро гирад.
Гилай ман зи хазон нест,
Зи ҳамон мурғи баҳории фирорист, зи тарс,
Тарси ҷони арзон,
Тарси ҷони ношуд,
Ба яке ғӯзаки кафки даҳани сарди хазон
Ёд аз лона накард,
Ҷанги бегона накард,
Ҷанги мардона накард,
Думбро ходакунон рафт зи майдон ларзон.

---

¹ Чумбондан – киноя рақсидани бошавку бохунарона.

² Ҳола гирифтани – дар лонаҳои худ ором гирифтани паррандагон.

³ Қиёғ- қилқ, навъе гиёҳи буттағӣ, ки тезу буррандааст.

Гилай ман зи араб несту аз турку муғул,
Гилай ман аз мост.

Пасмондае дар биёбон

Турнаҳо, ки занги рехлатро заданд,
Рафтаанду монд овошон ба гӯш.
Турнаҳо чун тӯшаи раҳ бурдаанд
Рангу бӯи рӯзгорамро ба дӯш.
Рӯзҳоям корвони гумшуда
Дар биёбонҳои ёди гардпӯш.
Чун алови гулхани нокуштае,
Офтоби умр мегардад ҳамӯш.
Дар кучои ин биёбон то ҳанӯз
Ҳаст як пасмондае дар чумбу чӯш.

Аз ватан намеранчанд
Аз ватан, ҷони ман, намеранчад,
Ҳамчунон аз насибаву тақдир.
Ҳамчу аз модар,
Ҳамчу аз устод,
Чун зи чабри пир.
Мон, ки гоҳе кунад таги поят
Чун гулу сабзаи ба раҳ руста.
Аз сари нон бимон кунад пешат
Ҳамчунон тифли дасту рӯй ношуста.
Гар чу модар чазот хоҳад дод,
Мисли кӯдак ба домани ӯ часп.
Гар чу деҳқон кунад лагадмолат,
Мӯросо ба хирмани ӯ часп.
Меваи хом мешавад ширин
З-оташи офтоби тобистон.
Ту ҳамон ғӯрай, ватан бошад
Офтобе, ки мепазӣ дар он.
Бедахан аз ватан бимон чоғад,
Бе сухан ту бикун ватандорӣ.
Оқибат мисли сағ шавад сағмур,
Аз ватан ҳар кӣ кард безорӣ.

Худкарда

Китоби қисмати моро варақ зан,
Давот аз чашму аз мижгон қалам кун.
Ҳичо андар ҳичояш ашки ҳасрат.
Варақ андар варақ тар карда дар хун.

Хато пушти хато дар ҳар саҳифа,
Гунаҳ пушти гунаҳ бори варақҳо.
Сабақ андар сабақ баҳри сабақгир,
Гарон афтода моро ин сабақҳо.
Ба ҳар як бекафан дода кафанвор,
Ватанро, бекафан монда ватандор.
Чу мо бар мо накарда душманӣ кас,
Накарда ҳамчу мо моро касе хор.

Гимни озодагон

(Мо барои озодӣ мераздем. Барои ман зистан зери чатри
бардагӣ пастгарин навъи зиндагист. Аҳмадшоҳи Масъуд)
Ҳоки пурмочарои мо шоҳид,
Ҳасрати рафтаҳои мо шоҳид,
Қисмати пурбалои мо шоҳид,
Бар ҳақиқат Худои мо шоҳид
Разми мо аз барои озодист,
Рӯи мо бар Худои озодист.
То хирадро ба худ алам кардем,
Рӯй бар дафтари қалам кардем,
Даҳр обод ҳамчу Чам кардем,
Беш кардем ё ки кам кардем,
Разми мо аз барои озодист,
Рӯи мо бар Худои озодист.
Хуни мо рехт арраи Заҳҳок,
Ҳоки мо бехт душмани бебок,
Сар чу бардошт нанги мо аз хок,
Хашми мо сӯхт хонаи афлок,
Разми мо аз барои озодист,
Рӯи мо бар Худои озодист.

Зиндағй аз барои нон бошад,
Ҳамчу сағ баҳри устухон бошад,
Зиндағй не,балои чон бошад,
То чаҳон буду то чаҳон бошад,
Разми мо аз барои озодист,
Рӯи мо бар Худои озодист.

Борону борон

Борону борон,
Чун тирборон,
Ҳоли ту чунаст
Эй боғи урён?
Борону борон,
Тири зимистон,
Ҳоли ту чунаст,
Эй барги ларзон?
Борону борон,
Бечора деҳқон,
Ҳоли ту чунаст
Бе бурдаи нон?
Борону борон,
Ашки ғарибон,
Эй ризқ дар мушт,
Эй хона дар пушт,
Ҳоли ту чун аст,
Эй қавми сарсон?

Хайрбодӣ

Дар лаби шишае , ки хун партофт,
Хуни дил жола-жола мерахшад.
Хонарӯшанкунии айши мост,
Май, ки дар пиёла мерахшад.
Чашми ғамбори соядори мо
Ҳамчу маҳ, ки ба ҳола мерахшад.
Ашки шабчакидаи падруд
Субҳ дар чашми лола мерахшад.
Бар булӯри дилам назан нохун,

Офтобо, ки нола мерахшад.

Афсонаи ёд

Чӣ зебой

Дар он шабҳо, ки бар хоби шабам дуздона меоӣ,

Ту як афсонаи ёдӣ,

Ки аз афсона меоӣ.

Чу нури хираи равзан,

Чароғи куштаи хотир шавад рӯшан,

Ту бар бӯи чароғи ёд чун парвона меоӣ.

Ту як чӯёи гумчӯӣ,

Суроғи ганҷи гумкарда,

Ба кӯи дил,

Ба ин вайрона меоӣ.

Чӣ нохурсанд меоӣ,

Хичолатманд меоӣ,

«Ту соҳибхонаӣ, охир,

Чаро дуздона меоӣ»

Асои гирдбод

Барои Фатҳуллои Саид

Сари кӯтал нигоҳи хаста кардам,

Ҳанӯзам пиртуруш¹ ҳезмзани ланг

Хараш дар зери бору банд мекофт,

Ба зери сояи ғафси сияҳфарк

Ба чашми чашма зоғе нӯл мезад,

Раҳе, ки омадам, дигар наметофт.

Қади хамгашт чун пушти хамида,

Ба пушти роҳ буд пушторай² тал.

Ҳанӯзам хок бар сар, хор дар по,

Дар он чо буд сарсон боди шалпар.

На тифлӣ буд, на пирӣ, не чавонӣ

Дар он саҳрои гум дар гарди ёде.

---

¹ Пиртуруш-ифодаи таҳқиромезест нисбат ба пире, ки аз зиндагияш хама безор шудааст.

² Пуштора – боре, ки ба пушт мекашанд.

Фақат буд дар ҳаво мисли адабчӯб,
Асои гурмдори гирдбоде.

Дигар ба боғи дилам
Дигар ба боғи дилам лаззати шукуфтан нест,
Дигар зи доғи дилам роҳати гиристан нест.
Дигар ҳавои даҳони баҳори зиндагар пуфест,
Дарахти хушки танамро умеди зистан нест.
Ба мисли марди ҳалолхораам камризқ,
Чу марди пуртакигӯям¹ ба ҳар кучо шумрӯ.
Чу чайби аҳли қалам чайби орзу холӣ,
Ба ҳукми сурати гул гули ҳавас бебӯ.
Чу қавми гашта парешон хотири парешонам,

Чу дасти хушки сахошохи бахт бебарг аст.
Накун фариштаи марг, ин қадар даҳон ширин,
Ки марг муждаи зист асту зистан марг аст.

Бунгаҳи² аробакаш
Дилам дар изтиробай, очаи чонам,
Аҷаб ҳолам харобай, очаи чонам,
Ҳаётам як азобай, очаи қон,
Очаи қон,
Очаи чонам.
Сарам мечарҳад чун чарҳи ароба,
Ба поён меравад нарҳи ароба,
Нафас дуди кабобай, очаи қон,
Очаи қон,
Очаи чонам.
Шавад чарҳи ароба гирдгардон,
Ба ёдам мерасонад гирдаи нон,
Ду чашмам ҳавзи обай, очаи қон

---

¹ Пуртакигӯ - касе, ки суханро рӯирифт, дар рӯи одам мегӯяд.

² Бунга, бунгаҳ-замзамаи зерилабии суруд, ки хеле ғамангезу ширин аст.

Очаи чон,
Очаи чонам.
Фарах дар дасту пой шалпарам нест,
Пас аз ту соябоне бар сарам нест,
Сарам дар офтобай, очаи чон,
Очаи чон,
Очаи чонам.

Баҳори баъди чанг
Имсол дар чамоли гулу сабза гард нест,
Имсол хок ашки алам дам намекашад.
Аз ҳар суроҳ мори аҷал сар намехалад,
Аз ашк хишти хонаи дил нам намекашад.
Мурғе ба сӯи лонаи худ бо ҳазор тарс,
Нолон нигоҳ карда дилаш рам намекунад.
Дигар забони баҳс набошад забони тир,
Шайтон фиреби ҳазрати одам намекунад.
Имсол шукр,
Шукри Худо,
Шукри зиндагӣ
Хоби банози кӯдаки хотир бароҳат аст,
Имсол гӯ баҳорро:
Гулбезтар биё,
Соли муҳаббат аст.

Иқро

Ту охирин баҳонаи зистан,
Ту охирин нишонаи будан,
Ту охирин таронаи фарёд,
Ту охирин забонаи гулхан,
Гулхани дилам астӣ.
Бе ту ман сабзаи биёбонам,
Сабзсӯзии нози боронам,
Бозии бодам,
Дар таги поям,
Бе ту, охир, чӣ гӯямат, чунам,
Ҳайкали зиндаёд Мачнунам.

Ба Худо,

Худои ҳастам кард,
Ишқоину ғампарастам кард,
Бе ту як дам будан наметонам,
Наметонам,
Наметонам.

Шоири шоирон, баҳор
Дар сабқате, ки бигзарад дар назми фаслҳо,
Фасле ба ту намекунад баҳси баробарӣ.
Барги ба барг ҳар гулат печида чун хаёл,
Борони ту чакомаи андешапарварӣ.
Сад санъат аст дар хати тиру камони ту,
Сад ҳикмат аст дар лаби гӯёи обшор.
Ҳар сабзаат қасидаи часпу талоши зист,
Ҳар сокаи гули тарат як сатри обдор.
Мурғон боғ ровии шеърӣ баланди ту,
Бодат кунат ҳикояти табъат ба рангу бор.
Имрӯз байни ин ҳама даъвогарони шеър,
Шоиртарин касӣ, касӣ, касӣ, баҳор.

Хазон

Сабзаҳо шакзадаи¹ шӯшабагӯш,
Киштаҳо мурдадили хоболуд.
Боғҳо барҳанаи дуздзада,
Зиндагӣ фалсафаи буду набуд.
Бод авангарди сипоҳи сармо,
Боғбон рӯ ба гурез аст аз боғ.
Қавми аз хасм гурезон мурғон,
Ғунҷаи сардзада мурдачароғ.
Осмон гичу дарундору малӯл,

Ҷӯй чун кисаи деҳқон холӣ,
Барг бо ранги руҳи зардовӣ,

---

¹ Шак-шабнам.

Мекунад чун аламӣ кафмоӣ.
Шох паррандаи парканда¹ шудааст,
Бод даррандаи гиранда шудааст,
Мурданизеб хазон зинда шудааст,
Давр даври ғами пайканда шудааст.

Тавбаи яъс

Эй хоки ориён,
Озодазодагон,
Эй сарзамини мард,
Эй садршини дард,
Мушриквор тавбаи навмед мекунам,
Дар чонам ози доманат бо рангу рӯи зард.
Ин ман,
Ҳамон манам,
Истода пеши ҳазратат мӯҷрим ва шармсор
Тан дода бар ҷазост.
Дармондае ба пеши ту чун пеши кирдгор
Дар рӯзи бозхост.
Ин ман,
Ҳамон манам,
К-аз рӯи ақли кӯр,
Аз чаҳлу аз ғурур,
Аз ҳол то кучо,
То ибтидои дур
Фанди шиори мардуми бегона хӯрдаам.
Гуфтӣ:
Ба худ биё,
Фармон набурдаам.
Ин ман,
Ҳамон манам,
К-аз хишти чаҳли хеш
Кардам бино ба гирди ту девори мазҳабӣ,
Тираравон манам,
К-овехтам чу Маздакат бар дори мазҳабӣ.

---

¹ Пайканда- яъне каси паяш канда шуда, беному нишоншуда, мурда.

Гаҳ дар баҳои чон,
Чоне баҳои зарраи гарди туро надошт.
Гоҳе барои нон,
Ноне, ки нархи чехраи зарди туро надошт,
Бо безани адӯи ту хоки ту бехтам,
Бо ханчари адӯи ту хуни ту рехтам,
Инак ман, он манам,
Бегонапарваре,
Бехонаву даре,
Як хокбарсаре,
Истода пеши ҳазратат мучрим ва шармсор,
Чун пеши кирдгор
Бо тавбаҳои яъс.

Ғарибамро биёр

Барфи аввал ....
Барфи тар ...
Пораҳои номае аз хоки ғайр,
Аз баҳор,
Аз як ғариби дар ба дар.
Барфи аввал ...
Барфи сард ...
Аз чудой,

Аз баҳори рангзард.
Барфи аввал ...
Пораҳои номаҳо,
Номаҳои бе ҷавоб.
Номаи гулгунчаҳои роҳпо,
Шоҳаи аз кундапайвандаш чудо,
Аз ғарибиҳо баҳорамро биёр.
Эй худо,
Эй худо,
Эй худо!

Ишорае дар хоб

Чанд мурда,

Мурдаи дар зиндагӣ номӣ.
Чун хаси афтода дар гирдоб мечархид,
В-ин аҷаб, ки мурда менолид:
Ҳайфи умрам,
Ай дареғи умри барбодам.
Эй худо,
Хоби киро дидам,
Шаб ба ҳоли зори кӣ дар хоб нолидам?
Хазонрез

Охири барг мепарад аз боғ,
Шишта дар об ҳамчу мурғобӣ.
Охири тарона мемирад,
Дар лаби хушки ҷӯи мурдобе.
Боғбон меравад ва мегирад,
Аз зимистон қасоси беҳобӣ.
Боғ медонаду гаронхобӣ,
Бод медонаду хазонрубӣ.

Ашки ҳасрат дар зодгоҳи Адиб Собири Тирмизӣ
Аз осмони шаҳри ту
Мерехт борон ин сахар,
Ҳар нахли боронхӯрда буд
Тоҷики гирён ин сахар.
Чун оби борони хазон
Дар кӯчаҳо сарсон будам.
Гӯри туро, шеъри туро
Аз ёдҳо пурсон будам.
Дар мағзи чонам мехалид
Хучхорҳои чашми танг,
Ҳар қатра борон ин сахар
Дар гарданам мебаст санг.
Тирмизи ту, Тирмизи ман
Аз мо буду аз мо набуд.
Бегона соҳибхона буд,
Соҳибватан бегона буд.
Шеъри ту лабҳои маро
Месӯхт монанди шарар,

Байни наистон навха дошт
Омӯй бо лафзи дигар.

Нишони хазон

Чу шудгори заминаш бо чабини пур зи чин дехқон
Таконда доманаш, вакте ки рахт аз кишта мебандад,
Маҳи хасрав¹
Ба ангушти баҳори мурда вакте ришта мебандад,
Ба завқи сабз
Даме ки муғчае дигар намехандад,
Дигар ғунча
Ба чашми тар намехандад,
Даме мурғони гармодӯст
Гурезавор тарки хонумон карданд,
Ва чун хатти сияҳ зоғон
Чаманро пурфиғон карданд,
Дигар дар боғ
Ниҳоле дар хаёли сабзпӯшӣ нест.
Дигар чӯеву чӯше нест,
Гуле бо гулфурӯше нест,
Бидон,
Даври хазон омад,
Замони имтиҳон омад.

Бозгашти ёд

Аз диёри кӯдакӣ, вакте ки мерафтам,
Бо раҳи хам дар хамаи ноошноӣ сабз
Сӯи як фардо,
Рӯ ба як фардои дури дур,
Аз чароғи орзу пурнур,
Сӯи як фардои ғарқи гул,
Зиндагии он қадар аз орзу пур-пур,
Ки дар он як гарди навмедӣ намеғунчид.
Гарчи медидам,

---

¹ Моҳи хасрав-ғози мизон, торҳои чун тори анкабут, ки хангоми хазон дар ҳаво парвоз карда мегарданд.

Намедидам,
К-осмони деҳа гирён буд,
Бод менолид,
Раъд меғуррид,
Барқ мерахшид.
Саддаи танҳой нимахушк

Аз канори роҳ ҳамчун модари пирам
Даст меафшонду меларзид,
Зери борон буд,
Гӯиё як обшори сабзи ларзон буд.
Рӯи боми хонаи лой
Чашми сурхи лолае метофт,
Чашми сурхи лола, ки тар буд,
Балки чашми духтари ҳамсоя буд он лолаи гирён,
Он нигоҳи ҳасратии оташ андар қаър
Сахт сӯзон буд.
Раҳ ба раҳ хоре
Мекашид аз доманам:
Баргард
Бо забони тез
Санги сангов оғаҳам мекард:
Аз раҳат баргард,
Лек раҳ дар пой ман чун мор печон буд.
Зери дандони качи ӯ захр пинҳон буд.
Заҳри ҳичрон буд.

Фасли рафтани ту

Он фасли рафтани ту,
Фасли хазони ман буд.
Андӯҳи кӯчбандӣ
Дар ошёнӣ ман буд.
Боғи хазонрасида
Ҳоли хароби ман дошт.
Абри азо гирифта
Чашми пуроби ман дошт.
Мезад ба кӯча ҳиккас

Боди забонгирифта.
Чун охи сарди ман буд
Сармои чонгирифта.

Дигар набуд барге
Дар шохи бахти тарбарг.
Поёни кори дил буд.
Поёни ишқи тармарг.

Ёди гумчӯ

Дида, дида ба раҳи умри дароз
Марди пурдидаи пурмила¹ шудам.
Он қадар сӯхтаву месӯзам,
Ки дигар пайкари обида шудам.
Боз ҳам дар дили пӯшида қуналғ²
Қои доғи ту ҷудо месӯзад,
Ишқи покизатар аз домани субҳ,
Ишқи сӯзандатар аз барқ задан,
Ишқи бо соддагии бовари тифл,
Ишқи аввал, аввали гум қардан.

Аз сӯхтаи дил³

Меравӣ?
Бо худ бар
Гарди он хотираро,
Ки чу хокистари як оташи сӯзон монад,
Нагузор
Хасу хошоки баҳоре, ки гузашт,
Таги борон монад.
Меравӣ?
Боз чу рӯҳи гушна

---

¹ Пурмила-касе, ки бисёр дидаву берӯ шуда, маҷозан бешарм.

² Қуналғ, қуналғак-пӯст давондани болои захм.

³ Аз сӯхтаи дил-аз алам

Ту ба хобам надаро дар шаби мадхушии ман,
Ҳамчу ҳаври ғусса
Ба фиғонам набаро аз лаби хунҷӯшии ман.
Меравӣ?
Рав чу насими гузарон беовоз,
Мон, ки дар барги лабам шабнами борон монад.

Меравӣ?
Мегузарад хаби парешонворӣ
Ғуссаи рафтани ту,
Шевани ман,
Гарчи бисёр дароз
Ларзаи даҳшати ин хоби парешон монад.

Чигарпора

Дастам намерасад, ки барам бар сарат ба меҳр,
То панҷаҳои хушкро дар обшори мӯт
Аз шоҳаҳои сумбули домони шаршара
Шодобтар кунам,
Ин дасти хушкро
Дар торнови¹ дидаи боронии шабам
Чун кунда тар кунам.
Оҳ, эй зи дида дур,
Эй нури чашми рафтаи аз дидагони пир,
Акнун суруди ёди туро аз забони дард
Ҳар дам шунида гирияму ҳар шаб зи бар кунам.
Чун ҳофизони кӯр.

Раҳой

Ҳамчу нур аз қабати шиша заҳидам берун,
То кунам шои туро нуронӣ,
Банди зидони туро бишкастам
Ҳасрати зиндонӣ,
Пару боли ту раҳост,
Пар задан натвонӣ,

---

¹ Торнов –борони барфолуд.

Ин даму фурсати парвозраво мегузарад.
Теги чаллоди бало боло буд,
Бар сарат,
Дар назарат
Фурсате нест дигар,
То ба як ташнагии ошики дунё дами марг
Дидаи ҳасратие сӯи ҳавасҳо дӯзӣ,
Гуфтамаат:
Бош басабр,
Ин ҳама дарду бало мегузарад.
Лолаи сурх ба гулдони пуроб
Дидаи боронӣ,
Шарфаи хушқадаме меояд,
Шарфаи пой сахар,
Дар шаби зулмонӣ,
Дил, дилам, мешунавӣ,
Ғуссаи мо, ба худо, мегузарад.

Хуручи дард

Хонаи умрро задам оташ,
Чангдуде зи манзилам мондаст.
Ман чӣ дорам?
Ду дасти дар бинӣ

Он чӣ аз кишту ҳосилам мондаст.
Шишаи холии паси погах,
Дили холӣ зи маҳфилам мондаст.
Гарданам рӯи кундаи таслим,
Андаке ранчи қотилам мондаст.
Бо чаҳонам дигар чӣ дилгармист?
Ба Худо, аз Худо дилам мондаст.

Бе туву бо ту

Дар ин сафар, ки нест
Хоби бароҳате,
Дар ин сафар, ки нест,

Ёди фароғате.
Дар ҳар қадам, ки ҳаст
Дарди чу раҳзане,
Дар ҳар қадам, ки ҳаст
Дунёву душманӣ,
Дадам ба дасти ту,
Дадам ба дасти ман,
Ту чун шикастабанд
Дар ҳар шикасти ман.
Дар шаҳри бечароғ
Ишқат чароғи ман,
Ман дар суроғи ту,
Ту дар суроғи ман.
Бе ту ва ишқи ту
Бекастарин манам,
Бе ту ва ишқи ту
Хоки замин манам.

Хадраи ёд

Наврӯз боз омаду ёди ту сар кашид,
Чун шохи нав зи хадраи хушкидаи дилам.
Чун оби захми кундаи фартути тути пир,
Зардоб мечакад ҳанӯз аз кундаи дилам.
Омӯхт чӯ таронаи ширин зи хандаат,
Дузидид гул шукуфтани лабхандаи туро.
Орад ба ёди печиши чӯ гирди нахли сабз,
Мӯи ба гирди гарданам печандаи туро.
Дидори ту саодати ду олами ман аст,
Камбахт ошиқам ба саодат намерасам.
То чанд ҳамчу ханда зи ман мекунӣ гурез,
То кай чу ғам ба хотири шодат намерасам.

Шубон

Само чун курпаи таркӣ ба рӯяш¹,

---

¹ Таркӣ-қӯрроқӣ, курпае, ки аз порчаҳои матоҳои гуногун сохта мешавад.

Замини зери пояш ҳамчу қолин.
Ба рӯи сабза чун дар чоғаҳи нарм,
Бихобад дастҳоро карда болин.
Чу зад бар хок паҳлӯ марди чупон,
На мӯраш мегазад, не каждому мор
Бувад чун диҷбони диҷи кӯҳӣ,
Рама ҳамчун сипоҳу ӯ сипаҳдор.
Ба сар дорад сала чун кӯҳи лола.
Ду чашми торсаш мисли пиёла.
Балои қони гургон чӯбдасташ,
Зи дасти у надорад дузд ҳола.
Ба мисли марзбон бедору ҳушёр,
Бувад қонбозу сарбозу ватандор.

Хаёли боронӣ

Осмон субҳу шом азодор аст,
Бар гулу хори пушта менолад,
Бар баҳори шаҳид мегиряд.
Аз даи баччакушта менолад.
Тупи тундар намешавад хомӯш,
Дар замин ҷангу осмон ҷанг аст.
Беканор аст ин ҷаҳон ин қадр,
Ин қадар,
Ин қадар ҷаҳон танг аст.

Духтари заркокул

Духтари лахчачашми Заркокул¹,
Қони аз ташнагӣ ба лаб дорам.
Аз лаби ширбӯи ту имшаб,
Бӯсаи қарзиям талаб дорам.
Баъди ин бо гуноҳи ман, ҳайҳот,
Шири деги ту сар нахоҳад рафт.
Рӯи ту меравад агар аз ёд,
Доғи ту аз чигар нахоҳад рафт.

---

¹ Заркокул, Саркокул-деҳаест дар Хатлон, ки кӯдакии муаллиф он ҷо гузаштааст.

Гаҳвора ва гӯр

Гӯр морест хӯрда, дам карда,
Дар гулӯяш чу луқма гаҳвора.
Ҳамчу арвоҳи ланг саргардон.
Подаи дар мазор овора.
Ҳамфиғони ба дарди хомушӣ,

Боди шабзиндадор бедор аст.
Дар сари гоҳвора менолад,
Бод, гӯй, ки модари зор аст.
Шохаҳо,
Шохаҳои хушқу тар.
Қабза, қабза чу мӯ парешонанд,
Абрҳо, абрҳои дилпора,
Бар сари гоҳвора гирёнанд.
Дар сукути фиғони хомӯшӣ,
Дар ғиреви ғамовари чинбод.
Модаре боз алла мегӯяд,
Қиссаи зиндагӣ кунад эҷод.

Зиндагӣ дурӯяст

Гуфтам ба зиндагӣ:
Ширинӣ ин қадар,
Гуфто, ки талх низ.
Гуфтам:
Ҳаёт медиҳӣ,
Гуфто, ки марг низ.
Гуфтам:
Баҳори мақдамат гул ҳады мекунад,
Гуфто, ки хор ҳам.
Гуфтам:
Насими мақдамат орад шамими пок,
Гуфто:
Ғубор ҳам.
Гуфтам:
Зи васл мужда дех,
Гуфт:

Аз фироқ чӣ?
Гуфтам:
Зи меҳр қисса кун,
Гуфт:
Аз нифоқ чӣ?
Гуфтам, ки чабр мекунӣ ман мепарастамат,
Дар ин чӣ ҳикмат аст?
Гуфто, ки дилбарам,
Аз имтиҳони ошиқон ман завқ мебарам.

Пӯзиш

Ёде аз Одина Ҳошим

Дастӣ бозихуноки шаб, ки расид,
Даффи тиллоии хуршед кафид.
Турнаҳо
Ҳамчунон тори рубоби ту садое доданд.
Ва зи ҳам бигсастанд.
Осмон косаи безиҳи рубоб аст, онро
Ҳамчунон бар сари бесоҳиби ту,
Бар сари санги мазори ту зада бишкастанд.
Ва садафҳош парешон гаштанд.
Пеши беғам ғами дилро натавонӣ гуфтан,
Омадам бар сари гӯри ту , ки бо ту гӯям.
Аз ду чашми чашма
Лавҳаи гури туро мешӯям.
Ту вале хомӯшӣ,
Ту малолӣ аз ман ...
Дар гусели ту набудам он рӯз,
Ки чу тобути шаҳид
Ҷисми зардови ғаматро монданд,
Пои як минбари чун минбари иблис баланд.
Ва чу дар зиндагиат
Ту ба пои минбар.
Душману дӯст ҳама дар сари минбар буданд,
Сифатат мекарданд.
Дар забоншон афсӯс,

Гиряхошон пурфанд.
Дили ториктар аз гӯри сияҳшон хурсанд,
Ки бишуд боз чароғе хомӯш.
Як дили рӯшану бедор бимондаст аз чӯш,
Эй дилат оина.

Акаи Одина,
Эй дарунсӯхтаи берунсабз.
Дар гусели ту набудам з-он рӯ,
Ки на бинад ва на сӯзад дигар,
Ин дили хокистар,
Ман ба марги ту надорам бовар.
Ба ёди модарам

Ҳамчунон кирми замин мелӯтам
Аз паи рӯзии худ саргардон.
Кас напурсад, ки:
Фалон, ҳолат чист?
Кас нагӯяд, ки чӣ дорӣ армон?
Зиндагӣ бе ту набудааст осон,
Давлати рафта зи сар, модари ҷон.
Як сари қоқи ману ин ҳама дард,
Ту будӣ, дард набуд танҳой.
Ту будӣ аз алами дунёй,
Ин қадар ман набудам савдой.
Зиндагӣ бе ту набудааст осон,
Давлати рафта зи сар, модари ҷон.
Покашон нимашабӣ меоям
Бо дили хаставу захми тоза,
Сарду хомӯш ба ман менигарад.
Чашми қулфи сияҳи дарвоза.
Мекунам боз дари ғур-ғурӣ,
Мекашад бод дар он ҳамёза.

Зиндагӣ бе ту набудааст осон,
Давлати рафта зи сар, модари ҷон.
Дур аз рӯи чу шират чашмам,

Тифли аз сина чудокарда шудааст.

Ашки рӯпуш– ҳичоби мижгон,

Дур афкандаву бепарда шудааст.

Ғуссаҳои хурдам

Дар дилам зарда шудааст,

Ин қадар дер чаро фаҳмидам:

Зиндагӣ бе ту набудааст осон,

Давлати рафта зи сар, модари чон?

Нашӯ, борон

Нашӯ, борон,

Нашӯ аз роҳу рӯ хуни шаҳидонро.

Бимон, к-аз донаҳои хуни ин мардони армонӣ,

Баҳоре, ки биёрад номаву пайғоми озодӣ,

Ғули умедҳои нодамида сар кашад бо синаи пурдоғ.

Ки бошад ташнагии ташнағони бенасиб аз бўсаҳои обдоре,

Бишканад дар чашмаи лабҳои гулбӯе.

Бимон ин нуқтаҳои хун, ки ҳамчун нуқтаҳои сафҳаи нан-

виштаи умри чавонмарганд,

Ба рағми ёдҳои кӯтаҳи мардум,

Ба роҳи ворисони некбину оштихуе, ки меоянд ҳамчун

рахнамо бошанд,

Мисли шабчароғе, ки кунад рӯшан раҳи шабмондагонро

сӯи як маъвои инсонӣ

Ва як фардои нуронӣ.

Нашӯ, борон,

Нашӯ аз роҳу рӯ хуни шаҳидонро,

Нашӯ ин пошхурда оташи дилҳои сӯзонро,

Нашӯ, борон,

Нашӯ, борон,

Нашӯ борон.

Қурбонии чанг

Тани баҳорвор базебаш шукуфта буд дар хун.

Ва лоззори канораш баҳори ҳасрат дошт.

Ду чашм,

Чашми сиёҳаш чу нуқтаҳои суол,

Дареғу чуну чарову ғубори хайрат дошт.
Сараш,
Сари чавону баландаш, ки дӯш оғуше,
Аз он, ки бистари ӯ гашта буд, менозид,
Кунун ба хоки сиях хуфта буду бо муяш
Ба ҷои панҷаи маҳбуб бод мебозид.

Лабаш,
Лаби зи хуни дилаш тар ба лолае мемонд,
Ки гулфурӯши балояш ба риштае гӯё,
Барои мурдаи бесоҳибаш кафан медӯхт,
Шамоли барфи зимистон ба навҳаи хаста.

Бихиштӣ

Ба ёди Пиримқул Сатторӣ

Баъди ҳазор ғам,
Ногоҳ як шабе зи шабони ҳазордard.
Дар хоб дидамат,
Чӣ хоб,
Хоби лаҳзаи беёдии мариз.
К-эй дар замона хор,
В-эй бар Худо азиз.

Ту дар бихишт будай ҳамчун шаҳиди пок,
Ман дар диёри дӯзахи бедорфикрҳо.
Беҳуда ҷустамат.
Гуфтам:
Нагуфтамат,
Худро назан дар обу алоб аз барои қавм,
К-ин қавми дӯсткуш,
Ҷамшедро ба арраи Заҳҳок додаст.
Ғамҳанда дар лабат,
Гул зад¹ ба рӯт ғӯзаки² андӯҳи бечавоб.
Бигзаштӣ аз барам,
Бедорӣ буд,

---

¹ Гул задан - доғҳое, ки рӯи нони аз хаамири норасида ҳангоми пухтан пайдо мешаванд.

² Ғӯзак-ҷойҳои дамидаи болои нон, ҳубобҷаҳои рӯи об

На хоб.

Бодреза

Дар мотаами тифли навзод

Бар чашми рӯз ашки алам парда мекашид,
Дар рӯи рӯз кандагии ранги мурда буд.
Абри хазон ба марқади гулзор мегирист,
Барги хазони гул кафани дузд бурда буд.
Ҳар шох ҳамчу мижаи пурнам зи гиря тар,
Дар ҳой-ҳойи боди хазон шевани дигар.
Таффи замин чу оҳи зани баччамурда сард,
Чашми ҳаво чу дидаи пурғуссаи падар.
Якрӯза тифл хандаи як бахт буд, гузашт,
Чун барқи хонасӯз ба қошонаи умед.
Бар тахтаи сиёҳи сарам зиндагӣ навишт,
Поёни қиссаҳои маро бо гачи сафед.

Шаббоди умед

Чашмҳои нигарони гулҳо,
Ки шаб аз ашк таранд.
Дар сукути ғанабу бедорӣ,
Ба умеди саҳаранд.
Бодҳои раҳгум,
Ки дар ин кӯчаи сарбастаи шаб сарсонанд.
Ба гумон медонанд,
Ки раҳе ҳаст ба гулкучаи саҳрои кушод.
Ту ҳам, эй гашта ба ғамхонаи айём асир,
Ту ҳам, эй ғамзада дил.
Як шаб аз роғи дари бастаи ин хонаи танг,
Ҳамчунон шӯъла бурун хоҳӣ рафт.
То ба як дурии хушнуди уфуқ,
То ба як ободӣ.
То ба як озодӣ,

Ғирев

Аз табассум, ки дар лабе нашкуфт,
Аз нигоҳе, ки сарду сармоист.
Аз дуруғе, ки ростиро кушт,

Ҳамчу аъроб оташи Зардушт.
Аз умедде, ки дар дили кас нест,
Ман чӣ гӯям,
Нагуфтанам беҳтар.
Аз чароғи хирад, ки куштандаш,
Мурдахобони рӯшанибездор,
Аз суханвар, ки зиндагӣ кардаш
Гушнашине ба гӯшаи бозор,
Ман чи гӯям,
Нагуфтанам беҳтар.
Аз заминде, ки хоки хунмасташ,
Накунад сабз ҷуз ғами инсон.
Аз диёре, ки ҷомаи шомаш
Нокифояст бар азодорон,
Ман чӣ гӯям,
Нагуфтанам беҳтар.
Бар ту, эй ҳамдиёри душмандор,
Ҳезуми дар алови бегона,
Хонадориву хонаоташзан,
Бандаи бо нажоди шоҳона,
Ман чӣ гӯям,
Нагуфтанам беҳтар,
Дарди бадро нухуфтанам беҳтар.

Аз худ ба сӯи худ
Аз зиндагии мурдақаторон гурехтам,
Шаб дар суроғи зиндадиле то канори рӯд.
Дидам,
Ба он, ки чини чабинаш фузудааст,
Дарё чу пири тавбашикан беқарор буд,
Мӯи сиёҳи шом парешон ба шонааш.
Хушбӯву мушкранг,
Маҳтоб зери синаи мавҷи тапандааш.
Чун синаи таранг,
Дидам, ки бод сардии пешинаро надошт.
Гӯйи, ки гарм гашта буд имшаб дилаш ба боғ,
Сар монда буд шоҳае бар китфи шоҳае.

Чун ёри хушдиомғ ...
Дунё басоз буд,
Носоз одамӣ.

Худсӯз

Аз булӯри ашки модарҳо,
Аз булӯре, ки гулаш партофтанд аз хун,
Дар харобистони таърихи ту мехонам
Ҷамчу аз девори тахти Рустаму Ҷамшед:
К-эй ба худ душман,
Душмани худ.
Хеши бегона,
Хонадори ронда аз хона.
Куштаҳои бегуноҳи саҳви ту он кадр бисёранд,
Ки агар як рӯз бархезанд
Дар дунё намеғунчанд.
Куштаҳои шоҳ чун Ҷамшед,
Куштаҳои мард чун Рустам,
Эй зада дар куракистони зимистони замон раҳгум.
Ориёнфарри зи фарри орён маҳрум,
То ба кай сайдӣ туву саҳроие сайёд,
Хонавайрон туву ёбоие обод.
Бар сари болини хобат зор мегирям,
Ҷамчунон бар бистари бемор,
Талх мегирям.
Ҷамчу мотамдор,
Баски мебинам.
Лаҳзае, ки мечашӣ заҳри пушаймонӣ,
Лаҳзае, ки то фалак мепечад афғонат.
Аз миёни шевану фарёди чонкоҳи ту меояд ба гӯши ман,
Хандаҳои заҳрбори душмани чонат.
Душмани хапгири бедори зи хоби ғафлатат розӣ,
Кош бозии туро дар сафҳаи таърих бинам боз.
Не ба худсузӣ,
Балки худсозӣ.

Курак-чуду бухор, куракистон-ҳавои пурчуду бухор, тира-

ву тор.

БАХШИШ

Барои чигарбандам Гулрухсор

Шабон, ки ёди ту аз дида мебарад хобам,
Барои бистари сардам фасона мегӯям.
Хизоб мекунам аз шаб сари сафедамро,
Ба лафзи ту, ки нарафта ҳанӯз шириниш.
Зи гӯши каршуда аз фиғону фарёдам,
Кӯдакона мегӯям,
Ки ман гуноҳ надорам,
Дар ин чудоиҳо.
Гуноҳи тақдир аст,
Чу мӯю рӯи ту, ки ташнаи навозиш аст.
Дигар набитвонам, ба чашми сар бинам,
Ба мӯи шаб бубарам дасти ҳасратиямро.
Ва дасти кӯтаҳу хушкам зи ашк тар бинам.
Ба нола мегӯям,
Ки ман гуноҳ надорам,
Дар ин чудоиҳо.
Гуноҳи тақдир аст,
Ва ман чу боғи хазонрасида мехоҳам.
Қудуми зиндагари омади баҳоратро,
Зи чакраҳои чакони чароғи кӯча мепурсам.
Шабонаҳо дараки чашми интизоратро,
Ва менолам:
Худо накушт чаро падари дӯстдоратро.

Боди ғурбат

Боде, ки мерасад зи раҳи дур, хастааст,
Гарди кадом кӯи ғарибӣ нишастааст.
Бар даври доманаш,
Сабти кадом нолаи ғурбаткашидест.
Бунгаҳ кашиданааш,
Талхии шеванааш.

Чашми пуроби кӣ зи пасаш об зад даме,
К-оҳанги роҳ кард.
Аз гӯри нолахези кадомин мусофире,
Гӯшаш пуроҳ кард.
Бар китфи бод шоҳаи пармурчаи¹ гуле,
Тобути хунчакони шаҳиди ғариби кист.
Зистан дар орзуи Ватан қисмати кӣ буд,
Бӯи Ватан шамидану мурдан насиби кист.

Тамано

Хоҳам, зи пушти шӯълаи хуршед як сахар,
Аз роғи дар дарояму дар бар бигирамат.
Дар ҳолагоҳи роҳатат бо тӯри синаам,
Эй нозанин, ба сурати кафтар бигирамат.
Орам туро ба чогаҳи² гулдӯзии адир,
Пушноамат пираҳани дилкаши баҳор.
Ороямат ба зевари ёкути ашки гул,
Нӯшноамат зи косаи гул қоми ишқшор.
Пок аст осмони вафо ҳамчун ҳавои кӯҳ,
Қонон, ҳавои шаҳр дигар, кӯҳ дигар аст.
Фарзанди кӯҳ гарчи дурушт аст мисли санг,
Монанди Ваҳш синаи ӯ нурпарвар аст.

Хокистари ишқ

Гарди хокистари сузони дил аст,
Ба сару рӯи ман ин мӯи сафед.
То ҳанӯз ақли маро медуздад,
Чашми чун лаҳчаи тар, рӯи сафед.
Мисли хонандаи бадхӯ, ки кашад,
Расм бар сафҳи зебои китоб.
Вақт бигзор ба табъи дили худ,
Бикашад бар руҳи ман нақши хароб.
Ишқи ман лек ҷавон хоҳад монд,
То шумо гулбадану хушрӯед.

---

¹ Пармуча-пажмурда.

² Чогаҳ-қои хоб, бистар

Куштаи ишқи шумо хоҳам буд,
Зинда аз ишқи шумо хоҳам шуд,
Духтарон гарчи тағоям гӯед.

Дар кӯчаи ёд

Имшаб маро зи кӯчаи ёдат,
Ғамҳо барои худкушӣ бурданд.
Умедҳо чу аскари каммашқ,
Дар ҳамлаҳои аввалин мурданд.
Дар оташи набарди ман месӯхт,
Рӯи ба ашк шустаи маҳтоб.
Бӯ мегирифт хуни ҳавзи дил,
Монанди оби мурдаи мурдоб.
Имшаб садот кардаму печид,
Фарёди ман ба кӯчаи торик.
Аз кӯчаҳои мурда меомад,
Танҳо садои нолаи тоҷик.

Хокистари дил

Аз алови дили алаббозам,
Мушти хокистари алам мондаст.
Ғамбаророни ман ҳама рафтанд,
Ғамшарикам ҳамин қалам мондаст.
Мурғакони баҳории шавқам,
Бо баҳори чавониям рафтанд.
Ошиқони баҳору гул буданд,
Аз канори хазониям рафтанд.
Оташи хонаи диламро кушт,
Чаккаки боми хонаи чашмам.
Тоқҳои ҳамон чакочакҳост,
Кулмаки обхонаи чашмам.

Саркокул

Маҳтоби ту буд косаи заргарбӯз.
Ҳалқи мани дилсӯхтаро тар мекард,
Монандаи сангпушт аз теппаи сабз.

Шаб, дар назарам ситораро чар мекард,
Бо аллаи кабкони ту хобам мебурд.
Дар домани сабзи ту чу дар гахвора,
То чорраҳи раҳи калони тақдир.
Овард маро пуштаи ту пуштора,
Имрӯз, дарег.
Дар подачарат ғулғулаи тифлон нест,
Пироҳани сабзи пуштаат чок шуда.
Чун косаи чашми мӯйсафедони ту, хайф,
Гулҳавзи пуроби ту пур аз хок шуда.

Гуфтугӯ бо ҷавонӣ

Ин ранги хокии мӯ,
Чангу ғубори роҳ аст.
Шавқи шукуфта чехра,
Дар гарди раҳ ниҳон аст.
Оҳ, эй ҷавони саркаш,
Ёди гузаштаи ман.
Бозат намешиносад,
Рӯҳи шикастаи ман.
Бо хоби ман гузашта,
Парвозҳои хобӣ,
Дил,
Шаҳри ишқобод,
Дигар туву харобӣ.

Баёни роз

Хандаат хандаи дурахши барқ,
Шабрави гумраҳам, наҷотам деҳ.
Ханчари ғам ба сина, Сухробам,
Нӯшдору туй, ҳаётам деҳ,
Шоҳаи охирини умедӣ.
Доманатро дудада мебарам.
Дар харидуфурӯши дунёӣ
Ман ҷамоли туро харидорам.
Кундаи пираму тароҳушкам,

Бо ту пайвандаму чавон гардам.
Чуз Худо гарчи човидоне нест,
Бӯсае бахш човидон гардам.

Пихилбодӣ¹

Ба ғазо омадааст дил имшаб,
Хунбаҳо металабад аз мани пир.
Ишқи дар хомдилӣ куштаи ман,
Ишқи як умр зи ман домангир.
Ёди ҳар кардаву нокарда ба хайр,
Доғи ҳар дидаву нодида ба дил.
Аз Худо металабам дар дами марг,
Ки кунад ишқ маро, кош пихил.

Хатои дил

Дар лаби гарми орзӯҳоям,
Дӯш номат таронаи ман буд.
Зиндагиям фасонаро мемонд,
Ишқи ту чун фасонаи ман буд.
Доманат чонамози покам буд,
Ман ба ишқат намоз мебурдам.
Соаятро туфов² мекардам,
Бар ту рӯи ниёз мебурдам.
Шаб ба гӯши ситора мегуфтам:
Эй ҷилои нигоҳи афлокӣ,
Чун дили дӯстдори ман софӣ.
Чун нигоҳи азизи ман покӣ,
Мурғи навболи орзӯямро.
Чун гулистон будӣ, ватан будӣ,
Ба Худо, он Худо, ки ҳастам кард.
Маънии зиндагии ман будӣ,
Ҳарчи пиндоштам, хатое буд.
Ҳарчи гуфтам, хилофи он ҳастӣ,

---

¹ Пихилбодӣ-талаби бахшишу узрхоҳӣ аз бемор

² Туфов-пою қадами касеро бӯса задан, касеро иззату ҳурмати аз ҳад зиёд кардан.

Ишқи ту ҳамчунон шароби бад,
Дарди сар шуд, гузашт чун мастӣ

Зиндагӣ

Бечоравор нола нақун пеши зиндагӣ,
К-он ҳеч вақт гӯш ба афғон намедихад.
Чун шаҳсавор¹ хезу ба зӯраш савор шав,
Ин аспи маст тан ба заифон намедихад.
Ёлаш ба дасту панҷаи мардӣ бигир сахт,
Андар рикоби зарҳалии ӯ дарор по.
Гардон сараш ба қониби саҳрои орзӯ,
Дилро бидор маҳкаму сар деҳ лаҷомро.
Оқиз нашав, ки зиндагиरो хуш наояд ин,
Мардона бош, зиндагӣ худ мардпарвар аст.
Дилхун нашав зи савлати каргаснасибаҳо,
Мурдор нест ризки уқобӣ, ки камтар аст.

Розгӯӣ

Дил, мекунӣ девонагӣ,
Бадном ман бошам чу май.
Ту шӯрапуштӣ то ба чанд,
Ман шӯрдоман то ба кай?
Тифлӣ, алавбозӣ кунӣ,
Тарсам, ки сӯзӣ чун чароғ.
Тарсам, ки хомӯшат кунанд,
Монад зи ту дуди димоғ.
Оташпарастӣ мекунӣ,
То кай дили оташпараст.
Гардад ба пирӣ дарманд,
Қое, ки дар тифлӣ шикаст.

Нолаи хаёл

Садои гирияи борони шаб ҳамово буд,
Ба оҳу вои дарахтони ҳамчу ман бемор.
Ба симчӯби баланди кӯча қон меканд,

---

¹ Шаҳсавор-сахтсавор, касе, ки болои зин устувор меистад

Чароғи барқ чу рӯшандиле, ки бар сари дор.
Умеди чангзада аз диёри тиру хун,
Гурезавор худаширо ба шаҳри ғам мезад,
Ва боди сарди дареге, ки аз дилам мехест.
Даричаҳои хаёли маро ба ҳам мезад,
Ки рафт умр дар ин ғусса, ки намедонам.
Китоби қисмати ин қабиларо то кай,
Ба хуни ёру бародар навишта мехонам.

Душанбе- с 1992-1993

Гурбатзада

Бод чун бемор мекулхад¹,
Дар сукути дилгирифти як шаби тира,
Қад-қади раҳ.
Ларза дар қон хира месӯзад,
Кулмаке монанди як фонуси хира.
Туку туку туку туку тук,
Мезанад бар шишаи тирезаҳо ангушт.
Чашмтар борон,
Гуиё шабмонда як марди мусофирест.
Хаставу гумрах,
Сарпанаҳ мечӯяд аз дарҳои бегона.
То шабе шабро² кунад шавгах,
Ҳамдиёрони зи чаври давр сарсону ғариби ман.
Шояд ин соат шумо ҳам мисли ин борон,
Ҳар дари бегонаро беҳуда мекӯбед.
Ашк дар мижгон,

Ту ва ман

Даруни синаи ман ҳавзи зардоб,
Даруни синаи ту чӯши чашма.
Зимистонам, хазонам, сарду зардам,
Ту чӯши навбахориву карашма.

---

¹ Кулхидан-сулфаи канда-кандаи доимӣ, ки ба беморони сил бештар ҳос аст.

² Шабро шабгах қардан-шабро чое рӯз қардан.

Туро аз раҳ занад хуни чавонӣ:
Гунаҳ кун, бегунаҳ ғайри Худо нест,
Маро дорад ниғаҳ дасти таҳаммул,
Ки дигар фурсати саҳву хато нест.
Чунин нозук, чунин зебо, чунин хуб
Туро модар барои ғам назодаст.
Кучо бо ман кашӣ бори ғами ман,
Худо сабри маро бар ту назодаст.

Бипурс

Боди хазон мевазад аз чор сӯ,
Булбули ошиқ, гули хорат чӣ шуд?
Мурғи дилам, созу навоят кучост?
Боғи чавоним, баҳорат чӣ шуд?
Барги хазонкушта, чӣ часпӣ ба шох?
Чой тихӣ кун, ки замонат гузашт.
Бод чу найзасту хазон найзаян,
Найзаи сард аз дилу қонат гузашт.
Сабза, чу сар мекашӣ аз хоку хун,
Ҳоли хасу хори хазонро бипурс.
Турки хазон Балхи чаманро гирифт,
Рустами Ял Зобулистонро бипурс.

Шикоргар

Коре, ки ба як назар ту кардӣ,
Сад кас накунад ба саъи бисёр.
Сайде, ки ба як ниғаҳ фикандӣ,
Бар доми касе нашуд гирифтгор.
Мурғе, ки фикандай ба тире,
Аз авчи фалак ба тираҳокаш.
Болоназареву сахтсар буд,
Аз тири қазо набуд бокаш.
Эй гашта ба сайди қону дилҳо,
Баргар зи камонварони моҳир.
Донам, ба шикор омадӣ боз,
Нахчир манам, бизан, бизан тир.

Ёд дорӣ

Ёд дорӣ?

Ошиқии мову ту

Чун дили мо пок буду содда буд,

Ишқи мо навмайса буд,

Навғунча буд, нашкуфта буд,

Роз буд, ногуфта буд, афсона шуд.

Ёд дорӣ?

Ҳо ҳамон рӯзи баҳор,

Аз шарикдарсони худ бигрехтем.

Рӯи сабза, рӯи гул, болои хор,

Чун гулу шабнам ба ҳам омехтем.

Умр рафту орзуҳо ёд шуд,

Ёди он афсона гирёнам кунад.

Бӯсаи он дам зи ту настондаам,

Чун нигоҳат таънаборонам кунад.

Кӯҳзод

Дар зимистон бо хаёли навбахорон зиндаам,

Сабзаи саҳрояму бо оби борон зиндаам.

Қатраҳо бо ҳам биёмезанд, дарё мешаванд,

Ман дар ин дунё ба меҳри дӯстдорон зиндаам.

Зиндагӣ гӯянд:

беғам нест, бовар мекунам,

Ҳаркиро ғам нест, одам нест, бовар мекунам.

Чашро бо чашма гоҳе одамон нисбат диҳанд,

Чашму чашма ҳеҷ бенам нест, бовар мекунам.

Лек рӯзи сахтии умрам ба армон зиндаам,

Мисли чашма санғҳои кӯҳсорам зодаанд.

Бар хилофи саҳра бесабру қарорам зодаанд,

То зи танҳои нахушкам норасида бар мурод.

Ҳамнишини руду кӯҳу чашмасорам зодаанд,

Ҳар кучо бошам, ба ёди кӯҳсорон зиндаам.

Бухори ёд

Боз бӯи баҳор меояд,
Боз ҷуду бухор мехезад.
Подаи ёдҳом баргашта,
Пушти пода ғубор мехезад.
Аз дилам боз дарди ширине,
Медавад мисли хун ба рағҳоям.
Гуиё, то дилам фуру рафта,
Хорҳои халида дар поям.
Боз борони реза меборад,
Бар талу пуштаҳои кӯҳистон.
Кӯдакиро ба ёд меорад,
Шӯҳии боду бозии борон.

Ғариб

Чашмони хунчаконаш,
Ангушти навбурида.
Рӯи бачину мӯяш,
Чун кишти навчарида.
Дуди дили кабобаш,
Дуде, ки хезад аз коҳ.
Бӯи ватан бичӯяд,
Аз боду мекашад оҳ.
Ҳар рӯзро кунад кӯр,
Бо хаткашии девор.
Девори хаткашидаст,
Хатти лабони хуншор.
Чун дар даҳони мор аст,
Пурсӯз ҷисму ҷонаш.
Савганди ҳасрати ўст,
Ин ҳарф дар забонаш:
Мурғи қафас бидонад,
Қадри чаман ҷӣ бошад.
Дур аз ватан бидонад,
Ҳачри ватан ҷӣ бошад.

Ханда кун

Орзӯям,
Ормонам.

Кӯдаки ширинзабонам,
Ханда кун.
Ханда кун, то бахти ман хандон шавад,
Ханда кун, то зиндагӣ осон шавад.
Хандаат дарди маро дармон шавад,

Ханда кун, аз хандаат овози ман
Бишнавад даврони оташбози ман,
Пар бизан, эй чӯчай шахбози ман.
Эй ту ҳам анҷому ҳам оғози ман,
Ханда кун,
Ханда кун,
Ханда кун.

Номаи ғурбат

Манам он пиркулоли ранҷӯр,
Ки ба сӯзу аламу ғуссаи дил,
Бикунад нусхаи дардаш тасвир,
Ба яке пораи гил.
Манам он раъд, ки ашкеш резон,
Лабаш аз буғзи дарун пурфарёд.
Ғазали зарди хазонияшро,
Бикунад пушта ба пушта эҷод.
Ба гули тар, ки ба рӯи гулчин,
Ба маломат хандад.
Ба шаҳу шӯх, ки ҳамчун сарбоз,
Раҳи бадҳоҳи туро мебандад.
Ба дами найзаи хори ту қасам,
Ба наму ҷуту бухори ту қасам.
Ба канори сабзат,
Ба баҳори ту қасам.
Ватани чашманисорам, имрӯз,
Дамани синахаробам бе ту.
Чамани ташнаи обам, хушкам,
Гули саҳрои кабобам бе ту.

Умед

То қалам роздони ман бошад,
Ҳамзабони фиғони ман бошад.
Тарчумони забони фарёдам,
Ровии сӯзи қони ман бошад,
Бенишон аз ҷаҳон нахоҳам рафт,
Ҳамчу тир аз камон нахоҳам рафт.
Ишқи ту то чароғи дил бошад,
Ёди ту дар суроғи дил бошад.
Чун хироми насими наврӯзӣ,
Сайргоҳи ту боғи дил бошад,
Бенишон аз ҷаҳон нахоҳам рафт,
Ҳамчу тир аз камон нахоҳам рафт.
То дар ин олам суханбездор,
Одаме ҳаст бар сухан ошиқ.
То дар ин олами хиёнаткор,
Ошике ҳаст мисли ман содиқ,
Бенишон аз ҷаҳон нахоҳам рафт,
Ҳамчу тир аз камон нахоҳам рафт.
То ғаме ҳаст, оҳи сарде ҳаст,
То диле ҳасту доғу дарде ҳаст.
Рӯ ба рӯ бо сипоҳи навмедӣ,
Як фидоии шермарде ҳаст.
Аз ҷаҳон бенишон нахоҳам рафт,
Ҳамчу тир аз камон нахоҳам рафт.

Мундариҷа

Борон гузашти умр ба оби равон навишт	5-6 5
Пас аз ман бар суроғи ман барояд	29-1 19
Хуршедро ба хонаи дил раҳнишон кунед	77-122
Якчанд задем лофи хушрангиву бӯ	152-215

Алимуҳаммад Муродӣ

МОҲИ ХАСРАВ